POESIE POPULARĂ.

COLINDE

culese și corectate

de

AT. MARIANU MARIENESCU.

Editor-Proprietar Christ. Jonninŭ.

BUCURESCI.
Imprimeria Naționalĕ, Strada Germană No. 27.

1861.

Че mikъ fȣ mi Rom'a
  Kîndŭ kaȣgĭ, a eĭ ȣrziealъ;
Din sîm, re întokma
  Шi ĭese afarъ.
An. Mȣresĭanȣ.

Fȣшĭ mikъ, romъnime!
  Чъчĭ timпȣlŭ e askȣnse;
Dar marea viitor ne,
  La fiiĭ tъĭ, a, nse!
At. M. M.

Fraţilorŭ românĭ!

Iatъ, пresentȣ̆ шi a doȣ'a karte din пoesia пoпȣralъ — *Kolindele.*

Aчeste sȣntȣ̆ kъnteчe пoпȣrale, *religioase* шi lȣmesчĭ, шi ele fakȣ̆ o klasъ destinsъ , шi indeпendintъ în пoesiea пoпȣralъ romъnъ.

Kolindele fȣrъ пînъ akȣ de totȣ̆ nebъgate în seamъ, kîtȣ̆ niчĭ se sчia desпre objetȣlȣ̆ шi sпiritȣlȣ̆ пoetikȣ̆ alȣ̆ lorȣ̆. Eȣ̆ deskoпerȣ̆ în ele пoesiea чea maĭ vekĭe пoпȣralъ, ȣnȣ̆ tesaȣrȣ̆ mare, шi mъ simtȣ̆ feriчitȣ̆, kъ eȣ̆ îlȣ̆ пotȣ̆ dъrȣi literatȣreĭ romъne nȣ nȣmaĭ aчeleĭ de aчi, чi шi aчeleĭ de пeste *Karпaţĭ*!

Sъ ne îngrijimȣ̆, ka în toatъ zioa sъ faчemȣ̆ чeva пentrȣ edifiчiȣlȣ̆ чel mare a literatȣreĭ naţionale, шi viitorȣlȣĭ nostrȣ, kъчĭ пînъ faчemȣ̆ astъzĭ чeva, пe mîĭne ne asteaпtъ alta, шi înkъ mȣlte sȣntȣ̆ înderentȣ̆!

Ши че am avea de a faче чeva maĭ прегȣtitȣ, dekîtȣ пentrȣ пemȣrirea sпiritȣlȣĭ naцionalitъцiĭ romîne? atȣnчĭ, kъnd toate чelelalte trekȣ, dar' domnirea sпiritȣlȣĭ e sigȣrъ, ши пermanentъ!— Maĭ kȣrъndȣ vor kъdea îmпъrъцiele—iatъ *Atena* ши *Roma* — dekъtȣ domnirea lor sпiritȣalъ—ĭatъ sчiinцele klasiчe—ale lor.

Попорȣlȣ nostrȣ, trebȣe sъ deviъ odatъ la kȣnoшtinцa sa naцionalъ; letargia ши пепъsarea adȣчe, ka totȣ попорȣlȣ, nȣmaĭ пentrȣ smintele sale sъ пъtimeaskъ.

Timпȣrĭ grele am trъitȣ noĭ, ши kiarȣ nȣmaĭ aчeea e meritȣlȣ nostrȣ, kъ am strъbъtȣtȣ пrin ele; esistenцa noastrъ de 18 sekȣlĭ пe aчestȣ пъmъntȣ îngrъшeatȣ de sъnge romъnȣ — dȣпъ atъtea invasiȣnĭ barbare ши fatalitъцĭ— e însъшĭ minȣne istorikъ, ши totȣ de odatъ e dokȣmentȣ kъ sȣntemȣ de elementȣ tare, ши înkъ maĭ avemȣ viaцъ, ши пentrȣ aчeasta avemȣ sъ maĭ trъimȣ ши timпȣrĭ marĭ;

Nȣ desperaцĭ de akȣma, astъzĭ vieцȣimȣ în eпoka renasчeriĭ romъnimiĭ — arъtaцĭ virtȣte, ши daцĭ faпte, kъчĭ aчe-

ste sȣntȣ̆ simtomele esiștinцeĭ adevъrate;— altȣ̆mintrea, nȣ vomȣ̆ пȣtea kъaȣta dreпtȣ̆ în okiĭ lȣmiĭ чeĭ aцerĭ, karii sъgeatъ inima timidъ, шi aпleakъ frȣntea goalъ!

Binekȣvîntare e dela noĭ пeste oasele strъbȣnilorȣ̆ nostrĭ, kъчĭ ne lъsarъ gloria lorȣ̆, ka sъ ne lъȣdъmȣ̆ kȣ ea; dar' blestemȣ̆ va fi dela пosteritate пentrȣ noĭ, de nȣ vomȣ̆ fi demnĭ a ne glorifika de ea!

Ȣnde maĭ este însъ sпiritȣ̆, akolo maĭ este înkъ шi vieaцъ; sпiritȣlȣ̆ nostrȣ e înaltȣ̆, e însъшĭ пoesiъ a lȣĭ D-zeȣ̆; sпiritȣ̆ mare, nȣmaĭ virtȣte шi faпte marĭ пoate krea шi faчe, — шi leiĭ, nȣmaĭ leĭ пotȣ̆ nasчe!!

Ax! ȣmbrele чele цigantiчe a le strъbȣnilorȣ̆ se ridikъ din mormîntȣ̆, шi пretindȣ̆ sъ fiцĭ odatъ faktoriĭ virtȣцiĭ шi aчelȣĭ sпirîtȣ̆ mare, шi a-ĭ faпtelorȣ̆ nobile, — D-zeȣ̆ e kȣ noĭ!

În fine am sъ esпrimȣ̆ mȣlцȣmire kъtre fraцiĭ meĭ romъnĭ, шi *DD. Kostantinȣ̆ Varanȣ̆* sпekȣlarīȣ, *Teodorȣ̆ Manȣ̆*, шi *Iosifȣ̆ Пanȣ̆* stȣdinцĭ, *Moise Sora*

Noakȣ пreotȣ, dela karii am kaпъtatȣ maĭ totȣ materialȣlȣ kolindelorȣ.

Mъ rekomandȣ frъџietъџiĭ romîne.

În Пешta 15 Iȣnie 1859.

At. M. Marienescu.

De însemnătatea kolindeloru.

I. Aȣtoriĭ aчestorȣ kanteчe попȣrale, sȣntȣ strъmoшiĭ noшtri чeĭ maĭ vekĭ, шi ele s'aȣ sȣsцinȣtȣ în gȣr'a попорȣlȣĭ maĭ пosteriorȣ шi de azĭ, ka atarĭ tradiцȣnĭ sъnte шi strъvekie.

Stȣdierea sпiritȣlȣĭ шi objetȣlȣĭ kolindielorȣ, le aflъ în etatea transfigȣrъriĭ пъgъnismȣlȣĭ în kreшtinъtate; шi skȣrtarea istorikъ deчide timпȣlȣ kreъriĭ lorȣ în пeriodȣlȣ domniriĭ *Antoninilorȣ* , aчestorȣ îmпъraцĭ romanĭ.

Asĭa e, esklamaцiȣnea din kolinde „Lerȣ-mĭ“ etc, aratъ ka шi kȣ deцetȣlȣ nȣmele *Aȣreliȣ*. *Aȣreliĭ* însъ a fostȣ doĭ inшĭ. *Aȣreliȣ Titȣ Antoninȣ Пiȣлȣ*, a domnitȣ dela 138 — 161, ĭarъ *Aȣpeлiȣ, MapkȣAntoninȣ Fiлosofȣлȣ* dela 161—180 d. Kr. ka шi îmпъraцĭ romanĭ шi пe пъmîntȣlȣ Daчieĭ ȣnde sȣntemȣ astъzĭ, noĭ toцĭ romъniĭ.

Domnirea lorŏ — dɤrъndŏ 42 de anĭ — se nɤmesчe enoka *Antonініловŏ*, în kare aчestĭ îmnъraцĭ romanĭ— dintre toцĭ domnitorii lɤmiĭ — aŏ fъkɤtŏ maĭ mɤlt nentrɤ feriчirea nonoarelorŏ, шi istoria mъrtɤrisesчe kъ genɤlŏ omeneskŏ niчĭ kъndŏ a avɤtŏ stare maĭ bɤnъ ka în enoka aчeasta, nentrɤ чe шi eɤ krearea kolindelorŏ o renɤnŏ în aчestŏ timnŏ, kɤ atîta maĭ tare, kɤ kîtŏ ambi îmnъraцĭ anarŏ a fi ɤnŏ sniritŏ, шi *Lerɤ* mi aratъ sɤvenirea mъreaцъ a nɤmelɤĭ lorŏ, чe nɤ noate fi alta dekîtŏ ɤnŏ sɤsninŏ, kîntare dɤnъ *Авреліĭ*. De ar fi, ka шi maĭ nreчisŏ sъ deчidemŏ, oare-kare Aɤreliŏ? atɤnчĭ eŏ resnɤnd ka filosofɤlŏ. (Vezĭ esnlikaцiɤnile nag. 177.)

II. Kolindele sɤntŏ *religioase, шi lɤmesчĭ. Челе religioase* шĭ aŏ fontînile lorŏ în objektŏ biseriчeskŏ kreшtinŏ (desnre Isɤs Kristosŏ, Mariea nrea kɤrata, Sъnцĭ etc.) шi sɤntŏ kъnteчe nonɤlare de sine stъtъtoare 1); — dar

1) *Kolindele* trebɤeskŏ a se diferi de kъnteчele aчele, чe se kъntъ în seara ajɤnɤlɤĭ, de nrɤnчiĭ kariĭ mergŏ kɤ *steaoa, vertenɤlŏ* (vitleemɤlŏ, saŏ nestera) în kasъ. Aчeste sɤntŏ komnɤse de aɤtorĭ biseriчesчĭ, ĭarъ kolindele, de nonor.

апарŏ ши ka ши nisче fragmente de legente religioase 1).

Ачestŏ objetŏ biseriчeskŏ de ши în esenцъ a remasŏ прекȣm kъrцile sъnteĭ legĭ пе спȣнŏ kъ s'a întîmплatŏ, ши rekȣnoskȣtŏ,—adeseorĭ e transformatŏ прin imaginaцiȣne sȣпranatȣralъ, ши ideĭ maĭ sȣblime поetiче, kreate de спiritȣlŏ челŏ înnaltŏ alŏ попорȣлȣĭ romъnŏ, darŏ fъrъ ka sъ se ataче прinчiпiile sъnte a le kreштinъtъцiĭ.

În kîtŏ esistъ ачeastъ straformare, saŭ kiarŏ abatere, kolindele religioase апарŏ ши fabȣloase, mitiче, ... ши kъndŏ пredomnesче ачestŏ karakterŏ mitikŏ, timпȣлŏ kreъriĭ lorŏ e maĭ апroaпе de antiчitate, ĭar kъndŏ adevъrȣлŏ maĭ kȣratŏ de religiȣne, e maĭ апroaпе de evȣлŏ noŭ, de etatea kъndŏ kreштinismȣлŏ s'a întъritŏ пе base maĭ solide, — — ши пъgъnismȣлŏ a пeritŏ!

Ele sȣnt darъ, kontinȣarea ideilorŏ din mitologiea пъgъnъ, ши totŏ de o-

---

1) *Legenda* пroпȣне sчене mirakȣloase saŭ rare din viеaцa omeneaskъ. Fontînile eĭ sȣntŏ istoriea biseriчeaskъ, пentrȣ че ши legendele, maĭ mȣltŏ saŭ maĭ пъцinŏ sȣntŏ поeme religioase.

datъ fenomenȣlȣ̆ sпiritȣalȣ̆ alȣ̆ transfigȣrъriĭ пъgъnismȣlȣĭ în krestinъtate,.. пentrȣ чe eȣ̆ deskoпerȣ̆ în kolindele aчeste, fontînile ȣneĭ mitologie romъne kreшtine, karea, în adevъrȣ̆ esista, шi kȣ timпȣ̆, пrin kontinȣare energioasъ пe aчestȣ̆ kъmпȣ̆ se va пȣtea krea indiпendinцa.

Aшa e, întrodȣчerea kreшtinъtъцiĭ, a avȣtȣ̆ inflȣinцъ mare asȣпra omeniriĭ, шi în пarte, asȣпra пoпoarelorȣ̆ imпeriȣlȣĭ romanȣ̆.

Religiȣnea Greчieĭ, шi a Romeĭ — ziчe faimosȣlȣ̆ *Gibbon* 3) — nȣ era abilъ sпre a koпrinde dȣmnezeirea шi nemȣrirea sȣfletȣlȣĭ, kъчĭ sistema religiȣneĭ lorȣ̆, nȣ era basatъ пe niчĭ o demȣstrare sigȣrъ, пentrȣ чe la înчeпerea kreшtinъtъцiĭ чeĭ maĭ învъцaцĭ între пъgînĭ a deminцitȣ̆ adevъrȣlȣ̆ mitologieĭ, ĭarъ пoпorȣlȣ̆ nȣ ȣшorȣ̆ s'a пȣtȣtȣ̆ desпъrцi de mitologia lȣĭ чea klasikъ, — — kъndȣ̆ învъцъtȣra desпre domnirea lȣĭ Kristosȣ̆ пe пъmîntȣ̆, la înчeпȣtȣ̆ era sпektatъ ka шi o ale-

3) Istoria ȣniversalъ a imпeriȣlȣĭ romanȣ̆· Tom. II. kar 15.

gorie afsndъ ші învetš ka o пъrere dsbiъ, dar folositoare.

Чine-va sъ zikъ, kъ ssnerstiцisnile remase ші sssцinste la nonorslš nostrs, ns ssntš kontinsarea mitologieĭ пъgъne? Às ns, sni din literaцiĭ noштri le adsserъ de motivš, пentrš origina noastrъ?

Ші ns toate nonoarele aš *колinde*, — es krezš origina ші esistinцa lorš nsmaĭ la nonorslš romanš, ші grekš. Aчeste nonoare avsrъ mitologiea lorš în antiчitate, ші ka ші în nonoare ks sniritš kreatorš, brave ші kslte, s'aš înrъdъчinatš ideile desпre zeiĭ пъgъnĭ, ші ns se notš, ka treчerea la o lege nsoъ, sъ ns kreeze snš fenomenš sniritsalš!

Kolindele lsmesчi шĭ-aš fontînile lorš în objetš lsmeskš, — desпre amoare, eroitate ші naцionalitate, ші sea-

4) *Balada* deskrie o întîmпlare romantikъ în forma snsĭ kъntikš, ші kъndš, e maĭ aпroaпe de înssшirea kъntekslsĭ, koresпsnde maĭ tare destinaцisniĭ sale. Dar пînъ în baladъ este пersoana, karea totš-d'asna komite faпte, în kolindъ, maĭ msltš se enarъ faпtele saš kassele snei întîmпlъrĭ:

мъпъ мѕltѕ kѕ *baladele* 4) saѕ sѕntѕ kiarѕ ші tradiџiѕnі 5).

În objetѕlѕ kolindelorѕ lѕmeѕчі aflъmѕ sѕvenirі mъreџe kiarѕ ші din sчenele istoriче, ші datinele strъbѕnilorѕ noштri înkъ din Italiea!

Ele ne adѕkѕ aminte despre rъpirea fetelorѕ *sabine* ші despre *kѕrsѕlѕ kѕ kaiі* (cursus, ludus equestris) întrodѕsѕ de *Romѕlѕ* întъiѕlѕ rege a-lѕ romanilorѕ (753 înt. Kr.) — аша despre *vînatѕlѕ de feare selbatiче* (ludus venationis) întrodѕsѕ de L. *Metelѕ* (503. înt. Kr.).

În ele e atinsъ armъtѕra vekiъ romanъ — kiarѕ пе kѕm o deskrie Gibbon пе timпѕlѕ Antoninilorѕ 6) — kъlъritѕra estraordinarie, fantele eroiче, ші vieaџa пъstoreaskъ, kѕ ѕпѕ sentimentѕ naџionalѕ, чelѕ aflъmѕ kіar ші la seksѕlѕ femeeskѕ. Deskrierea frѕmѕseџeі fetelorѕ e пlinъ de ideі amѕsante,

5) Tradiџiѕnea seamъпъ baladeі, ші fontînile tradiџiѕniі *sѕntѕ novestile* чele mirakѕloase, estraordinare a le поporѕlѕі. Objetѕlѕ ші karakterѕlѕ lorѕ naџionalѕ.

6) Tom I, kaп. .I пag. 22. Bѕsdѕganѕlѕ s'a *îmпrѕmѕtatѕ* dela barbarі în aчestѕ *timпѕ* Vezі kol. I. lѕmeaskъ.

мъrtȣrisirea lorȣ̆ de amoare e аша naivъ ĭarъ a jȣnilorȣ̆, аша sinчerъ ши natȣralъ, kъtȣ̆ toate sȣntȣ̆ o ikoanъ viъ ши frȣmoasъ a inimeĭ ши sпiritȣlȣĭ пoпorȣlȣĭ nostrȣ, ши se пoate ziчe, kъ niчĭ ȣnȣ̆ пoпorȣ̆ îшĭ пoate reпresinta vieaцa trekȣtȣlȣĭ seȣ̆, аша de мъreцȣ̆, ka roмъnȣlȣ̆.

Aчeste doȣe klase de kolinde, fakȣ̆ o klasъ îndeпendintъ în пoesia пoпȣralъ romъnъ.1).

III. Dakъ kolindele esistъ din antiчitate, atȣnчĭ ши *datina* kolindъriĭ e din aчea eпokъ.

Kolindele, nȣ se kîntъ пreste totȣ̆ anȣlȣ̆ ka alte kînteчe пoпȣlare, ши memoria чea agerъ a пoпorȣlȣĭ romъnȣ̆, le-a пъstratȣ̆ din anȣ̆ în anȣ̆, din sekȣlȣ̆ în sekȣlȣ̆.

Kȣm intrъ nostȣl krъчȣnȣlȣĭ, tineriĭ din satȣ̆ se adȣnъ la kasa ȣnȣĭ bȣnȣ̆ kolindъtorĭȣ̆, saȣ̆ ши la шiezъtorĭ, ши în-

---

1) Aчeasta o пȣtemȣ̆ îmпъrцi în 3 klase a) în *balade* (aчi se цinȣ̆ ши *legendele*, *tradiцiȣnile*), *b*) în *kolinde* (аша *religioase* пe kȣm *lȣmesчĭ*) ши c) în *doine* (kȣ *xorile*, ши *deskîntътȣrile*).) —

чепȣ̆ a învъцa de a kъnta kolindele, шi kontinȣъ înъцътȣra, пънъ la ajȣnȣlȣ̆ Krъчiȣnȣlȣĭ.

În seara ajȣnȣlȣĭ пleakъ kъte 4—7 пrin satȣ̆ dela kasъ la kasъ, шi le kîntъ la ferestrele domnȣlȣĭ kaseĭ.

În mȣlte lokȣrì se akomпania kîntȣlȣ̆ kolindeĭ înkъ kȣ o timпanъ (tambȣrъ) mikъ saȣ̆ în liпsa eĭ kȣ o sitъ de пele, bъtîndȣ̆-se kȣ degetele în taktȣ̆, шi se da o armoniъ de basȣ̆.

Aria kolindeĭ e maĭ mȣltȣ̆ tristъ de kъtȣ̆ voioasъ, шi abate dela melodiele biseriчesчĭ. Eȣ̆ amȣ̆ aȣzitȣ̆ maĭ mȣlte arii.

Kolindъtorii-jȣnĭ шi bъrbaцĭ — kъndȣ̆ mergȣ̆ la kasa kȣiva a kolinda, sчiȣ̆, saȣ̆ чearkъ чe пersoane se aflъ în familiъ, — пe ȣrmъ înчепȣ̆ a kînta шi a înkina o kolindъ пentrȣ domnȣlȣ̆, alta пentrȣ doamna, aшa пentrȣ feчiorii шi fetele lorȣ̆, în kîtȣ̆ kolindele koresпȣndȣ̆ *stȣrii* шi *vieцieĭ* aчelȣia, kȣĭ se kъntъ, шi înkinъ!

Kȣĭ se kъntъ шi înkinъ se пoate ȣшiorȣ̆ kȣnoasчe din objetȣlȣ̆ kolindeĭ aшa din esklamaцiȣne — шirȣlȣ̆ al doilea

în kolinde - - karea în kъntare se reпe-цesче dȣпъ fiъ-karele versȣ, -- аша se поate kȣnoasче din versȣrile din ȣrmъ a ȣnorȣ̆ kolinde, апъrъndȣ̆ ka ши o gratȣlaцiȣne.

Datiпa aчeasta nȣ e rea, ma e de lъȣdatȣ̆ ши sȣsцinȣtȣ̆ la попrȣlȣ̆ nostrȣ, de oare-че пrin ea învaцъ adeseorĭ kĭarȣ̆ ши епisoade din istoriea santeĭ legĭ, kaпътъ ideĭ de religiȣne, se în·tъresче în simцiminte nobile, kъчĭ maĭ toatъ kolinda religioasъ, dъ ȣnȣ̆ moralȣ̆, ĭarъ din чele lȣmesчĭ, mȣlte desveleskȣ̆ simцȣ̆ naцionalȣ̆.

Datina aчesta azĭ e amъnȣnцĭatъ kȣ stergere, de oare че din пȣntȣ̆ по-чialȣ̆—ka kȣ okasiȣnea kolindъriĭ sъ nȣ se fakъ esчese ши abȣzȣrĭ—e maĭ în toate пъrцile oпritъ, ши niчĭ kînd a fostȣ̆ timпȣ̆ de a пretinde maĭ tare întreпrin-derea mea пe kîmпȣlȣ̆ поezieĭ попȣrale, ши kȣ kolindele, ka ши akȣ!

Întîmпlîndȣ-se — че doarъ kȣ greȣ̆ ar пȣtea fi în sekolȣlȣ̆ чivilisaцi-ȣniĭ — ka într' asemenea îmпrejȣrъrĭ ши în aчestȣ̆ modȣ̆ aчeastъ datinъ ши пrintr'însa kolindele sъ se stingъ din

gȣra пoпorȣlȣĭ, atȣnчĭ ачeastъ karte va demȣstra din destȣlȣ̆, шi sinчerȣ̆ datina kolindъrii noastre, шi literatȣreĭ viitore va servi de sȣvenire strъvekĭъ, пentrȣ objetȣlȣ̆ шi sпiritȣlȣ̆ kolindelorȣ̆.

IV. Kȣvîntȣlȣ̆ *kolinda*, în ȣnile пrejȣrȣrĭ se rostesчe *korinda*, — Чerkîndȣ̆ filologiea lȣĭ, am redȣsȣ̆ ачeastъ derivaцiȣne.

Kolinda vine din kȣvîntȣ̆ latinȣ̆ *colo*, чe însemnъ a *venera*, *onora*, *adora*, — în fȣtȣrȣlȣ̆ înfinitivȣ̆ e *colenda*.—Dar dȣпъ firea limbeĭ romъne *e* se strъmȣtъ adeseorĭ în *i*, ĭarъ *l* în *r*, — шi пentrȣ ачeasta e kolinda, шi korinda. *Kolinda* darъ *e ȣnȣ̆ kъntikȣ̆ чe se kîntъ întrȣ onoarea kȣiva*,— aшa шi e, kъчĭ чeĭ чe mergȣ̆ a kolinda, mergȣ̆ ka sъ fakъ onoare, veneraцiȣneĭ.

Desbъtîndȣ̆ filologia kȣvъntȣlȣĭ *korinda*, am întîmпinatȣ̆ ачea пъrere kъ se dedȣчe din *chorus*, чe înseamnъ чeatъ, adȣnare, korȣ̆, шi *kolinda* e *ȣnȣ̆ kъntekȣ̆ чe se kъntъ în korȣ̆*, — de oare чe чeĭ чe mergȣ̆ a kolinda sȣntȣ̆ maĭ mȣlцĭ.

Eȣ̆ ачeastъ пъrere nȣ o sȣbskriȣ̆, kъчĭ din ачest пrinчiпȣ̆ am пȣtea dedȣчe,

kъ toate kъntъrile, че se kîntъ în *korȣ*, sȣntȣ *korinde.* Skoпȣlȣ ши motivȣlȣ kolindъrii, nȣ e, ka sъ fakъ ȣnȣ *korȣ*, чi de a venera, onora *naшterea lȣĭ Xristosȣ*, ши atare *familia*, întokma kȣm se da onoarea пrin serenade de mȣsikъ saȣ kîntъrĭ. 8).

Kîntecчele noastre пoпȣrale--пreste.

---

8) Aflȣ de linsa a mъ abate, ши la kȣvîntȣlȣ romъnȣ „*xora*." — Mȣlцĭ desbatȣ, kȣm kъ aчestȣ kȣvîntȣ че înseamъ *jokȣ*, *danцȣ*, *saltȣ* *ши kъntekȣ пoпȣralȣ*, se derivъ din *chorus*. Eȣ origenea kȣvîntȣlȣĭ *xora* o aflȣ în *chorea*, че înseamnъ kiarȣ *jokȣ*, *danцȣ*, *saltȣ*; kȣ atîta maĭ tare, kȣ kъtȣ пotȣ adeveri de пe timпȣlȣ чelȣ maĭ vekiȣ, kъ пe lъngъ korea— ĭarъ nȣ chorus—se zikȣ versȣrĭ, че astъzĭ le nȣmimȣ *deskîntъtȣre*, *kiȣitȣre*, se troпotesчe kȣ пiчoarile, se aпȣkъ de mъnъ ши kъntъ mȣsika. — Iatъ, toatъ deskrierea *xoreĭ*, adikъ *danцȣlȣĭ* aшa din antiчitate, kȣm de azĭ, în versȣrile aчeste.

Pars pedibus plaudunt choreas, et carmina dicunt. (Virgiliȣ).

Ad numerum motis pedibus duxere choreas.

Ad citherae cantus, agiles celebrare choreas. (Ovidiȣ.

Saltantes ducunt choreas, festivaque dicunt carmina.

Saltat, et immiscet revolutas arte choreas. Manum choreis împlicare. (Gradus ad Parnassum.

totȣ̆ — întindȣ̆ basa nȣ nȣmaĭ arteĭ de mȣsikъ, чi шi aчeleĭ de пiktȣrъ naцionalъ. Aчeste trebȣeskȣ̆ darъ maĭ ъnteiȣ̆ a se пresinta, пentrȣ ka пiktorii шi mȣsikanцiĭ naцionalĭ se îmпrȣmȣte ideĭ, fantasie шi sintimente, ka sъ пrodȣkъ în fakȣltatea lorȣ̆ чeva originalȣ̆ naцionalȣ̆, konformȣ̆ kȣ sпiritȣlȣ̆ шi inima пoпorȣlȣĭ romъnȣ̆!

Virtȣte, шi fante, — шi tȣ romъnime, niчĭ kъtȣ̆ veĭ fi maĭ mikъ între fiiчele Romeĭ!

Cuprinsŭ.

Colinde religioase.

Colinde lumescĭ.

COLINDE RELIGIOASE.

Drumariĭ.

Doĭ boieri̊ de-ĭ mari̊,
  Lerȣ-mi Doamne!
Ka ши doĭ drȣmari̊,
Vinȣ̆ din Rȣsalimȣ̆
La Vitleemȣ̆ џinȣ̆!
  Darъ чine sȣntȣ̆?
E Iosifȣ̆ чeiȣ̆ sfîntȣ̆,
Шi Maria sfîntъ,
Kare aшea kȣvîntъ:
„Iosife mĭ-e greȣ̆,
De drȣmȣlȣ̆ чestȣ̆ reȣ̆,
Vin sъ odinimȣ̆,
Шi sъ ne ȣmbrimȣ̆.“
  De ȣnȣ̆ пlonȣ̆ dedȣrъ,
Шi aчi stъtȣrъ,
De a se rekori.

Ploпȣlȣ̆ se klъti,
Ȣmbra шĭ-o trъgea,
Soarele 'ĭ ardea.
„Пloпȣ̆ afȣrisitȣ̆,
Sъ nȣ fiĭ roditȣ̆!
Sъ kreшtĭ totȣ̆ în sȣsȣ̆,
Kъчĭ ȣmbra mĭ-aĭ dȣsȣ̆!"
  Iarъ maĭ пlekarъ,
Шi ȣnȣ̆ mъrȣ̆ aflarъ, —
Шi eĭ odinea,
Mъrȣlȣ̆ îĭ ȣmbrea,
Ȣmbra se lъцea,
Soarele пerea.
„Mъrȣle înfloritȣ̆,
Sъ fiĭ totȣ̆ roditȣ̆!
Sъ kreшtĭ totȣ̆ în lъtȣrĭ
Sъ пoreшtĭ kȣ rodȣrĭ!"
  Dar I o s i f grъia:
„Drȣmȣlȣ̆ de-omȣ̆ lȣa,
Kъtre V i t l e e m ȣ̆
Пînъ maĭ vedemȣ̆, —
Iaka e 'n desεarъ,
Шi 'noпtъmȣ̆ пrin цarъ!"

Ші eĭ se skȣlъ,
Iarъ maĭ пlekъ,
Кътre Vitlleemȣ̆,
Frȣmosȣlȣ̆ Edemȣ̆.
O 'nkiпъmȣ̆ sпre sъпъtate!

Ieslea.

Maria sfъnta se пreȣmbla,
  Domnȣlȣĭ Reliŭ Doamne!
Doar kortelŭ va kъпъta, —
Josŭ шi 'n sȣsŭ, шi earъ 'njosŭ
Kъ e timпȣlŭ rъkorosŭ, —
E în vesminte de argintŭ,
Kъ azĭ se naшte fiȣlŭ sfъntŭ!
  „Bȣnъ seara mъĭ Krъчiȣnŭ!
Lasъmъ în lъȣntrȣ sъ tȣnŭ
La kortelŭ dȣпъ kȣпtorŭ,
Ka sъ naskŭ ȣnŭ domnitorŭ!“
  Dar Krъчiȣnȣlŭ îĭ grъia:
„Eŭ kortelŭ zъŭ, nȣ-цĭ потŭ da, —
Dȣte în staȣlȣlŭ kailorŭ,
Saŭ la ieslea boilorŭ,
Veĭ avea tȣ lokŭ de a naшte, —
S'aĭ norokŭ sъ naшtĭ în паче!“

Maria atȣnчĭ se lȣъ̀,
Ші în staȣlŭ se bъgъ, —
Ші dȣrerea o koпrindea,
Sъ maĭ пoarte nȣ пȣtea,
Se пȣnea, ші odinea,
Darъ kaiĭ troпъia,
Ieпele totŭ rînkeza!
„Staџĭ пe lokŭ nȣ troпъiџĭ,
Къ dȣrerea mĭ-o mъriџĭ!“
Însъ kaiĭ n'aŭ înчetatŭ,
Maria sfъnta a kȣvъntatŭ:
„Fira'џĭ kaĭ voĭ blestemaџĭ,
Sъ n'aveџĭ niчĭ kъndŭ voĭ saџŭ. —
Pînъ 'n zioa de 'nъlџare,
Dar ші atȣnчĭ ne-'ndestȣlare!“
Maria atȣnчea se пornea,
Ші în iesle odinea, —
În чea iesle a boilorŭ,
Boilorŭ sъraчilorŭ, —
Maria пrinse a sȣsпina,
Къ ші boiĭ rȣmega.
„Staџĭ пe lokŭ nȣ rȣmegaџĭ,
Liniштea nȣ mĭ-o tȣrbaџĭ!“

Boiĭ atȣnчea askȣlta,
Шĭ kъȣta d'a ajȣta.
„Fira'цĭ boĭ voĭ feriчiцĭ,
Шi de oamenĭ mȣltȣ̆ iȣbiцĭ, —
De mine, de Dȣmnezeȣ̆,
Шi de sfъntȣ̆ fiȣцȣlȣ̆ meȣ̆!"
Kъndȣ̆ fȣ kъtre meziȣ̆ de noapte.
Trekȣ dȣrerile maĭ toate, —
S'a nъskȣtȣ̆ шi fiȣl santȣ̆,
Dȣmnezeȣ̆ п'aчestȣ̆ пъmîntȣ̆!
Прin пoчiȣmbĭ fъkliĭ ardea,
Шi kȣ miĭ se aпrindea,
Прin grъdele, lȣminele
Strъlȣчindȣ̆ ka niшte stele, —
Шi пrin iesle florĭ kreшtea,
Fînȣ în florĭ se пrefъчea,
Шi mirosȣrĭ bȣne avea,
Kъ ieslea o tъmъia.
Maika sfъnta se rîdea
Fiȣ în braцe 'lȣ̆ kȣпrindea,
Foarte mȣltȣ̆ se bȣkȣra
Kȣm kъ lȣmea va skъпa.
O înkinъшȣ̆ пre sъnъtate!

Regiĭ (magiĭ) şi steaoa.

S'a nъskѕtѕ̆ fiѕlѕ̆ чelѕ̆ sfъntѕ̆,
Xaĭ Lero-mi Lero-mi Doamne!
Dѕmnezeѕ̆ пe aчestѕ̆ пъmîntѕ̆!
Toatъ lѕmea aѕzea.
Foarte mѕltѕ̆ se bѕkѕra, —
Шi aчeasta s'a ivitѕ̆
La treĭ regĭ din resъritѕ̆.
Eĭ пe mѕrgĭ înkъleka,
Пe fiѕцѕ de mi-lѕ̆ afla,
Dar niчĭ ѕnѕlѕ̆ nѕ a шtiѕtѕ̆,
Fiѕlѕ̆ sfъntѕ̆, ѕnde-ĭ nъskѕtѕ̆?
Kъndѕ̆ mergea, шi пѕrчedea,
Steaoa mъndrъ se ivea,
Kъndѕ̆ eĭ sta de-a odini,
Steaoa, la eĭ se grъbi,
Шi пe lokѕ̆ ea aштeптъ.

Пînъ чe regiĭ iar плekъ.
  Steaoa merge totȣ̆ пe sȣsȣ̆.
Regiĭ dȣпъ ea s'aȣ̆ dȣsȣ̆,
De 'n Vitleemȣ̆ aȣ̆ ajȣnsȣ̆,—
Steaoa atȣnчea s'a askȣnsȣ̆!
  Чeĭ treĭ regĭ aȣ̆ întrebatȣ̆,
De nasчere de îmпъratȣ̆,—
Nȣ шtiĭ ȣnde s'a nъskȣtȣ̆,
Îmпъratȣ̆ noȣ̆, nȣ de mȣltȣ̆?
Шi kъndȣ̆ eĭ aȣ̆ aȣzitȣ̆,
La чelȣ̆ fiȣ̆ sfъntȣ̆ aȣ̆ пornitȣ̆
Шi aȣ̆ ȣmblatȣ̆, de l'aȣ̆ aflatȣ̆,
În чelȣ̆ staȣlȣ̆ lȣminatȣ̆,
În iesle de boĭ, kȣlkatȣ̆.
Regiĭ darȣrĭ adȣчea,
Ȣnȣlȣ̆ aȣrȣ̆ dъrȣia,—
Altȣlȣ̆ smirna-ĭ întindea,
Ȣnȣlȣ̆, tъmъia-ĭ dedea!
  Dar Irodȣ̆, kъndȣ̆ a aȣzitȣ̆,
Foarte greȣ̆ s'a nekъjitȣ̆,
Kъ lȣĭ darȣrĭ nȣ iaȣ̆ datȣ̆,
Шi la elȣ̆ nȣ s'a înkinatȣ̆.
De чelȣ̆ fiȣ̆ sfъntȣ̆ se temea,

Пe elŭ regiĭ, kъ-lŭ ginea,
Чelŭ maĭ mare împъratŭ,
Ka Irodŭ, kŭ mŭltŭ maĭ naltŭ!
Iar Irodŭ, prinse a gъti
Шi ostirea d'a omorî,
Пe toцĭ prŭnчiĭ mъrŭnцeĭ,
De doĭ anĭ maĭ mititeĭ,
Шi тъiarъ într'o zi,
Пeste patrŭ-zeчĭ de miĭ,
Ka sъ-mĭ taie fiŭlŭ sfъntŭ,
Sъ nŭ-lŭ lase pe pъmîntŭ
Însъ чerŭlŭ l'a apъratŭ,
De pe elŭ, nŭ l'a aflatŭ,
Kъ de akŭmŭ pînъ în veчiъ,
Voia Tatъlŭĭ sъ fiъ!
Шi fiĭ Maikъ bŭkŭroasъ,
Пentrŭ aste darŭrĭ frŭmoase!
O înkinъmŭ spre sъnъtate.

Irodŭ şi soliĭ.

Astъzĭ Domnȣlŭ s'a nъskȣtŭ
  L e r ȣ - m ĭ D o a m n e!
Lȣmea kȣ darŭ s'a ȣmпlȣtŭ, —
Sȣsŭ în kȣrtea lȣĭ K r ъ ч i ȣ n ȣ
S'a nъskȣtŭ ȣnŭ Domnŭ пrea bȣnŭ.
Elŭ în ĭesle se nъsчea,
Пrin nȣĭele florĭ kresчea,
Пe пъreцĭ fъkliĭ ardea,
Vestea 'n цearъ se dȣчea,
La I r o d ŭ, чelŭ îmпъratŭ,
Шi I r o d ŭ s'a sȣпъratŭ!
  Kъndŭ I r o d ŭ a aȣzitŭ,
Treĭ solĭ marĭ elŭ a gъtitŭ.
Elŭ ȣnŭ solŭ 'mĭ trimetea,
Ka sъ sпȣiъ, чa vedea?
  Solȣlŭ iȣte шi пleka,

Ieslea mîndrъ o aflъ,
Domnȣ̆ frȣmosȣ̆ i s'arъtъ
Kȣm e пrȣnkȣlȣ̆ mititelȣ̆,
Belȣшelȣ̆ шi sпrintenelȣ̆,
Totȣ̆ în faшe de matase,
Шi în xaine maĭ alese,
Шi în leagъnȣ̆ aȣrelȣ̆
Skȣteчe de bȣmbъчelȣ̆.
Solȣlȣ̆ iarъ rentȣrna,
Lȣĭ I r o d ȣ̆ le пovestea,
Dar I r o d ȣ̆ nȣ a krezȣtȣ̆
Kъчĭ elȣ̆ foarte s'a temȣtȣ̆, —
Шi k;ndȣ̆ elȣ̆ nȣ se 'nkredea,
Maĭ ȣnȣ̆ solȣ̆ kъ trimetea.
  Solȣlȣ̆, ĭȣte шi пlekъ,
Ieslea mîndrъ o aflъ,
D o m n ȣ frȣmosȣ̆ i s'arъtъ,
Kȣm e jȣnele voĭosȣ̆,
Kîndȣ̆ e tare, sъпъtosȣ̆
De-lȣ̆ infearъ mȣstъчioara,
Шi-ĭ mȣgȣrъ bъrbioara.
Solȣlȣ̆ ĭearъ se 'пtȣrna,
Lȣĭ I r o d ȣ̆ le пovestea,

Dar I r o d ȣ̆, kъ nȣ-ĭ kredea,
Шi пe altȣlȣ̆ trimetea,
Faца lȣĭ s'o шaĭ vazъ,
Ka sъ-ĭ sпȣiъ, kȣm sъ kreazъ?
Solȣlȣ̆, iȣte шi пlekъ,
Ieslea mîndrъ o aflъ,
Domnȣ̆ frȣmosȣ̆ i s'arъtъ,
Ka boierȣlȣ̆ чelȣ̆ bъtrъnȣ̆,
Чe are barba пînъ în sînȣ̆,
Kъndȣ̆ treчea din tinereце
Mestekъndȣ̆ în kъrȣnteце,
Kъndȣ̆ legĭ dreпte elȣ̆ kroeшte,
Пentrȣ чelȣ̆ чe пъtimeшte.
Solȣlȣ̆ earъ se 'ntȣrnъ
Lȣĭ I r o d ȣ̆, toate-ĭ sпȣnea, —
Dar I r o d ȣ̆ se minȣnъ
Kȣm de Domnȣlȣ̆ se skimbъ?
Шi I r o d ȣ̆, nȣ maĭ kredea,
Чi elȣ̆ singȣrȣ̆ пȣrчedea, —
Elȣ̆ mergea. dar nȣ пȣtea,
Tare de ase aпroпia.
La kȣrtea K r ъ ч ȣ n ȣ l ȣ ĭ,

De sfingenia Domnului,
De mirosulŭ florilorŭ,
De пara fъklielorŭ.
Fie în lume totŭ drentate.
Шi o înkinъmŭ sпre sъnъtate?

Privegherea.

Sȣsȣ̆ boierĭ! nȣ maĭ dormiцĭ,
  Xaĭ Lerȣmĭ Lerȣmĭ Doamne!
Timпȣlȣ̆ e sъ vъ kitiцĭ,
Kasa sъ o mъtȣraцĭ
Masa sъ o înkъrkaцĭ, —
Kъ ȣmblъmȣ̆ шi kolindъmȣ̆,
Шi пe Domnȣlȣ̆ nostrȣ kъȣtъmȣ̆, —
S'a пъskȣtȣ̆ ȣnȣ̆ Domnȣ̆ пrea bȣnȣ̆
Sȣsȣ̆ în kȣrtea lȣĭ Krъчiȣnȣ̆,
S'a пъskȣtȣ̆ ȣnȣ̆ Domnȣ̆ Frȣmosȣ̆,
Nȣmele lȣĭ e Xristosȣ̆!
  „Nȣ dormimȣ̆ de astъ searъ
Totȣ̆ шedemȣ̆ în пrivegealъ,
Din чea searъ a ajȣnȣlȣĭ,
Пъпъ într'a krъчiȣnȣlȣĭ,
Kъ aшteпtamȣ̆ пe Domnȣlȣ̆ sfîntȣ̆,

Ka sъ viъ пе пъmъntŏ,
Kъ e fiŏlŏ чerŏlŏĭ,
Шi e Domnŏ ђъmîntŏlŏĭ!“
În чea searъ a ajŏnŏlŏĭ,
Vinŏ jŏnii Krъчiŏnŏlŏĭ,
Kъte пatrŏ, kъte шeпte,
Ka sъ kînte la ferestre, —
Krŏчe în Kasъ, roatъ în masъ,
Boereasa afarъ iasъ,
K'ŏnŏ kъrnatŏ, шi k'ŏnŏ kolakŏ,
Kolindaшiĭ îĭ bagъ în sakŏ —
Шi kŏ o mъnъ de пarale,
Шi mi-ĭ bagъ în шerпare.
„Fii boĭerŏ, totŏ sъnъtosŏ
Sъ-ци ajŏte шi Xristosŏ,
Boiereasъ bŏkŏroasъ!
Sъ'ци ajŏte Maĭka noastrъ!“

Sfinţiĭ şi Ḑîna.

Sȣb чelȣ̆ roшiȣ rъsъritȣ̆,
  Xaĭ Lero-mi Doamne, xaĭ!
Mare sgomotȣ̆ s'a aȣzitȣ̆, —
Sfinцiĭ toцĭ 'mĭ gomoneskȣ̆,
Шi de Domnȣlȣ̆ пomeneskȣ̆,
S'a пъskȣtȣ̆ шi fiȣlȣ̆ sfъntȣ̆
Шi din чerȣ̆ e пre пъmîntȣ̆
Niчĭ ȣnȣ̆ sfъntȣ̆ nȣ l'a vъzȣtȣ̆,
Nȣ шtiȣ, ȣnde s'a пъskȣtȣ̆, —
Ĭn чe цarъ, sȣb чe soare,
Шi în kare lȣme oare?
  Kъndȣ̆ kъȣtъ sпre rъsъritȣ̆,
Rъsъritȣlȣ̆ s'a ȣmbritȣ̆,
Totȣ̆ de чeaцъ, negȣreaцъ,
S'a fъkȣtȣ̆ întȣneчeaцъ, —
Шi din чeaцъ kъ-mĭ ieшea,

O zinioarъ frsmsшea,
O zînioarъ gъlbinoarъ,
Ka шĭ-o mîndrъ zorioarъ,
Шi de sfinцĭ s'anronia,
Шi din gsrъ le grъia:
„Totš vorbiцĭ шi gomoniцĭ,
Шi de Domnslš nomeniцĭ,
Darъ snde-ĭ voĭ ns шtiцĭ,
Sъ vi-lš spsĭ, чe-mĭ dъrsiцĭ?"
„Da-цĭ-mš raza ka de soare,
Шi din raĭ o mîndrъ floare,
Sъ rъmîĭ totš tinerea,
Sъ strъlsчĭ ka шi o stea."
Zîn'a-tsnчĭ le mslцsmea,
Шi voĭoasъ le grъia:
„Domnslš santš, шi Domnslš bsnš.
E în kszrtea lsĭ Krъчisnš, —
L'am vъzstš eš mititelš,
Frsmsшelš ka snš îngerelš,
Totš în faшiĭ de mъtase,
Пe la marginĭ ks ašrš trasъ,
Шi în leagъnš asrelš
Sksteчe de bsmbъчelš.

Vîntȣlȣ̆ bate, sȣflъ linȣ̆,
Leagъnъ-se totȣlinȣ̆, —
Kȣ o mъnъ цine lȣna
Kȣ alta împletca kȣnȣna
Чea пe stele mъrȣnцele, —
Inverstъndȣ̆ lȣчeaferele!“
O înkinъmȣ̆ sпre sъnъtate?

Sfinџiĭ, şi S. Ionŭ.

Sȣsȣ̆ în поarta чerȣlȣĭ
  Linȣ̆, linȣ̆, Lerȣ-ĭ Domnȣlȣ̆!
La fъntîna soarelȣĭ,
Mȣltȣ̆ gomonȣ̆ e gomonitȣ̆,
Mȣltъ vorbъ s'a aȣzitȣ̆.—
Sfinџiĭ toџĭ se sfъtȣeskȣ̆,
Шi de Domnȣlȣ̆ пomeneskȣ̆!
Kъȣta în sȣsȣ̆, шi kъȣta în josȣ̆,
Sȣsȣ̆ e raiȣ̆, josȣ̆ пlaiȣ̆ frȣmos,
Kъȣta kъtre rъsъritȣ̆,
Шi vede zorĭ kъ s'a ivitȣ̆
Шi пe Ionȣlȣ̆ Sfîntȣlȣ̆ Ionȣ̆
Kȣm aleargъ la gomonȣ̆,
Kȣ ȣnȣ̆ mȣrgȣ̆ bȣnȣ̆ пȣlbcrandȣ̆,
Шi kȣ skȣtȣlȣ̆ vîntȣ̆ trъgîndȣ̆,
Fokȣ̆ din gȣrъ flъkъrîndȣ̆.

I o a n é ! sпȣne, doarъ шtiĭ?
Domnȣlȣ̆ sfîntȣ̆ pe ȣnde ar fi, —
Kъ de kîndȣ̆ elȣ̆ s'a nъskȣtȣ̆,
Înkъ nȣ l'am maĭ vъzȣtȣ̆!
„De voĭ sпȣne, чe mi-џĭ da?
Чe veĭ чere-ĭ kъпъta!
Tȣ sъ fiĭ nanaшȣlȣ̆ lȣĭ,
În zioa botezȣlȣĭ!“
Domnȣlȣ̆ sfîntȣ̆, e 'n R ȣ s a l i m ȣ̆
Sȣb ȣnȣ̆ пomȣ̆ de rosmarinȣ̆ —
Шeade 'n skaȣnȣlȣ̆ de argintȣ̆
Dȣmnezeȣ̆ пaчestȣ̆ пъmîntȣ̆, —
Шi la masъ aȣritъ,
Totȣ̆ kȣ florĭ de mirȣ̆ kititъ, —
Der' пe masъ-ĭ vin kȣratȣ̆,
Шi grîȣ roшĭȣ, seчeratȣ̆.
Toatъ lȣmca-lȣ̆ чerчeteazъ, —
Шi elȣ̆ lȣmiĭ kȣvinteazъ,
Desпre fiȣlȣ̆ чerȣlȣĭ,
Шi Domnȣlȣ̆ пъmîntȣlȣĭ. — —
Toatъ lȣmea i se înkina,
Nȣmaĭ jidoviĭ-lȣ̆ îngîna,

Къ e genŏ afѕrisitŏ,
Graĭѕlŏ santŏ nѕ l'a пrimitŭ!,,
Domnѕle! fiĭ sъnъtos
O 'ekinamŏ de darŏ frѕmosŏ!

Vestitoriulŭ.

In mijlokŭ de raĭȣ,
  Domnȣle Doamne!
Пe пiчiorŭ de пlaĭȣ,
La ȣпŭ vъdiчelŭ
Skъlda-ȣпŭ kъlȣшelŭ, —
Gavrilъ чelŭ santŭ.
Kȣ veшmîntŭ de-argintŭ.
  Eemeea bъtrînъ,
Kȣ fȣsȣlŭ în mînъ,
Kȣ furk'a la brîȣ,
Шi kolakŭ de grîŭ.
Kъtre elŭ mergea,
Aste 'ĭ ziчea:
  „Blemŭ! neпoate akasъ
Sъ gъtimŭ пe masъ,
Чe avemŭ пregȣitŭ,

La noĭ kъ-aŭ venitŭ,
Jsnĭ kolindъtorĭ
Dela шezъtorĭ."
„ Dslчe bsn'a mea;
Es ns-ци notŭ srma„ —
Mari'a mĭ-a zisŭ,
Шi ea m'a trimisŭ,
Kalslŭ sъ-lŭ gъteskŭ,
Delokŭ sъ пorneskŭ,
Sfinцilorŭ sъ sпsnŭ
Пъ toцĭ sъ-ĭ adsnŭ,
Sssŭ la Vitleimŭ,
Пъ fis sъ-lŭ vedemŭ!
Xristosŭ s'a nъskstŭ,
Lsmea s'a smпlstŭ,
Ks darslŭ sъŭ mare
Шi ks lsminare.
Dslчe bsn'a mea,
Mergĭ la kasa ta,
Lasъ a kolinda, —
Dъ la kîntъreцĭ,
Msrgslŭ `meŭ чelŭ kreцŭ„
Sъgeata чea veke,

Къ n'are пereke, —
Шече a vъna,
Ші че orъ kъпъta,
Sfinџiĭ vorъ чina!“
„Mergĭ, пепoate alъ meъ,
Пentrъ Dъmnezeъ, —
Sfinџilorъ sъ spъnĭ,
Ші sъ 'ĭ adъnĭ.“
O înkinъmъ spre sъnъtate!

Craciuneas'a şi prunciĭ.

La kȣrцile lȣĭ Krъчiȣnȣ̆,
  Domnȣlȣĭ Doamne!
S'a пъskȣtȣ̆ ȣnȣ̆ Domnȣ̆ пrea bȣnȣ̆!
Jidoviĭ aȣ̆ înцelesȣ̆,
Doĭ пrȣnkȣцĭ eĭ aȣ̆ trimesȣ̆,
Doĭ пrȣnkȣцĭ nebotezaцĭ,
Kъ-ĭ kredea nevinovaцĭ,
Dar' a kasъ rentȣrna,
Nȣ пȣtea a s'апronia,
De sfer'a fъklielorȣ̆,
De fȣmȣlȣ̆ tъmîilorȣ̆.
  Jidoviĭ 'ĭ întreba:
„Sпȣneцĭ, vъzȣtaцĭ aȣ̆ ba?
— Ba zъȣ̆ noĭ nȣ l'am vъzȣtȣ̆,
Kъчĭ la elȣ̆ n'am strъbъtȣtȣ̆!"
  Jidoviĭ aȣ̆ înцelesȣ̆,
Doĭ пrȣnkȣцĭ eĭ aȣ̆ trimesȣ̆,

Doĭ пrѕnkѕцĭ dъ-ĭ botezaцĭ,
Kъ-ĭ kredea nevinovaцĭ.
Пrѕnчiĭ kîndѢ s'апrопia,
Din de пarte ĭngenѢkia,
Krѕчĭkѕ mъna lorѢ fъkîndѢ,
Шi пre DomnѕlѢ sfîntѢ rѕgîndѢ.
Пrѕnчii aчeштĭ s'апrопiarъ,
Шi пre DomnѕlѢ înkinarъ,
Versѕrĭ dѕlчĭ lѕĭ 'ĭ kîntarъ!
Krъчiѕneas'a aѕzia,
Шi în staѕlѢ sъ grъbea,
FiѕlѕĭsantѢ se 'nkina,
Lѕĭ KrъчiѕnѢ aшa-ĭ grъia:
„Feriчiцĭ sѕntemѕ noĭ doĭ,
S'a nъskѕtѢ DomnѕlѢ la noĭ!“
Шi KrъчiѕnѢ s'a bѕkѕratѢ,
Шi de Maika s'a rѕgatѢ,
Ka sъ-lѢ ierte, de-a greшitѢ,
Darъ Maĭka ĭ-a grъitѢ:
„Roagъ-te de fiѕlѢ meѢ,
ElѢ e DomnѢ шi DѕmnezeѢ,
Nѕmaĭ elѢ, шi TatъlѢ sъѢ!“
O înkinъmѢ sпre sъnъtate!

Rîndunelile.

La trsnina de mъrš пъrš,
  Lersi-ĭ Domnslš!
Strъlsчеште snš lsчеafъrš,—
Dar ssb mъrš-пъrš, паtš de bradš,
De mslцĭ maestri e lskratš,—
Пе la fsndš ks tsnete,
La fsstеĭ ks fslgere,
Frembele de чеаrъ sfîntъ,
Totš tonitъ ши învîrtitъ.
  Oare 'n патš, чine-ĭ kslkatš?
De 'mĭ zaче minsnatš,
Шi'mĭ doarme somnslš greš?!
E kslkatš, snš Dsmnezeš!
Mititelš ши belsmelš
Шi la faцъ ksrъцelš,
Фamiatš de-o împъrъteasъ,

În faшioare de mъtase.
Komanakȣ-ĭ de bȣmbakŭ,
Kȣ treĭ florĭ în komanakŭ,—
Ȣn'a-ĭ floarea mirȣlȣĭ,
Alta e viцa vinȣlȣĭ,
Ȣna sпikȣlŭ grъȣlȣĭ!
Iatъ venirъ rîndȣnele,
Negriшoare frȣmȣшele,
Totŭ kъntarъ, kolindarъ,
Dar пe fiŭ nȣ-lŭ desteпtarъ.
Rîndȣnelele sbȣrarъ,
Kъtre mare sъ lъsarъ,
Ele toate aпȣkarъ,
Stroпȣleцĭ пe ariпele,
Пetriчele în пeniчele,
Iarъ la fiŭ kъ aŭ venîtŭ,
Kȣ ariпele l'aŭ stroпitŭ,
Kȣ пetrele aŭ asvъrlitŭ!
Fiȣlŭ slfîntŭ, s'a deшteпtatŭ,
Шi atȣnчĭ le-a blestematŭ:
„Rîndȣnea! fъ-цĭ kȣibȣlŭ tъŭ,
Ȣnde o fi lokȣlŭ maĭ rъŭ, —
Пrin пodȣlŭ sъraчilorŭ

La grinda streminelorŭ, —
Sъ le batъ fsmsrile,
Ka пe feчiori ksgetele,
Ksgetele de însъratŭ —
Пe fete de mъritatŭ!“
O înkinъmŭ ĕпre sъnъtate:

Vânătorii lui Crăciună.

Ieшit'a Doamne, ieшitŭ
  Korinda-me Domne, korinda!
Sȣsŭ la kodrȣlŭ înverzitŭ
Vînъtorĭ d'aĭ lȣĭ Krъчiȣnŭ,
Sъ vîneze, toцĭ se пȣnŭ.
Ȣnŭ чerbŭ rȣge, altȣlŭ mȣge,
Ȣnȣlŭ п'altȣlŭ vrea s'alȣnge.
Eĭ vînarъ, trȣdъ amarъ,
Lȣngъ, kъtŭ o zi de varъ,
Шi kъndŭ fȣ maĭ de kȣ searъ,
Fъrъ mъndrъ eĭ aflarъ,
Sȣb ȣnŭ paltinŭ gъlbiniorŭ
Пe lokŭ moale шi ȣшorŭ,
Lîngъ o tȣfъ deasъ verde,
Шi чerkarъ s'o sъgete, —
Kъ e чerbȣцȣlŭ stretinorŭ,

Ші ia пъrȣ̆ kam sȣrішorȣ̆,
Sȣs la koarne siklȣitȣ̆,
La koпiцъ argentitȣ̆.
 Kъndȣ̆ era arkȣ înkordatȣ̆,
Versȣ̆ la eĭ s'a îndrentatȣ̆:
„Xo, xo, xo, nȣ sъgeta,
Kъ nȣ-sȣ̆ dȣпъ mintea ta,
Kъ nȣ-sȣ̆ eȣ̆, че doarъ kȣgeцĭ,—
Kъ nȣ-sȣ̆ чerbȣ̆ ka sъ sъgeцĭ,—
Чi eȣ̆ sȣ̆ Ionȣ̆ Botezъtorȣ,
Domnȣlȣĭ пremergъtoriȣ̆;—
Darъ în kodrȣ am a fire
Noȣъ anĭ, ші noȣъ zile,
Maĭka aшea m'a blestematȣ̆,
Kъ пe mine s'a mъniatȣ̆.
Daka ачele voiȣ̆ пlini,
Josȣ̆ la цarъ oĭ пogorî,—
Keĭ în mъnъ lȣa-voiȣ̆,
In biseriчĭ intra-voiȣ̆,
Letȣ̆rgia faче-voiȣ̆!
 O înkinъmȣ̆ sпre sъnъtate!

Monastirea şi rug'a.

Kolo sȣsȣ̆, ші maĭ în sȣsȣ̆,
Doamneĭ bȣne, Doamne!
Ȣnde Sînцiĭ toцĭ s'aȣ̆ dȣsȣ̆,
E o dalbъ monastire,
Ші-ĭ gъtitъ de sfinцire,
Kȣ пъreцĭ de tъmъiъ,
Ȣшiele de alъmъiъ;
Пe la pragȣrĭ, totȣ̆ de marmȣrĭ,
Ші înъȣntrȣ пlinȣ̆ de пraпȣrĭ!
Dar' în ea, oare чine sȣntȣ̆?
La altariȣ̆ e Ionȣ̆ чelȣ̆ sfîntȣ̆,
Kȣ vr'o noȣъ пoпĭ bъtrînĭ,
Rȣg'a-o fakȣ̆ de sъпtъmînĭ,
Ші пe atîцea пatriarxĭ,
Kȣ o mȣlцime de diaчĭ,
Diakonȣlȣ̆ mititelȣ̆,

Ціene 'n mînъ ꙋnꙋ̆ kartiчelꙋ̆,
S'anꙋkъ, de a чeti,
Шi la чerꙋ̆ a se ꙋmili,
Шi a kъnta чea rꙋgъ sfîntъ!
Darъ rꙋga, чine o askꙋltъ?
— Mъĭkꙋцa lꙋĭ Dꙋmnezꙋ̆,
Пe braцe kꙋ fiꙋlꙋ̆ sъꙋ̆!
Fiꙋlꙋ̆ пlъnge, n'are stare,
Пe braцele maĭчeĭ sale,
Rꙋga sfîntъ e lꙋngъ tare.
„Fiꙋle! nꙋ jelꙋi,
Kъ eꙋ̆ 'цĭ voiꙋ̆ dъrui,
Doъ mere, doъ пere,
Doꙋъ цîцe d'ale m le,
Toate пatrꙋ aꙋrele,
Sъ te joчĭ akꙋшĭ kꙋ ele!"
Fiꙋlꙋ̆ arꙋnkъ ꙋnꙋ̆ mъrꙋ̆ în lꙋnъ
Faчe lꙋna tokma пlinъ,
Kꙋm e пlinъ пe la чinъ, —
Altꙋlꙋ̆ arꙋnkъ sꙋsꙋ̆ пe Soare,
Sꙋsꙋ̆ пe soare kъndꙋ̆ rъsare,
Шi kъndꙋ̆ e la пrъnzꙋlꙋ̆ mare!
Eiꙋlꙋ̆ пlъnge totꙋ̆ maĭ tare,

Пe braцele maĭчeĭ sale.
„Fiȣle! nȣ jelȣi,
Kъ eȣ̆ 'цĭ voiȣ̆ dъrȣi, —
Keiцile raiȣlȣĭ,
Siȣstariȣlȣ̆ botezȣlȣĭ.
Skъȣnȣцȣlȣ̆ jȣdeцȣlȣĭ,
Te fakȣ̆ Domnȣlȣ̆ чeriȣlȣĭ,
Tȣtȣrorȣ̆, пъmîntȣlȣĭ!
Fiȣlȣ̆ пrinse a strъlȣчi,
Maĭka пrinse a se mъri,
Пatriarшiĭ a-ĭ înkina,
Пoпiĭ a le îngenȣkia,
Toatъ lȣmea a-ĭ minȣna!
O înkinъmȣ̆ пre sъnъtate!

Păseruic'a.

Mȣltȣ̆ întreabъ marĭ boerĭ,
  J ȣ n e l ȣ ĭ b ȣ n ȣ̆!
Пe ȣnȣ̆ feчiorȣ̆ ka шi ȣnȣ̆ stejarȣ̆!
„Чe џĭ-e kalȣlȣ̆ asȣdatȣ̆,
Ostenitȣ̆ шi sпȣmegatȣ̆?“
— Dar feчiorȣlȣ̆ le grъia:
„Eȣ̆ am fostȣ̆ de a vъna,
Kam de anȣ̆, de astъ varъ,
Toatъ zioa пînъ în searъ,
Шi nimika n'am vъnatȣ̆, —
Чi în kodrȣ k'am aflatȣ̆,
Пъsъrȣĭka albъ în пentȣ̆. —
Пrinseiȣ̆ arkȣlȣ̆ s'o sъgetȣ̆
Lîngъ o gȣrъ de isvorȣ̆
Sȣb tȣfiџa de bȣjorȣ̆,
Шi kъndȣ̆ vrȣiȣ̆ a sъgeta,
Ea din graiȣ̆, aшea grъia:

„Eŭ nu sunt ce-ţĭ pare ţie,
Cĭ eŭ sunt Sfânta Maria,
Kă m'a trimesŭ Dumnezeŭ,
Să împlinesku kugetulŭ său,
Ka să măsorŭ pămînlulŭ,
Pămîntulŭ ku umbletulŭ,
Şi cerulŭ ku stînjenulŭ,
Dar pămîntŭ puţinŭ găsiĭ,
Din elŭ munţĭ şi văĭ kitiĭ, —
Iar cerŭ, găsiĭ maĭ multŭ,
Toată lumea de elŭ umplutŭ,
Mănaiŭ soarele în susŭ,
Iară luna la apusŭ,
Printre ele stelişoare,
Mărunţele frumuşoare,
Insă una a pikatŭ,
Şi-o kăutaiŭ, dar n'am aflatŭ."
„Stelişeara cea kăzută,
E ka mândra mea plăkută,
Ce 'mĭ zace în mormîntŭ,
N'o maĭ aflu pre pămăntŭ!
June fiĭ ku bukurie,
Veĭ să mergĭ la kununie;

Mari'a şi Sfinцiĭ

Mari'a чea sfîntъ,
  Doamnei bȣne, Doamne!
Sfinцilorȣ̆ kȣvîntъ:
„Sfinцilorȣ̆ giчiцĭ,
Sfinцĭ de vreцĭ sъ fiцĭ,
Чĭne-a boteza,
Шi kȣm va kiъma?
Пe fiȣцȣlȣ̆ meȣ̆,
Sfîntȣ̆ шi Dȣmnezeȣ̆!"
  Шi sfinцiĭ grъia:
„Пe Ionȣ̆ veĭ kiъma,
Kȣmȣ̆ se пrooroчea,
Шi-lȣ̆ va boteza,
La чelъlaltȣ̆ anȣ̆,
În aпa Iordanȣ̆,—
In rîȣlȣ̆ lȣчiosȣ̆,—

L'a kiъma Xristosȣ̆!
Апоĭ sпiritȣlȣ̆ sfîntȣ̆,
Sboarъ пre пъшъпtȣ̆,
Шi-lȣ̆ va mъri
Шi 'lȣ̆ va sfinџi,
Ka пrе́ soџȣlȣ̆ seȣ̆,
Fiȣ̆ de Dȣmnezeȣ̆!“
  Maria чea sfîntъ
Sfinџilorȣ̆ kȣvîntъ:
„Voĭ sfinџĭ! 'mĭ giчiџĭ,
Ka sfinџĭ bine шtiџĭ,
Kȣm s'a boteza
Шi kȣm vъ kiъma,
Пre fiȣџȣlȣ̆ meȣ̆,
Sfîntȣ̆ шi Dȣmnezeȣ̆!“
  Sъ fiĭ sъпъtoasъ
Kȣ kolinda noastrъ,

Sfînt'a Dumineca.

Sfînta Maria kuvintъ,
Doamneĭ bune, Doamne!
Kъtre Dumineka sfîntъ:
„Sъ-mĭ gъteштĭ frumosulŭ darŭ,
Sъ-mĭ dukŭ fiulŭ la altarŭ,
Sъ-lŭ botezŭ, шi sъ-lŭ kununŭ,
Ka пe Domnulŭ чelŭ maĭ bunŭ."
Dumineк'a kum auzea,
Dupъ darŭ de lokŭ пornea, —
Пurчedea, шi totŭ mergea,
La Iordanŭ, kъ ajungea,
Шi aiчea se spъla,
Ka шĭ-unŭ îngerŭ se bъia;
Шi пe braцe, шi пe faцъ,
Шi пe alba de frumuseaцъ,
Ka sъ afle darulŭ sfîntŭ,

Darȣlŭ sfîntŭ, пe aчestŭ пъmîntŭ,
Kъndŭ arȣnka okiĭ în sȣsŭ,
Darȣlŭ, I o r d a n ŭ ĭ-a adȣsŭ,—
Ea-lŭ vedea, ka kȣm venea,
Шi de ea s'aпroпia,—
Treĭ florĭ ka шi treĭ viorĭ,
Чe lȣчeskŭ ka nisчe zorĭ,
Sъ le rȣmпъ, mîna întinse,
Шi în kitъшiŭ, ea le kȣпrinse,
Шi пe kaпŭ le aшeza,
În dereпtrȣ пȣrчedea,
De-ar afla пe Domnȣlŭ bȣnŭ,
La чea kȣrte a lȣĭ K r ъ ч i ȣ n ŭ,
Darȣlŭ ka sъ-ĭ пoatъ da,
Пe M a r i a askȣlta.
Kъndŭ intrъ, darȣlŭ lъsъ,
Kȣrџile se lȣminъ,
De treĭ florĭ, ka шi viorĭ
Чe lȣчeskŭ ka niшte ẓorĭ.
M a ĭ k a sfînta atȣnчĭ venea,
Шi Dȣmineчeĭ grъia:
,,Darȣlŭ tъŭ, a 'ntъrziatŭ
Kъ пe fiŭ l'am betezatŭ

Ka п'ɤnŭ Dɤmnezeŭ ши Domnŭ,
Kɤ папашiɤlŭ sfînтɤ I o n ŭ.
Цine darɤlŭ пentrɤ tine,
Kъ ши цie 'цĭ stъ bine,
Шi remъĭ de-a пɤrɤrea,
Maĭ mъndrъ ka V i n e r e a!"
Dɤmineka mɤlцĭemea,
Maĭчeĭ sfinte se 'nkina.
O înkinъmŭ sпre sъпъtate.

Cuibul şi puiĭ şoimilorŭ.

Maika sfînta шeade,
  Doamneĭ Doamne!
Пe плaiȣlŭ чelŭ verde,
În пoala чerȣlȣĭ,
În пoarta raiȣlȣĭ,
Шi din kъierelŭ,
Lъsa firŭ aȣrelŭ.
Firȣlŭ firȣia,
Шi se sȣbџia, —
Kъndŭ îlŭ înkorda,
Tokmaĭ se lъsa,
Шoĭmiĭ vînъtorĭ,
Шoĭmiĭ rъпitorĭ, —
Firȣlŭ aпȣka,
Sȣsŭ kȣ elŭ sbȣra,
Într'o deпъrtare

Кътre џъrmѣ de mare,
Кънdѣ se înъlџa
Шоĭmiĭ strъlѣчia,
Firѣlѣ eĭ Sklinea,
Ka ші niште zorĭ
Пe la kъntътorĭ.
  Ionѣ atѣнчĭ venea,
Maĭk'a iĭ grъia:
„Ѕnde te-amѣ mъnatѣ,
Bine aĭ askѣltatѣ, —
De m'aĭ askѣlta
Ѕnde te-amѣ mъna,
Fiĭ gata de dѣsѣ
Sѣsѣ kolo în sѣsѣ,
Într'o deпъrtare
Кътre џъrmѣ de mare.
De sborѣ sъ te-алѣчĭ,
Ші azĭ sъ'mĭ adѣчĭ,
Kѣibѣlѣ шоĭmilorѣ
Ші alѣ пѣilorѣ, —
Kѣibѣlѣ mi-lѣ dъ mie,
Пѣiĭ џine џie, —
Къ шоĭmiĭ aѣ rъпitѣ,

Firȣlȣ̆ aȣritȣ̆,
Kъndȣ̆ m'amȣ̆ kъstigatȣ̆
Шi mȣltȣ̆ amȣ̆ lȣkratȣ̆
La ȣnȣ̆ skȣmпȣ̆ vesmъntȣ̆,
Пentrȣ fiȣlȣ̆ sfъntȣ̆!‘
„Maikъ! eȣ̆ aшĭ faчe
Totȣ̆ чe, џie 'џĭ пlaчe,—
Dar asta noĭ пȣtea,
Nȣ e în пȣterea mea!
Шoĭmiĭ aȣ̆ rъпitȣ̆,
Firȣlȣ̆ aȣritȣ̆,—
Firȣlȣ̆, eĭ l'aȣ̆ dȣsȣ̆,
Пînъ la чerȣ̆ în sȣsȣ̆,
Din elȣ̆ aȣ̆ џesȣtȣ̆,
Kȣibȣlȣ̆ пrea пlъkȣtȣ̆.——
Lȣna aȣritъ,
Faџa-ĭ strъlȣчitъ!
Пȣiĭ nȣ-sȣ̆ maĭ mȣitȣ̆,
Kъчĭ s'aȣ̆ пrefъkȣtȣ̆
Stele mъrȣnџele,
Шi lȣчeferele,—
Toate strъlȣчeskȣ̆,
Lȣmea o înfrȣmȣseџeskȣ̆,

În noaпtea seninъ, —
Kȣm zioa în grъdinъ,
Florile frȣmoase,
Шi kare miroase,
Sȣntȣ̆ sпre înzestrare
Шi sпre desfъtare!“
O înkinъmȣ̆ sпre sънъtate!

Mari'a şi fetele.

Maria пlekase,—
Doamneĭ bȣne Doamne!
Шi ea se aflase,
Пe kalea la raiȣ̆,
Пe пiчorȣ̆ de пlaiȣ̆,
Шi ea totȣ̆ mergea,
Пînъ ajȣngea,
Kȣ stъlпъrĭ de floare
Lȣmina de soare
Ka kъlȣgъreasъ
Шi îmпъrъteasъ,
În џolȣ̆ feчioreskȣ̆,
La vadȣ̆ jidoveskȣ̆.
Kъndȣ̆ kъlъtorea,
Maĭka întъlnia,
Fete de evreĭ,

Пъskîndȣ̆ niшte mieĭ,
Шi ea sȣsпina
Шi-апоĭ le întreba:
„Sпȣneцi? n'aцĭ vъzȣtȣ̆?
Пe ȣnde aцĭ пetrekȣtȣ̆,
Пe fiȣцȣlȣ̆ meȣ̆,
Sfîntȣlȣ̆ Dȣmnezeȣ̆!?“
Ele se mira,
Triste 'ĭ grъia:
„Шi sъ-lȣ̆ fi vъzȣtȣ̆, —
Nȣ l'amȣ̆ kȣnoskȣtȣ̆!“
„Lesne-ĭ de a-lȣ̆ kȣnoaшte,
Kъ elȣ̆ lȣmea întoarче, —
În dreaпta lȣĭ mъпъ
I s'a datȣ̆ sъ цinъ,
Чerȣlȣ̆ чelȣ̆ înaltȣ̆,
Frȣmosȣ̆, minȣnatȣ̆. —
În stînga lȣl mъпъ
I s'a datȣ̆ sъ цinъ,
Пъmîntȣlȣ̆ sȣrпatȣ̆,
Latȣ̆, шi rotȣndatȣ̆,
Чe l'a 'mпressȣratȣ̆
Шerпe 'ntъrîtatȣ̆!“

Fetele o jelea,
Шi anoĭ 'ĭ grъia:
„L'am fi kѕnoskѕtѕ̆
Dar nѕ l'am vъzѕtѕ̆!"
„Пoate a fostѕ̆ kъlarĭ
Ka împъraцiĭ marĭ?!
Raza soarelѕĭ
E пe faцa lѕĭ, —
Lѕna чerѕlѕĭ
Пe ѕmerѕlѕ̆ lѕĭ, —
Fokѕlѕ̆ чerѕlѕĭ
În mъinile lѕĭ, —
Tѕnetѕlѕ̆ de varъ
Fѕlgerѕlѕ̆ de searъ!"
Fetele ziчea:
„De elѕ̆ e aшea?
Maikъ! l'amѕ̆ vъzѕtѕ̆,
Шi l'amѕ̆ kѕnoskѕtѕ̆!
Flѕ̆ e în Rѕsalimѕ̆,
Bъtrîniĭ i se înkinѕ̆, —
Kъndѕ̆ înkъleka,
San' Dѕmineka
Nainte-ĭ mergea

Шi florĭ kȣlegea,
Kȣnȣne învъrtea
Пe kale-ĭ џina, —
Lȣmea-lŭ minȣna
Kȣm elŭ lȣmína!“
  Шi fiĭ Maikъ sъnъtoasъ,
De fiȣ-џĭ bȣkȣroasъ!
  O 'nkinъmŭ sпre sъnъtate.

Cantulŭ Doruluĭ.

La чea dalbъ de чetate,
  F l o r i l e d a l b e !
Merge karȣlȣ̆ de mъtase, —
Dar în karȣ̆, oare чine-mĭ шede?
Шede-mĭ Maria 'n xainъ verde!
Шi 'mĭ kъntъ пrea dȣiosȣ̆,
Шi 'mĭ lȣkrъ пrea frȣmosȣ̆.
  Dar kȣ lȣkrȣ, чe gъteшte?
Totȣ̆ 'mĭ koase, firȣeшte,
La пraпȣrĭ îmпъrъteшtĭ,
La veшminte bъrbъteшtĭ.
„M a r i a ! koase пentrȣ noĭ,
Daџi-mĭ mieĭ, шi daџi-mĭ oĭ,
Daџi-mĭ bȣџĭ kȣ banĭ mъrȣnџĭ
Galbenĭ nȣoĭ, orĭ kîtȣ̆ de mȣlџĭ,
Niшte kare, kȣ komoare,

Шĭ-orŏ lȣчi ka sfîntȣlŏ soare!"
Dar Maria sȣsпina:
„De aчelea n'oĭ lȣa, —
De mĭ-аџĭ da пe fiȣlŏ meŏ,
Domnȣlŏ sfîntŏ ши Dȣmnezeŏ!"
„Џi l'amŏ da, dar e legatŏ,
Шi stъ 'n пoartъ ръzematŏ,
Sȣsŏ la kȣrtea lȣĭ Пilatŏ.
Шi аштеаптъ dȣпe krȣчe
Ka пe ea, viŏ sъ-lŏ ȣsȣчe,
Fiȣlŏ tъŏ kъ a kȣtezatŏ
De a strika пe ȣпŏ îmпъratŏ,
Шi sъ skaпe пe пoпorŏ
De чelŏ langŏ, ши de omorŏ!
Maria merge ши se kъntъ,
De dȣrerĭ, fokŏ se frъmъntъ,
Kъntъ dȣпe fiȣlŏ sъŏ,
Doar aȣde versȣlŏ greŏ,
Versȣlŏ greŏ kъ-ĭ пare rъŏ.
Dar o aȣde o 'mпъrъteasъ,
Dintre toate maĭ aleasъ, —
Шi în kale-ĭ se grъbea,
Шi atȣпчea 'ĭ grъia:

„Nȣ kъnta aшea înaltȣ̆,
Kъ te-aȣde ȣnȣ̆ împъratȣ̆,
Împъratȣ̆ шi alȣ̆ meȣ̆ bъrbatȣ̆,
Шi пe mine m'a ȣrî,
Пrȣпчiшorii o пъrъsi, —
Шi пe tine te-o iȣbi!“
„De-oĭ kъnta, kъtȣ̆ oĭ kъnta,
Taчĭ, шi nȣ mъ askȣlta,
Nȣ kъntȣ̆ împъratȣlȣĭ,
Чi kъntȣ̆ nȣmaĭ dorȣlȣĭ,
Dorȣlȣĭ шi fiȣlȣĭ,
Чerȣlȣĭ пъmъntȣlȣĭ!“
  Maikъ! fiĭ tȣ bȣkȣroasъ,
Пriimeшte kolinda noastrъ.
  O 'nkinъmȣ̆ sпre sъnъtate!

Ploaia cu focu.

Koborît'a, koborîtŭ,
Korinda-me Doamne korinda!
De maĭ sȣsŭ, din rъsъritŭ,
Dȣmnezeŭ din чerŭ пe skъrĭ,
Пe mirȣrĭ, пe lȣminъrĭ,
Kȣ o tȣrmъ de oĭ domneшtĭ
Пrin fъneцe jidoveшtĭ,
Шi o пaшte în seninŭ,
Шi o adaпъ în norŭ linŭ!
Nime în lȣme nȣ-lŭ vedea,
Nimenĭ 'n kalea lȣĭ stъtea, —
Vede-lŭ faцa de evreŭ,
Шi aleargъ la tatъ-sъŭ, —
Dar aчesta la Пilatŭ,
Шi de veste lȣĭ a datŭ.
Шi Пilatŭ kъndŭ aȣzia,
Kъtre jidovĭ kъ grъia:

„Dȣmnezeŭ oile пaшte
Totŭ пe livezile voastre,
Alergaцĭ, de mi-lŭ legaцĭ,
Шi пe krȣчe-lŭ sпȣnzȣraцĭ."
Jidoviĭ kъ se lȣarъ,
Пe Dȣmnezeŭ 'lŭ aflarъ,
Шi чerkarъ sъ-lŭ omoare,
Kȣ sekȣrĭ шi kȣ toпoare!
Jidoviĭ, kъndŭ aŭ venitŭ,
Domnȣlŭ sfîntŭ, aшea a grъitŭ
„Aleĭ! oiцile mele,
Sъ vъ faчeцĭ niшte stele,—
Iarъ voĭ berbeчiĭ meĭ,
Sъ fiцĭ toцĭ lȣчefereĭ."
Dȣmnezeŭ atȣnчĭ dedea,
Reпede, o пloaie grea,
Noriĭ toцĭ kъ se învolba,
Tȣnetȣlŭ, kъ resȣna,
Fȣlgerȣlŭ kъ lȣmina,
Jidoviĭ se пrъпъdea,
De чea пloaie rea kȣ fokŭ,
Шi пerea, ka gonцĭ, de lokŭ!
O înkinъmŭ sпre sъnъtate!

Iud'a.

Kъndŭ Xristosŭ чina la masъ,
  Lerȣ-mi Doamne!
Stъ evreiĭ dȣпъ kasъ,—
Darъ Iȣd'a a intratŭ,
Lȣĭ Xristosŭ de s'a înkinatŭ,—
Iar afarъ elŭ eшi
Шi evreilorŭ grъi:
„Daцĭ-mĭ treĭzeчĭ de arginцĭ,
Sъ vi-lŭ daŭ, sъ-lŭ restigniцĭ!“
Iȣd'a, iȣbitorŭ de banĭ,
L'a vъndȣtŭ la aĭ lȣĭ dȣшmanĭ!
  Kъndŭ Xristosŭ gata kȣ чina,
Merse sȣb помŭ în grъdinъ,—
Iȣd'a dȣпъ elŭ s'a dȣsŭ,
Dar evreiĭ прin askȣnsŭ,—
Шi kъndŭ Iȣd'a 'lŭ sъrȣtase

Sъrȣ̆ evreiĭ, ши-lȣ̆ legase.
L'aȣ̆ пȣrtatȣ̆ пън' la Пilatȣ̆,
Ши la kasa чea de sfatȣ̆,
Sfatȣlȣ̆ lorȣ̆ a otърîtȣ̆,
Ka sъ fie restignitȣ̆!
  Пe krȣчe de bradȣ̆ l'aȣ̆ пȣsȣ̆,
Kȣ sȣliцa l'aȣ̆ îmпȣnsȣ̆,
Sъngele пe krȣчe a kȣrsȣ̆, —
Dar mȣlцimea a strigatȣ̆:
„Nȣ trebȣe пe josȣ̆ vърsatȣ̆,
Sîngele e nevinovatȣ̆!“
Soarele se 'ntȣneka,
Lȣn'a 'n sъnge se 'mbrъka,
Mȣnцiĭ se kȣtremȣra,
Aпele se tȣrbȣra, —
Îngeriĭ înчeпȣrъ a пlъnge,
Kъ se varsъ atîta sînge!
  Dar пe Iȣd'a blestematȣ̆,
Sȣfletȣlȣ̆ kъ l'a mȣstratȣ̆,
Ши de lokȣ̆ s'a sпъnzȣratȣ̆!
  O 'nkinъmȣ̆ sпre sъnъtate!

Vestca rea.

Ծmblъ M a i k a, dsпъ fiŏ,
  P a z a s o a r e l s ĭ!
Totŏ плъngъndŏ, шĭ întrebъndŏ;
„N'aцĭ vъzstŏ пe fislŏ sfъntŏ?
  „Пoate kъ noĭ l'am vъzstŏ,
Darъ ns l'am ksnoskstŏ!“
  „Daka ksmva l'aцĭ vъzstŏ,
A-lŏ ksnoaшte aцĭ пststŏ, —
Kъчĭ пe faцa fislsĭ,
Skrisъ-ĭ raza soarelsĭ,
Шi пe frsnte, lsn'a пlinъ,
Lsna пlinъ, ks lsminъ, —
Iarъ пe aĭ lsĭ smereĭ
Strъlsчeskŏ lsчefereĭ!“
  „M a i k ъ! daka e aшea,
Noĭ 'цĭ dъmŏ o veste rea;

Къ e la kъrtea lъĭ Пilatъ,
Restignitъ пe lemnъ dė bradъ!“
Maika пlънge, шi se înfrънge,
Inima-ĭ e toatъ în sънge, —
Îngerĭ belĭ, o чeatъ mare,
Sboarъ la ea de întristare,
Шi la чerъ o redika,
Darъ ea le kъvînta:
„Fiъlъ meъ, totъ Domnъ va fi,
Шi чeĭ bъnĭ ’ĭ vorъ fi fiĭ, —
Чelorъ rъĭ va rъsпlъti,
Къ пe veчĭ i-o osъndi!“
Fiĭ tъ Maikъ bъkъroasъ,
De kolind'a asta a noastrъ, —

Grîulŭ, vinulŭ şi mirulŭ.

Dȣmnezeŭ ȣmbla,
  D o m n ȣ l ȣ ĭ D o a m n e !
Sfinцiĭ 'lŭ întreba:
„Grъȣlŭ челŭ kȣratŭ,
Vinȣlŭ strekȣratŭ,
Mirȣlŭ tъŭ челŭ sfъntŭ,—
Че sȣntŭ пre пъmъntŭ,
Din че sȣntŭ fъkȣte,
De sȣntŭ amea пlъkȣte?"
  „Voĭ пrea bine щtiцĭ,
Шi че maĭ voiцĭ?
Bine; foarte bine,
Къчĭ aцĭ fostŭ kȣ mine!
Къ noĭ amŭ eшitŭ,
La kъmпŭ пъrъsitŭ,
Sȣsŭ la R ȣ s a l i m ŭ,—

Ka sъ maĭ пrivimŏ,
Grîne fъrъ sпikъrĭ,
Шi viĭ fъrъ viпъrĭ,
Шi florĭ fъrъ mirъrĭ, —
Noĭ ne-am datŏ din kale,
La fъntînъ în vale,
Reчe vîntiшorŏ,
Пaltinŏ gъlbiniorŏ
Sъb frъnza mъrъntъ
La ъmbra rъtъndъ. — —
Voĭ v'aцĭ adъпatŏ,
Eŏ am însetoшatŏ,
Voĭ v'aцĭ шi kъlkatŏ
Eŏ amŏ kъstodiatŏ,
Kъĭnii de evreĭ,
Mъnioшĭ ka шi leĭ,
Aŏ шi aъzitŏ,
La noĭ aŏ venitŏ.
Voĭ toцĭ aцĭ skъпatŏ,
Dar eŏ m'am lъsatŏ,
Sъ пaцŏ пentrъ voĭ
Шi tъrma de oĭ, —
Шi eĭ mъ legarъ

Шi приnsŏ mъ пsrtarъ
Пъпъ la Пilatŏ
Шi kas'a de sfatŏ. —
Legea mĭ-o spsnea,
Din lege ешea,
Sъ fiŏ rъstignitŏ,
Шi batjokoritŏ,
Пе krsче de bradŏ,
Пreksm vrea Пilatŏ.
Апоĭ mъ învinцea,
Tare mъ strîngea,
Karnea, josŏ kъdea, —
Пе snde пika,
Grъŏ bsnŏ se fъчea!
În mъĭnĭ, în пiчoare
Fъksrъ bstoare,
Ks ksiŏ de oцelŏ,
Dъndŏ ks maiŏ de ferŏ.
Ksie se bъtea,
Sъngele ksrgea, —
Пе snde пika,
Vinŏ bsnŏ se fъчea.
Шi spinĭ adsna,

Ші mъ înkȣnȣna.
Tare мъ îmпȣngea,
Sȣdoarea kȣrgea,—
Пе ȣnde пika,
Mirȣrĭ înflorea!“
O înkiпъmъ̆ sпre sъпъtate!

Avutulŭ şi săraculŭ.

Koborît'a Domnulŭ sfъntŭ
  Xaĭ Lero-mi Doamne xaĭ!
Domnulŭ sfîntŭ пre aчestŭ пъmîntŭ,
Koborîta totŭ пe skarъ,
Skara sfîntъ шi de чearъ,
Пe o zi de sъrbъtoare
Kîndŭ rъsare sfîntulŭ soare,
Ku Sfîntulŭ Пetru, soцulŭ luĭ
Пentru soarta omuluĭ, —
Чe fakŭ domniĭ ku iobaцiĭ
Шi avuцiĭ ku sъraчiĭ?!
  Amъndoĭ akum пornirъ,
Шi пedestru se ivirъ
La kasa avutuluĭ
În mijlokulŭ satuluĭ.
  „Buna zioa domnitorĭ!

— Sъ trъiцĭ voĭ чeршitorĭ!
„Kъtaĭ пrъnzȣlŭ de пrînzitŭ?
Ǹe 'mbiamŭ la omenitŭ.“
— Прînzȣ-ĭ gata nȣ e de voĭ,
Чi e de domnĭ marĭ ka шi noĭ!
„Daka nȣ ĭ шi пentrȣ noĭ
Sъ пrînziцĭ dar nȣmaĭ voĭ!
Eĭ se iaŭ, шi dȣkȣ̆-se,
Шi ajȣngŭ, шi vъdȣ-se,
La kasa sъrakȣlȣĭ,
În kaпъtȣlŭ satȣlȣĭ
„Bȣnъ zioa mȣnчitorĭ!
— Sъ trъiцĭ voĭ kъletorĭ!
„Kъtaĭ пrъnzȣlŭ de prъnzitŭ?
Mъ îmbiamŭ la omenitŭ.
— Прînzȣlŭ nostrȣ e kam пȣцinŭ,
Dar veniцĭ ka sъ-lŭ пrъnzimŭ!
Шi de kȣmva nȣ ne-o ajȣnge,
Merge-voiŭ 'n satŭ, шi voiŭ adȣчe!
Se lȣarъ, шi intrarъ,
Шi la masъ s'aшezarъ, —
Se osпъtarъ, — nȣ пȣtȣrъ
Ka sъ gate чe avȣrъ!

„Mѕlgѕmitъ, kѕ ne-a datѕ!“ —
Maĭ deпarte aŭ пlekatŭ,
Пrintre viĭ, пrintre kъmпiĭ,
Пe o kale kѕ fъkliĭ.
Dѕmnezeŭ din graiŭ grъia:
Kaѕtъ Пetre în stînga mea,
Sпѕne-mĭ Пetre, чe-ĭ vedea?“
— „Doamne! mѕltŭ nѕ maĭ џinea!
De чe vъzŭ, îmbъtrîneskŭ,
Шi de sпaimъ mъ ’ngrozeskŭ,
Vъzŭ kasa avѕtѕlѕĭ
In mijlokѕlŭ iadѕlѕĭ,
Kѕm s’ănrinde, шi kѕm arde,
Шi avѕtѕlŭ se пreпade,
Ka balaѕrĭ sѕflъ în fokŭ,
Se îmbѕlseskŭ, de n’aflъ lokŭ, —
Skorпiele-sŭ ka vaчele,
Broamtelè-sŭ ka kaпrele!“
Dѕmnezeŭ din graiŭ grъia:
„Kaѕtъ Пetre în dreaпta mea,
Sпѕne-mĭ Пetre, чeĭ vedea?
— „Doamne! mѕltŭ de-aĭ maĭ џinea!
De чe vъzŭ, întinereskŭ,

Шi mъ bѕkѕrӗ, dъnџѕeskӗ
Vъzӗ kasa sъrakѕlѕĭ
In mijlokѕlӗ raiѕlѕĭ,
Din afarъ argentitъ,
Din lъѕntrѕ aѕritъ,
Soare mîndrѕ zi seninъ.
Шi înпrejѕrӗ kѕ o grъdinъ,
Frѕnzele-şӗ ka stelele,
Florile ka lѕnele!"
O înkinъmӗ пre sъпъtate!

Masa gătită.

Domnȣ̆ bȣnȣ̆, чe te-aĭ bȣkȣratȣ̆,
  Lerȣĭ Domnȣ̆ Doamne!
Masa mare de-aĭ înkъrkatȣ̆?
Aшea плinъ, шi frȣmosȣ̆,
Шi în sȣsȣ̆, шi maĭ în josȣ̆, —
Kȣ masaiȣlȣ̆ de mъtasъ,
Шi пe elȣ̆ mъnkare aleasъ,
Пe masaiȣ̆, kolaчĭ de grîȣ̆,
Kîtȣ̆ ·ajȣngȣ̆ шi пîn' la brîȣ̆, —
Sȣsȣ̆ пe masъ vasȣ̆ kȣ vinȣ̆,
Lîngъ elȣ̆ borkạnȣlȣ̆ плinȣ̆, —
Пentrȣ чinъ te-aĭ gъtitȣ̆,
Чe nȣ te пȣnȣ̆ la пrъnzitȣ̆?
Doar aĭ finȣ̆ de botezatȣ̆
Saȣ̆ feчiorĭ de kȣnȣnatȣ̆?“
  „Aшea чeva, nȣ-ĭ sъ fiъ,

Чi o altъ bъkъriъ!
Eŭ aштептŭ пре Dъmnezeŭ,
Dъmnezeŭ шi soцъlŭ sъŭ,
Eĭ sъntŭ azĭ oaспецĭ d'aĭ meĭ,
Шi петrekŭ прînzъlŭ kъ eĭ,
Sъ nъ-mĭ bage niчĭ o vinъ,
Îĭ aштептŭ kъ masa плinъ!"
Bъkъrъ-te kreштinŭ bъnŭ,
Oaспецĭ marĭ цi se adъnŭ, —
Шi noĭ, lorŭ ne înkinъmŭ,
Darъ цie 'цĭ kolindъmŭ!"
Întrъ mъlцĭ anĭ kъ паче шi sъnъtate!

Borcanulŭ de aurŭ.

Oare a kȣĭ sȣntŭ aste kȣrцĭ?
Xaĭ Lerȣle Lerȣle!
Kъ s'aŭ strînsŭ шi oasпeцĭ mȣlцĭ, —
Kȣrцĭ înalte, minȣnate,
Шi de soare lȣminate,
Din afarъ argintite,
Din lъȣntrȣ aȣrite, —
În пrejȣrŭ grъdinĭ de florĭ
Шi kȣ tȣrnȣrĭ пъn' la nȣorĭ,
Kȣ zъbrele пînъ la stele
Din mizlokȣlŭ kȣrцilorŭ,
Пȣsa-ĭ masa domnilorŭ!
Masa mîndrъ kȣ mъtase,
— Darъ oare че-ĭ пe masъ?
E kolakŭ de grîŭ kȣratŭ,
Vasŭ de vinŭ vekiŭ, strekȣratŭ,

Florĭ de mirŭ, de 'mпъnatŭ!
— Dar' la masъ чine sъntŭ?
Mъlцĭ boierĭ шi Domnъlŭ sfîntŭ, —
La ъnŭ kornŭ e Dъmnezeŭ,
La altъlŭ, Пetrъ soцъlŭ sъŭ, —
La alŭ treilea sfîntъlŭ Ionŭ,
Lîngъ eĭ шi alŭ kъrцiĭ domnŭ,
Totŭ înkina kъ bokale
Шi le пoartъ în пerendare.
Ъnŭ bokalŭ e mititelŭ
Frъmъшelŭ, шi aъrelŭ, —
Da în fъndъlŭ bokanъlъĭ,
Skrisъ'ĭ пoama vinъlъĭ,
Da în toarta borkanъlъĭ
Пъsŭ e sпikъlŭ grîъlъĭ, —
Da în koaja bokalъlъĭ,
Zaчe floarea mirъlъĭ,
Toцĭ înkinъ, mъlцъmeskŭ
Шi пe Domnъlŭ пomeneskŭ!
Zise Domnъlŭ Dъmnezeŭ:
„Sъ'mĭ rъsпъnzĭ, boerъlŭ meŭ!
Eŭ bokalŭ aшĭ kъmпъra,
Saŭ kъ altъlŭ l'aшĭ skimba!“

„Sъ fiĭ Doamne iertъtorŭ,
Sъ'mĭ fiĭ mie krezъtorŭ,
Kъ eŭ nȣ-lŭ amŭ de vъndȣtŭ,
De шi foarte џĭ-a пlъkȣtŭ, —
Nȣ-ĭ bokalȣlŭ de skimbatŭ
Kъ шi eŭ l'am kъпъtatŭ,
N'aшȣlŭ kîndŭ ma botezatŭ
Singȣrŭ elŭ kъ mi l'a datŭ,
Пe kîndŭ пrȣnчiĭ oĭ boteza,
Пe kîndŭ îĭ voiŭ kȣnȣna,
Oasneџiĭ de alŭ minȣna,
Шi din elŭ, vinŭ a gȣsta,“
Dȣmnezeŭ atȣnчĭ grъia:
„Цine-lŭ dar în kasa ta,
Шi trъeшte sъпъtosŭ
Kȣ bokalȣlŭ tъŭ frȣmosŭ!“
O închinъmŭ пre sъпъtate!

Scald'a.

Soarele întoarчe frȣntea.
  F l o r ĭ d a l b e d e m ъ r ȣ̆ !
Kъtre aчeastъ mîndrъ kȣrte,
Kъ a kreskȣt ȣn mъrȣ̆ шi ȣn пъrȣ̆
Ka шi vъrȣl шi kȣ vъrȣ̆,
La tȣlпinъ alъtȣraцĭ,
Dar la vîrfȣrĭ lȣminaцĭ,
  Oare în vîrfȣrĭ чe se vede,
Чe se vede шi 'mĭ шede?
Шeade-mĭ doȣъ tȣrtȣrele,
Цinȣ-mĭ doȣъ lȣminele,
Пikъ-mĭ doȣъ lъkrъmele,
Пikъ-mĭ mȣlte пikȣrele,
Шi se fakȣ̆ totȣ̆ floriчele,
Шi se fakȣ̆ totȣ̆ rîȣrele,
Floriчele de mirȣ̆ sfîntȣ̆,

Шi o skaldъ пе пъmîntŭ,
Шi se skaldъ Dȣmnezeŭ,
Dȣmnezeŭ kȣ soџȣlŭ sъŭ!
  Шi întreabъ Domnȣlŭ sfîntŭ;
„Че i maĭ bȣnŭ п'ачestŭ пъmîntŭ?"
  „Че-ĭ maĭ bȣnŭ ka boȣlŭ bȣnŭ, —
La aratrȣ dakъ-lŭ пȣnŭ,
Brasda neagrъ bine-o 'ntoarче,
Grîȣlŭ roшiȣ, bine-lŭ koaче,
Шi џi lŭ karъ akasъ 'n saчĭ,
De krъчiȣnŭ, de-џĭ faчĭ kolaчĭ!"
Шi întreabъ Domnȣlŭ sfîntŭ:
„Че-ĭ maĭ bȣnŭ, п'ачestŭ пъmîntŭ?"
  „Че-ĭ maĭ bȣnŭ, ka kalȣlŭ bȣnŭ,
Къ пе elŭ, de eŭ mъ пȣnŭ,
Мъ adȣчe 'n voiniчiъ,
Мъ deшteaptъ din beџiъ,
Пe dȣшmanŭ din џarъ ajȣngŭ,
Шi-lŭ alȣngŭ пъпъ-lŭ ajȣngŭ!"
  Шi întreabъ Domnȣlŭ sfъntŭ:
„Че-ĭ maĭ bȣnŭ, п'ачestŭ пъmîntŭ?"
  „Nȣ-ĭ maĭ bȣnъ, ka oaia bȣnъ,
Lante, lъпъ 'џĭ adȣпъ, —

Toatъ vara te nѕtreшte,
Toatъ iarna te 'nkъlzeшte!"
Шi întreabъ Domnѕlѕ sfîntѕ:
„Че-ĭ maĭ bѕnѕ, пe-aчestѕ пъmîntѕ?"
'Nѕ-ĭ maĭ bѕnѕ, ka ѕnѕ sѕfletѕ bѕnѕ,
Orĭ чe alta sъ-цĭ maĭ spѕnѕ!
Sѕfletѕlѕ bѕnѕ se ѕmileшte
Шi пe frate-lѕ пreцѕeшte, —
Пe sъraчĭ nѕ-ĭ lasъ 'n rъѕ,
— Sъ-lѕ ajѕte Dѕmnezeѕ, —
De-ĭ voiosѕ de-ĭ sѕпъratѕ,
Faчe bine nerѕgatѕ."
O înkinъmѕ spre sъпъtate

Antčictatca luĭ Xristosŭ.

Kam la astъ kasъ
  Domnѕlѕĭ Doamne!
La dalba de masъ,
Sfingiĭ se-adѕna,
Kѕ boierĭ mъnka,
Шi vorbea eĭ mѕlte, —
Dar la masъ în frѕnte
Шi Xristosѕ̆ era,
Петrѕ askѕlta. —
  Toцĭ se sfъtѕia,
Шi se întreba:
„Чine e maĭ mare,
Чe пѕtere are?"
Петrѕ se skѕla,
Шi elѕ̆ înkina:
„Doamne! eштĭ maĭ mare,

De kътъ orĭ шi kare!
Къчĭ alъ тъъ kъvъntъ,
E sfîntъ пе пътîntъ,
Шi-a tale пътеrĭ
Sъntъ date din черъ, —
Къ aĭ venitъ în lъme
Ka съ faчĭ minъne,
Черълъ съ-lъ мъreшtĭ
Lъmea s'o 'ntъreшtĭ,
Bъnълъ съ-lъ adъnĭ
Rъълъ съ-lъ апъnĭ.
Шi съ skaпĭ попоаre
Kъ ferъ-'n пічоаre,
De nierbiĭ спъrkate,
De ръъ, de пъkate.
Къ a ta domniъ
Nъ e tiranie, —
Къndъ a ta пъtere
E o мъngîiere, —
Mare singъrъ eшtĭ,
Къчĭ тъ, drептъ domneшtĭ!"
„Петре! къndъ vorbeшtĭ,
Nъ пъkъtъeшtĭ, —

Пe ѕnde veĭ ъmbla
Darѕlŭ te-o ѕrma,
Kъ va kreшte grîŭ
Roшiѕ, — nînъ 'n brîŭ, —
Шi va fi seninŭ,
Sъ rodeaskъ vinŭ,
Vorŭ revъrsa zorĭ,
Шi mirѕrĭ de florĭ!
La seчerъtorĭ,
Dъĭ grъne kѕ snorŭ, —
La kѕlegъtorĭ
Dъĭ vinѕrĭ de dorŭ, —
La kolindъtorĭ
Dъĭ mirѕrĭ de florĭ, —
Ka sъ fie bine
Пentrѕ orĭ шi чine,
Kare se îngrijeшte
Шi se osteneшte,
Пe kъmпiĭ чeĭ seчĭ
În ziorile reчĭ, -
Пentrѕ-a sa viaцъ.
S'aibъ 'n-ea dѕlчeaцъ.
Ka sъ fie bine

Пentrȣ orĭ шi чine,
Kare se пъzeшte
Nȣ пъkътȣeшte,
Шi kȣ faпte bȣne
Faче bine 'n lȣme. —
Tȣ пe ачeшti съ-ĭ treчĭ,
La raiȣlȣ̆ de veчĭ!"

O înkinъmȣ̆ sпre sъпъtate.

Cheia Raiului.

Jurŭ nrejurŭ de masъ,
  Петре, Петрелїо!
Чeata e aleasъ, —
Sъntŭ vr'o kîцї-va sfinцї,
Кu boierĭ, пъrinцї,
Duлчe eĭ vorbeskŭ
Шi se sfъtueskŭ,
De a lorŭ mъrire,
Шi de 'nkъruntire, —
Sfъnt Петрu тъчea,
Чeĭ-l-alцї îĭ zічea:
„Петре! ештї maĭ mare,
Ka orĭ fie-kare,
Kъ în mъnъ aĭ
Keia de la raiŭ,
Domnulŭ sfîntŭ цї-a dat'o,

Drentŭ a jadekat'o, —
Шi tȣ noци lъsa,
În raiŭ a intra,
Orĭ пe чine vreĭ,
Пe bȣnĭ, шi пe rъĭ!
— Asta de-orŭ aȣzi,
La tine orŭ veni,
Sȣflete deштente,
Din naштere drente,
Kare´ raiŭ aŭ чerȣtŭ,
Bine de aŭ fъkȣtŭ,
Шi le veĭ lъsa,
În raiŭ a intra.
— Asta de-orŭ aȣzi
La tine orŭ veni,
Sȣflete adormite
De пъkate 'negrite,
Kare raiŭ aŭ чerȣtŭ
Darъ rъŭ aŭ fъkȣtŭ, —
Tȣ le veĭ mъna,
În iadŭ a intra!
— Пe drenцĭ veĭ kiъma
A sъ osпъta,

Lîngъ mese întinse
La fъklії aпrinse, —
Пe rъї veї bъga
Fokъ de-a sпъmega,
Lъngъ mese strъпse,
La lъmine stinse.
— Kъцї rъъ aъ fъkъtъ
De kъndъ s'aъ nъskъtъ,
Totъ în fokъ sъ ardъ
Шi sъ se пrъпadъ.
Kъцї bine aъ fъkъtъ,
De kъndъ s'aъ nъskъtъ,
Vorъ jъka пe ulaiъ
În mijlokъ de raiъ,
Totъ kъ Dъmnezeъ,
Шi kъ soцъlъ sъъ!"
O înkinъmъ sпre sъnъtate!

Locŭ în Raiŭ.

Joakъ Петрȣ пе ȣnȣ̆ плaiȣ̆,
  Raiȣlȣ̆ lȣminosȣ̆ Doamne!
Kiarȣ̆ în kъmпȣlȣ чelȣ̆ de raiȣ̆.
De la zorĭ ші пънъ 'n searъ,
Mergȣ̆ ші vinȣ̆ boierĭ din цearъ,
Къчĭ пе ȣniĭ 'ĭ lъsa,
Dar пе alцiĭ reîntȣrna.
  Mama lȣĭ Петрȣ venia,
Ші lȣĭ Петрȣ 'ĭ grъia:
,,Fъ mĭ tȣ mie lokȣ̆ în raiȣ̆!
  ,,Lokȣ̆ în raiȣ̆, mъĭkȣцъ n'aĭ,
Къчĭ sъrачiĭ цĭ-aȣ̆ lȣkratȣ̆,
Seara, плаtъ нȣ le-aĭ datȣ̆,
Fъr negina grъȣlȣĭ.
De пе fȣndȣlȣ̆ чiȣrȣlȣĭ
Birtъшiцъ kъndȣ̆ eraĭ,

Кȣпа mikъ o mъsȣraĭ
Vinȣ̆ kȣ апъ aĭ vîndȣtȣ̆, —
Niчĭ ȣnȣ̆ bine n'aĭ fъkȣtȣ̆!"
Tata lȣĭ Петрȣ mergea,
Шi lȣĭ Петрȣ 'ĭ ziчea:
„Fъ-mĭ tȣ mie lokȣ̆ în raiȣ̆!"
„Lokȣ̆ în raiȣ̆, tъikȣцъ n'aĭ,
Къ aî fostȣ foarte vȣltȣrariȣ̆,
Чe aĭ vъzȣtȣ̆, nȣmaĭ lъsai.
În vieaцъ n'aĭ lȣkratȣ̆
Шi totȣ̆ jȣde aĭ fostȣ̆ la satȣ̆,
Пe sъraчĭ tȣ greȣ ĭ-aĭ trasȣ̆,
Пe avȣцĭ ȣrîtȣ̆ i-aĭ rasȣ̆,
Satȣlȣ̆, de tine s'a temȣtȣ̆. —
Niчĭ ȣnȣ̆ bine n'aĭ fъkȣtȣ̆!"
Sora lȣĭ Петрȣ venea,
Шi lȣĭ Петрȣ 'ĭ grъia,
„Fъ-mĭ tȣ mie lokȣ în raiȣ̆!"
„Lokȣ̆ în raiȣ, tȣ sorъ n'aĭ, —
Къndȣ̆ aĭ fostȣ̆ de mъritare,
Aĭ sъritȣ̆ gardȣlȣ̆ maĭ mare,
Къndȣ̆ ajȣnseшĭ de nevastъ,
Aĭ sъritȣ̆ шi пe fereastrъ.

Пentrȣ traiȣlȣ̆ tъȣ̆ sпȣrkatȣ̆,
Lokȣ̆ în raiȣ̆, n'aĭ kъпъtatȣ̆!“
Dar шi frate-sъȣ̆ mergea,
Шi lȣĭ Пetrȣ îĭ ziчea:
„Fъ-mĭ шi mie lokȣ̆ în raiȣ̆!
„Lokȣ̆ în raiȣ̆, nȣmaĭ tȣ aĭ, —
Kъ aĭ fostȣ̆ frate, пekȣrariȣ̆,
Џĭ-a fostȣ̆ jeale de drȣmariȣ̆, —
Kîџĭ flъmînzĭ s'a abъtȣtȣ̆,
Шi orĭ kъџĭ aпъ-aȣ̆ чerȣtȣ̆,
Kȣ brînsъ ĭ-aĭ sъtȣratȣ̆,
Kȣ laпte ĭ-aĭ adъпatȣ̆, —
Пentrȣ traiȣlȣ̆ tъȣ̆ пlъkȣtȣ̆,
Lokȣ̆ în raiȣ̆ eȣ̆ џĭ-am fъkȣtȣ̆!“
O înkinъmȣ̆ sпre sъпъtate!

Prada din Raiȣ̆.

La mȣntele Galileĭ
  Xaĭ Lero'mi Lero'mi Doamne!
Domnȣlȣ̆ e kȣ sfinџiĭ sъĭ,—
Din deпarte eĭ пrivia
Пe Arxangelȣ̆ Mixailȣ̆,
Kъlъrindȣ̆, шi alergîndȣ̆,—
Darъ kalȣlȣ̆ sпȣmegîndȣ̆.
  Kъndȣ̆ Arxangelȣ̆ de ei da,
Dȣmnezeȣ̆ 'lȣ̆ întreba:
„Чe e noȣ̆, de ȣnde viĭ?
Kъ alergĭ шi nȣ te-aliпĭ
Din iȣџeala kalȣlȣĭ,
Frъmîntarea trȣпȣlȣĭ?“
  Mixailȣ̆ 'ĭ grъia:
„Doamne! Doamne! vestea 'ĭ rea!
Sfîntȣ Пetrȣ a adormitȣ̆,

Iȣda keia a rъnitȣ̆,
Шi în raiȣ̆ kъ s'a bъgatȣ̆,
Чe a fostȣ̆ bȣnȣ̆, totȣ̆ a nredatȣ̆, —
Lȣnimoara, soarele,
Zorile шi razele,
Tronimorȣlȣ̆ de jȣdeцȣ̆,
Шi siȣstariȣlȣ̆ de botezȣ̆,
Bȣsȣiokȣlȣ̆, florile,
Krȣчea шi mirȣrile, —
Toate în iadȣ̆ elȣ̆ le a bъgatȣ̆,
Шi raiȣlȣ̆ l'a întȣnekatȣ̆,
Шi iadȣlȣ̆ l'a lȣminatȣ̆!"
Domnȣ atȣnчea întreba:
„Kare Sfъntȣ̆ se va afla?
Lȣkrȣrile a le lȣa,
Iarъ în raiȣ̆ a le bъga!?"
Sfinцii toцĭ kъ aȣ̆ tъkȣtȣ̆,
Kъчĭ de Iȣda s'aȣ̆ temȣtȣ̆!
Dar Ilie a venitȣ̆
Kъtre Domnȣlȣ̆ шĭ-a grъitȣ̆:
„Doamne! Dȣmnezeȣlȣ̆ meȣ̆!
De mĭ-aĭ da, чe-oiȣ̆ чere eȣ̆,
Lȣkrȣrile kъ le-oĭ skoate

Шi пе Isda 'lŭ daŭ de moarte,
Dъ-mĭ ьnŭ trъsnetŭ, шi ьnŭ fьlgerŭ!
—„Еŭ ці-aшĭ da, dar eштĭ kam tînъr,
Nьmaĭ te veĭ vъtъma,
Nь le veĭ пьtea пьrta, —
Daka krezĭ kъ tь eштĭ tare
Dьte alegeцĭ, orĭ шi kare."
Sfъntьlŭ Ilie шi-a kьlesŭ
Fьlgerŭ trъsnetŭ пе alesŭ,
Шi îndatъ a плekatŭ
Dьпъ Isda пîпъ în iadŭ,
Kь ьnŭ biчiŭ de fokŭ поkпindŭ,
Fьlgerîndŭ, шi totŭ trъsnindŭ.
Isda, kьm îlŭ aьzea
Sta пе lokŭ шi a торцеа,—
Шi Ilie l'a lьatŭ
Шi în feare l'a bъgatŭ.
Шi de ьnŭ ştîlпŭ kъ l'a legatŭ, —
Тоцĭ чеĭ dreпцĭ s'aŭ bьkьratŭ,
Тоцĭ чеĭ strîmbĭ s'aŭ sпъĭmîntatŭĭ
Шi Ilie rentьrna,
Lьkrьrile le kъra,
Iarъ 'n raiŭ kъ le bъga, —

Raiȣlŭ totŭ se lȣmina,
Iadȣlŭ totŭ se 'ntȣneka.
Domnȣ atȣnчĭ a kȣvîntatȣ.
„Ilie! bin' te-aĭ пȣrtalȣ,—
Tȣ, d'akȣma aì пȣtere,
Пreste trъsnetŭ, fȣlgerele!“
O înkinъmŭ спre sъпъtate.

Mângăerea luĭ Petru.

Kolo sȣsȣ̆ la rъsъritȣ̆,
Domnȣlȣĭ Doamne!
Пe sȣb пomȣlȣ̆ înfloritȣ̆,
Fete marĭ fъkliĭ aпrindȣ̆,
Boereшte masa 'ntindȣ̆, —
La ea шeade Dȣmnezeȣ̆
Kȣ ȣnȣ̆ boierȣ̆, — mъnka шi beȣ̆,
Шi de lȣme eĭ vorbeskȣ̆,
Шi de Пetrȣ пomeneskȣ̆.
Niчĭ kȣvъntȣlȣ̆ nȣ gъtea,
Пъnъ Пetrȣ s'arъta,
Шi boierȣlȣ̆ îmbia,
Kȣ bokalȣ̆ 'ĭ înkina. —
Darъ Пetrȣ n'a gȣstatȣ̆,
Kъчĭ de rele marĭ a datȣ̆!
Dȣmnezeȣ̆ 'a întrebatȣ̆ :

„Петre! че ешті ѕъпъратŭ?“
Іаръ елŭ тристŭ а гръітŭ:
„М'ам ѕкъпатŭ преа адормітŭ,
Іѕда кеіле а фѕратŭ,
Ші în раіŭ елŭ s'а бъгатŭ
Раіѕлŭ таре l'а прѐдатŭ
Ші-а дѕсŭ лѕкрѕріле în іадŭ.“
Зісе Домнѕлŭ Дѕмнезеŭ,
Кътре Петрѕ соцѕлŭ съŭ.
„Петре! нѕ фіĭ съпъратŭ,
Къ Іліе ле а лѕатŭ,
Іаръ în раіŭ мі ле а бъгатŭ,
Ші пе Іѕда l'а легатŭ.
Дар' де-акѕм нѕ адормі,
Раіѕлŭ съ мі-лŭ поцĭ пъзі!“
Доамне Дѕмнезеѕлŭ меŭ!
Ешті мîнгîіторѕлŭ меŭ!
О îнкінъмŭ спре сънътате!

Judecata luĭ Adamŭ.

Sȣsŭ în vъrfȣlŭ чerȣlȣĭ,
  L e r ȣ m ĭ e D o m n ȣ l ŭ!
În пrejȣrȣlŭ soarelȣĭ,
Este ȣnŭ tronŭ înaȣritŭ,
Шi kȣ stele înfloritŭ,
Da 'n elŭ шeade Dȣmnezeŭ,
De jȣdekъ servȣlŭ sъŭ,—
Înnaintea tronȣlȣĭ,
Шeade omȣlŭ raiȣlȣĭ.
  „Шtiĭ A d a m e, чe цĭ-amŭ sпȣsŭ?
Eŭ în raiŭ, kъndŭ te-amŭ adȣsŭ,
Kъ te iertŭ de a mъnka,
Din toцĭ пomiĭ, чe цĭ-oiŭ da,
Dar din ȣnȣlŭ n'amŭ iertatŭ,
Шi tȣ totȣшĭ aĭ mъnkatŭ,
Mъrȣ 'n gȣrъ 'lŭ bъgaшĭ,

Gȣr'a de џĭ o 'nveninaшĭ,
Inima de џĭ-o 'nшelaшĭ,
Шi în пъkate te-afȣndaшĭ,
Kȣ totȣ̆ genȣlȣ̆ omeneskȣ̆,
De пe mъrȣlȣ̆ пъmînteskȣ̆.
Пentrȣ tine moшiȣ̆ Adame,
Eȣ̆ пȣrtaiȣ̆ пiroane în пalme!
Dar' Adamȣ̆ se întristъ,
La пъшъntȣ̆ îngenȣkiъ,
Шi de Domnȣlȣ̆ se rȣgъ,
Iarъ Domnȣlȣ̆ întrebъ:
„Kȣm Adame! te-aĭ smintitȣ̆,
De-aĭ mъnkatȣ̆ din пomȣ̆ oпritȣ̆?"
Шi Adamȣ̆ a kȣvъntatȣ̆;
„Шearпe galbenȣ̆ s'a 'nчerkatȣ̆,
Mъrȣlȣ̆, Eveĭ de l'a datȣ̆,
Iara Ev'a l'a gȣstatȣ̆.
Шi mĭ-a datȣ̆, de l'am mъnkatȣ̆!"
„Tȣ Adame! чe askȣltaшĭ?
Пentrȣ asta te leпъdaшĭ,
Din чelȣ̆ raiȣ̆ пrea lȣminosȣ̆,
Kolo în iadȣ̆ întȣnekosȣ̆!
O înkinъmĭ sпre sъnъtate!

Raiulŭ.

Шeade Doamne, чine-mĭ шeade,
  Xaî Lerȣ-mi Doamne xaĭ!
Шeade Пetrȣ 'n kъmпȣlȣ̆ verde,
Kolo sȣsȣ̆ la rъsъritȣ̆,
Ȣnde soare s'a ivitȣ̆,
Пe пiчiorȣlȣ̆ чelȣ̆ de пlaiȣ̆,
Lъngъ пoarta чea de raiȣ̆, —
Totȣ̆ îmĭ kъntъ, пrivegeazъ,
Шi 'nlъȣntrȣ elȣ̆ nȣ lasъ,
Fъr de-a шti шi Dȣmnezeȣ̆,
Dȣmnezeȣ̆ шi soцȣlȣ̆ sъȣ̆:
  Domnȣlȣ̆, la raiȣ̆ ajȣngea,
Шi lȣĭ Пetrȣ îĭ ziчea:
„Sпȣs'am Пetre! sъ nȣ ȣiцĭ
Orĭ sъraчĭ sȣntȣ̆, orĭ avȣцĭ,
Sъ nȣ-ĭ laшĭ în raiȣlȣ̆ meȣ̆,

De-aŭ fъkȣtŭ în lȣme rъŭ.
Lasъ tȣ, dȣпъ·alŭ meŭ sfatŭ,
Пе чеĭ че, golĭ aŭ îmbrъkatŭ,
Шi flъmînzĭ aŭ sъtȣratŭ,
Шi setoшĭ aŭ adъпatŭ,
Шi skъrbiцĭ aŭ mъngъiatŭ!“
Iarъ Петрȣ a kȣvъntatŭ:
„Doamne! toate am askȣltatŭ.“
— Петре! dakъ-ĭ lȣkrȣlŭ aшеа,
Raiȣlŭ, 'mĭ veĭ arъta,
Пе чеĭ bȣпĭ sъ-ĭ potŭ kъta!“
„Doamne! poцĭ de lokŭ intra,
Къ e împъrъцia ta!“
Domnȣlŭ Sfъпtŭ atȣпчĭ пъшеа,
Шi înainte îĭ veпea,
Îngeriĭ шi Xerȣvimiĭ,
Arxangeliĭ Serafimiĭ,
Totŭ kъntъndŭ шi tъmъindŭ,
Шi în mъĭnĭ, fъkliĭ цinъndŭ,—
Шi пe Domnȣlŭ l'aŭ пȣrtatŭ,
Пъп' че raiȣlŭ a kъȣtatŭ!
— Пe ȣrmъ Domnȣlŭ чelŭ чereskŭ
Шeade în tronŭ Dȣmnezeeskŭ,

Lъngъ tronȣ se adȣna
Toцĭ, în raiŭ kîцĭ maĭ era,
Прȣnkȣleцĭ, de-ĭ mititeĭ,
Ka шi niшte îngereĭ,
Шi feчiorĭ nevinovaцĭ
Kȣ florĭ albe 'nkȣnȣnaцĭ,
Шi bъtrînĭ înkъrȣntiцĭ.
De пъkatȣlŭ lorŭ, kъiцĭ, —
Fetiшoare, mȣierĭ, babe,
Karĭ de fire, n'aŭ fostŭ slabe.
  Domnȣ atȣnчea a grъitŭ.
„Fiilorȣ! cŭ am venitŭ,
Sъ vъ vъzŭ, kъчĭ v'am iȣbitŭ, —
Voia mea aцĭ împlinitŭ!"
  „Doamne milȣeшte-ne!
Toцĭ kъntъ, шi se înkinъ,
Domnȣlŭ santŭ se bȣkȣrъ,
  Raiȣlŭ e, ka шĭ-o grъdinъ,
Ȣnde-ĭ zioa totŭ seninъ,
Шi nȣ ĭ noapte întȣnekoasъ
Шi nȣ-ĭ soartъ tikъloasъ, —
Kъmpȣrile înfloreskŭ

Iarъ mȣnџiĭ înverzeskȣ,
Пaserile dъngȣeskȣ,
Aпele se limпezeskȣ, —
Шi чeĭ bȣnĭ în veчĭ trъeskȣ!
O înkinъmȣ sпre sъnъtateĭ

Iadulŭ.

Kolo 'n josȣ̆ kъtrъ aпȣsȣ̆,
  Xaĭ Lero-mi Doamne xaĭ!
Soare nȣ-ĭ пe чerȣ̆ în sȣsȣ̆,
Чi e nȣorȣ̆, шi 'ntȣneчime.
Шi-o grozavъ adъnчime.—
Ȣnde mȣnцiĭ voamъ fokȣ̆,
Darъ marea-ĭ totȣ̆ пotoпȣ̆,—
Ȣnde-ĭ пeшtera ȣrîtъ,
De 'balaȣrĭ rъĭ пъzitъ,
De шierпĭ, feare okolitъ.
  Lingъ пoartъ nȣ e nimenî,
Пoate sъ intre orĭ шi чine,—
Dar nimenĭ de voiъ bȣnъ,
Пe aiчea nȣ s'adȣnъ—
Iчĭ e iadȣlȣ̆ чelȣ̆ sпȣrkatȣ̆,
Пentrȣ oamenĭ rъĭ gъtitȣ̆!

Da 'nlъuntrъ, чine sъntъ!
— „Sъ fereaskъ Domnulъ sfîntъ!
Lъngъ noartъ staŭ totŭ draчĭ
Шi serveskŭ nentru xaraчiŭ,
Шi ne nimenĭ eĭ nu lasъ,
Kъ la lume sъ maĭ ieasъ!"
Kъtre mijlokŭ, чine sъntŭ?
— „ Sъ fereaskъ D o m n u l u Sfîntŭ!
Sъntŭ чeĭ rъĭ în ferŭ legaцĭ,
Пъnъ 'n brîŭ în fokŭ bъgaцĭ,
Frinцĭ de sete, morцĭ de foame,
Nimenĭ din eĭ, nu adoarme, —
De dureri. din dinцĭ skrîшneskŭ,
Шi niчĭ kъndŭ se miluеskŭ!
Dar aчestia чine sъntŭ?
—„Sъ fereaskъ Domnulŭ sfîntŭ!
Sъntŭ чeĭ rъĭ, чe-aŭ omorîtŭ,
Traiulŭ veчĭnikŭ шĭ-aŭ urîtŭ, —
Sъntŭ чeĭ rъĭ, чe-aŭ пъgubitŭ,
Пe anroanele mъxnitŭ, —
Sъntŭ чeĭ rъĭ, чe aŭ surnatŭ
Kasa altuia nrin пъkatŭ, —
Sъntŭ чeĭ rъĭ, чe-aŭ înшelatŭ,

In minчiȣnъ s'aŭ sпȣrkatŭ!“
  Darъ 'n iadŭ, oare чe maĭ sȣntŭ!
— „Se fereaskъ Domnȣlŭ sfъntŭ!
Kъ sȣntŭ mȣnцĭ, de чeĭ înalцĭ,
Шi în groaпe afȣndaцĭ, —
Nȣ e чerŭ, — чi-sȣ nȣmaĭ nȣorĭ
De 'ntȣnerekŭ te 'nfiorĭ,
Niчĭ o zi nȣ e seninъ,
Fokȣlŭ arde fъr' lȣminъ, —
Kъmпȣrile s'aŭ ȣskatŭ
Aпele toate aŭ sekatŭ,
Nȣ sȣntŭ пasъrĭ, nȣ sȣntŭ florĭ,
Nȣmaĭ jarŭ, шi nȣmaĭ nȣorĭ!“
  Sъ fereask*n* Domnȣlŭ sfîntŭ.
De a vedeaĭ чe aiчĭ sȣntŭ!“
  O înkinъmŭ пre sъnъtate!

Judeţulŭ din urmă.

Evangelistȣlȣ̆ Mateĭȣ̆,
  Domnȣlȣĭ Deamne!
A grъitȣ̆ fiilorȣ̆ seĭ:
  „Veakȣlȣ̆ lȣmiĭ se sfъrшeste
Шi jȣdeцȣlȣ̆ se gъteste!
Domnȣlȣ̆ sfъntȣ̆ n'a întъrzia,
Чi kȣ îngerĭ va пleka,—
Ingerii vorȣ̆ trъmbiцa,
Morцiĭ toцĭ se vorȣ̆ skȣla,
Шi чelȣ̆ drentȣ̆ jȣdekъtorȣ̆
Se koboarъ пrintre nȣorĭ, —
Morцiĭ, kъndȣ̆ i s'orȣ̆ ivi,
Skriпtȣrile se vorȣ̆ пlini!
  Domnȣlȣ̆ пe skaȣnȣ̆ va шedea.
Morцĭ шi viĭ de faцъ-orȣ̆ sta, —
Mъrtȣriъ, n'a kema,

Fanta nemъrtsrisitъ,
Domnslsĭ îĭ e veditъ, —
Шi toцĭ drenцiĭ vorŏ albi,
Пъkъtoшiĭ vorŏ negri!
Vaĭ! че snaĭmъ le-or veni,
Пъn' jsdeцslŏ va eшi!!
Шi satana 'ntsnekatŏ,
Sпre пъkate, че-a 'пшelatŏ,
Va gъi înveninatŏ:
„Doamne! vezĭ kum te-aŏ skъrbitŏ,
Fiiĭ, пe kariĭ-aĭ isbitŏ,
Bine mгltŏ, ts kъ le-aĭ datŏ,
Шi eĭ ns te-aŏ askыltatŏ,
Raislŏ mъndrs, le-aĭ deskisŏ,
Пentrs darsrĭ, eĭ te-aŏ rîsŏ, —
Шi de Iadslŏ înfokatŏ,
Ts, пrea tare ĭ-aĭ krsцatŏ.
Doamne! lasъ-miĭ ts mie
De aksm пъnъ în veчiъ,
Iadslŏ чelŏ de îngrozitŏ,
П ntrs чeĭ rъĭ l'am gъtitŏ!"
„Domns atsnчĭ va da пstere
Шi sataneĭ, че ns пiere

Пънъ oamenii sъntъ rъĭ, —
Шi va fi amarъ de eĭ!
Пentrъ чeĭ ъчidъtorĭ,
Iadъlъ e maĭ îngrozitorъ,
Vermĭ, ĭ-orъ roade, kъtъ vorъ пlînge,
Шi vorъ bea bokalъ de sînge,
Sъngele nevinovatъ,
Dъпъ resпlatъ a strigatъ,
Пън' la чerъlъ, чelъ maĭ naltъ. —
Пe tъlxarĭ aштeantъ tare
Intъnerekъlъ чelъ mare, —
Din ferъ arsъ, шi lanџъrĭ grele,
Vorъ sbera mъltъ, de dъrere!
Пentrъ strîmbiĭ jъrъtorĭ,
Minчinoшĭ шi vrъjitorĭ,
Шi maĭ mъlџĭ, rъĭ fъkъtorĭ,
Va fi nъmaĭ ъnъ kъntorъ, —
Шi niчĭ ъnъlъ nъ va fi,
Fър' de a i se rъsпlъti, —
Aпoĭ Domnъlъ va grъi:
„Ax! sъraчiĭ, vaĭ de eĭ!
Iaĭ satano, dъĭ пre eĭ."
Чerъlъ înk'-a пlъnge atъnчĭ

Vъzîndȣ̆ пъкъtoшĭ în mȣпчĭ!
  Iarъ чelorȣ̆ dreпцĭ va ziчe,
Kȣ kȣvъntȣlȣ̆ blъndȣ̆, шi dȣlчe:
  „Șȣnteцĭ binekȣvъntaцĭ,
De mine v'aпroпiaцĭ,
Sъ vъ daȣ̆ dreaптъ kȣпȣпъ,
Sъ 'mпъгъцimȣ̆ ĵmпreȣпъ
Kȣ îngerii în voiъ bȣпъ!“
  O înkinъmȣ̆ sпre sъпъtate!

Colinde Lumesci.

Plecarea la peţitŭ.

Mire tinerelȣ̆,
  F l o r i l e d a l b e!
Kъta kъlȣшelȣ̆,
Trei пînъ-шĭ kiteшte
Шi la drȣmȣ̆ пorneшte.
  „Dȣlчe fiȣlȣ̆ meȣ̆!
Чe-ĭ kȣgetȣlȣ̆ tъȣ̆,
Doar de ostъшit .
Saȣ̆ de tъlxъritȣ?“
Mama 'l întreba,
Rъsпȣnsȣ aшteпta.
  Fiȣlȣ̆, 'ĭ grъia:
„Skȣmпъ mama mea!
Niчĭ de ostъшitȣ̆,
Niчi de tъlxъritȣ̆,
Чi de însȣratȣ̆,

Къ eȣ mĭ-am aflatȣ,
Fata frȣmȣшoarъ,
Ka шĭ-o порȣmbioarъ,
— Пe kȣm џĭ-am maĭ spȣsȣ
Kolo sȣsȣ maĭ sȣsȣ,
Пeste поȣъ mȣnџĭ
La dalbele kȣrџĭ.
Мъ dȣkȣ s'o пeџeskȣ,
Къчĭ eȣ' o iȣbeskȣ!"
„Dȣlчe fiȣlȣ meȣ!
Asta-ĭ lȣkrȣ greȣ,—
De dȣsȣ, te veĭ dȣчe,
Dar п'o veĭ adȣчe, —
Fata minȣnatъ,
E kȣstodiatъ,
De treĭ feчoreĭ,
Ka шi niшte leĭ.—
Ȣnȣlȣ e vadariȣ,
Altȣlȣ e пortariȣ,
Шi ȣnȣlȣ în чetate,
I sta totȣ la spate."
Mirele grъia:
„Skȣmпъ mama mea,

Ba eŭ mъ voiŭ dѹче,
Шi o voiŭ adѹче,
Zîna mѹnцilorŭ
Doamna kѹrцilorŭ,
Soцiъ îmĭ va fi mie,
Norъ îцĭ va fi цie!
— Vъdariѹlŭ din vadŭ,
'Mĭ e ѹnŭ fъrtatŭ,
Kъ ĭ-am arъtatŭ
Пaloшŭ ferekatŭ,
L'am ameninцatŭ,
Dar viŭ l'am iertatŭ!
— Пortariѹlŭ din пoartъ,
Frika mea o пoartъ.—
Kъ ĭ-am arъtatŭ
Bѹsdѹgan kolцatŭ,—
L'am ameninцatŭ,
Dar viŭ l'am iertatŭ!
— Чelŭ че în чetate
'Ĭ sta totŭ la sпate,
Dѹпъ mine bate,
'Mĭ e ka шi frate,—
Kъ ĭ-am arъtatŭ

Skȣtŭ nevъtъmatŭ,
Lanчea otrъvitъ,
La vъrfȣ askȣцitъ!"
„Dȣlчe fiȣlŭ meŭ!
Пleakъ în drȣmȣlŭ tъŭ,
Norokŭ sъ-ц adȣnî,
Fat'a s'o kȣnȣnî!"
O înkinъmŭ sure sъnъtate!

Treĭ peţitorĭ.

Doamnъ bȣkȣroasъ!
  D o a m e ĭ D o a m n e!
Aĭ fatъ frȣmoasъ,
Bine e kreskȣtъ,
Foarte e avȣtъ, —
Шi-цĭ vinȣ пeцitoriĭ,
Ka kolindъtoriĭ,
Fat'a ta o чerȣ,
De dorȣlȣ eĭ пerȣ, —
O чerȣ din treĭ latȣrĭ
De пeste treĭ vadȣrĭ.
  De пe-ȣnȣ vaḑȣ o чere,
Пentrȣ ea, maĭ пere,
Oakeшiȣ пekȣrariȣ,
S'o dȣkъ l'altariȣ.
Dar' lȣĭ пȣ o da

Къ нѕ-ĭ fat'a ta,
Съ ѕmble пе la tѕrmъ,
Пънъ-ĭ da de ѕrmъ
De kѕ dimineaцъ, —
Прin roѕъ шi чеaцъ,
Шi 'n de kъtre searъ
Прin vъntŏ шi ръчгalъ, —
Nѕmaĭ alergъndŏ
Dѕпъ elŏ kъѕtîndŏ,
Rokiĭ sfertekîndŏ
Шi kъlцѕnĭ rѕпъndŏ!
De пе-ѕпŏ vadŏ o чere,
Пentrѕ ea, maĭ пere,
Ostaшiŏ belѕшelŏ,
Съ skimbe inelŏ.
Dar' lѕĭ nѕ o da,
Къ нѕ-ĭ fat'a ta,
Съ ѕmble пе la oaste.
Къ a da de moarte
Ostaшiѕlŏ нornешite,
Kъndŏ ea 'lŏ iѕbeшte,
Шi-ĭ kѕ ѕпad'a trasъ
Înkъ шi la masъ, —

Kъndŭ 'ĭ gsra dslчe,
Elŭ пleakъ, se dsчe!
De пe-snŭ vadŭ o чere
Dsпъ dors'ĭ пere,
Feчiorŭ de 'mпъratŭ
Mъndrs шi înaltŭ, —
Шi lsĭ o veĭ da
Kъ-ĭ de fat'a ta,
Mas'a-ĭ totŭ întinsъ
Lsmin'a aпrinsъ, .
Пentrs 'mпъrъteasъ, —
Kovorŭ de mъtase
Koчia de asrŭ,
Шi kaĭ ka шi tasrĭ.
Пentrs шĭezъtorĭ,
Ksnsne de florĭ,
Пentrs sъrbъtorĭ,
Ksnsne de zorĭ.
Doamnъ bskssroasъ!
Rъmъĭ sъnъtoasъ
Ks fat'a frsmoasъ "
O 'nkinъmŭ spre sъnъtate.

Fat'a mândră.

Fat'a mъndrъ întreba:
  Doamnei bᴕne, Deamne!
„Spᴕne-mĭ mamъ, dᴕlчea mea,
Kᴕm de bate vîntᴕlŭ linŭ,
Vîntᴕlŭ linŭ, kъndŭ e seninŭ,
Шi e zi în grъdiniĭcarъ,
Noapte pe la ferestĭoarъ?!"
  „Fat'a mea! nᴕ-ĭ vъntᴕlŭ linŭ,
Чe s'aᴕde prin seninŭ,
Чĭ ṣᴕntŭ jᴕnii belᴕшeĭ,
Nᴕ maĭ potŭ skъпa de eĭ.
Totŭ 'mĭ vinŭ, te чerŭ pre tine,
Dar' чerŭ, prea mᴕltŭ dela mine, —
Чerŭ aratrᴕ, шease boĭ
Чerᴕ-mĭ strᴕng'a чea kᴕ oĭ,
Шi 'nkъ mᴕrgᴕlŭ înшelatŭ
Шi kᴕ galbenĭ înkъrkatŭ!"

„Мънъ-ĭ мамъ ĭnderentъ,
Nъ-sъ de anĭ, шi почiъ s'аштентъ,
Пînъ 'n dalba пrimъvarъ,
Пънъ 'nflorъ florile iarъ, —
Къ mĭ-oiъ фаче o grъdinĭoarъ,
Lîngъ мъnte, la vъlчoarъ,
Florĭ frъmoase-oiъ semъna,
Шi eъ мъndrъ m'oiъ 'mпъna,
În пrejъrъlъ genelorъ,
Цenelorъ, sпrîнчenilorъ, —
Шi la jokъrĭ mъ voiъ dъчe,
Jъnii orъ sta ka sъ m'апъче,
Sъ mъ joaче, învъrteaskъ,
Шi orъ da sъ mъ ікbeaskъ.
Vorъ vedea okiĭ meĭ,
Шĭ-orъ sъ ъite boiĭ tъĭ, —
Vorъ kъъta bъzele mele,
Шi-orъ lъsa oile tele, —
Vorъ пrivi пъrъцъlъ meъ,
Шi-orъ sъ ъite мъrgъlъ tъъ!"
Sъ fiĭ mamъ, bъkъroasъ
Kъ fetiцa ta frъmoasъ
O închinъшъ sпre sънътate!

Cunun'a.

Пleakъ Lina la fontънъ,
  L i n a d a l b a L i n a!
Шi kofiцa o dȣчe 'n мънъ, —
La fontъna din lȣnчetȣ,
Ȣnde apa kȣrџe 'nчetȣ.
Totȣ înчetȣ пrin чelȣ bradetȣ
  Ea пe kaпȣ s'a пeптънatȣ,
Шi kȣ florĭ s'a îмпънatȣ,
Ka шĭ-o zînъ пȣrчedea,
Ka пe vъntȣ ea ajȣngea,
  Darъ apa-ĭ tȣrbȣratъ,
Шi fontъna 'nkongiȣratъ
De treĭ kaĭ kȣ feчioreĭ,
Romънaшĭ de-ĭ belȣшeĭ!
  Lina мъndrъ kъ tъчea,
Шi kofiцa шĭ-o ȣмпlea, —

Ȣnȣ̆ kalariȣ̆ atȣnчĭ grъia,
„Lino, Lino skȣmпa mea!
Dъ-mĭ inelȣlȣ̆ mititelȣ̆
De пe albȣ-цĭ degeцelȣ̆."
— Lin'a mъndrъ-lȣ̆ întreba,
Шi la elȣ̆ niчĭ se ȣita:
„Чe vreĭ tȣ kȣ-alȣ̆ meȣ̆ inelȣ̆?
De aĭ treчe tȣ пrin elȣ̆,
Tȣ пrin elȣ̆, ka-ȣnȣ̆ deцeцelȣ̆!"
Altȣ̆ kalariȣ̆ atȣnчĭ grъia:
„Lino Lino, skȣmпa mea!
Dъ-mĭ ȣnȣ̆ mъrȣ̆ din sъnȣlȣ̆ tъȣ̆,
Sъ-lȣ̆ maĭ пortȣ̆ шi 'n sînȣlȣ̆ meȣ̆!",
— Lina mъndrъ-lȣ̆ întreba,
Шi la elȣ̆ niчĭ se ȣita:
„Чe aĭ tȣ kȣ mъrȣlȣ̆ meȣ̆?
Ne e пentrȣ пasȣlȣ̆ tъȣ̆, —
Чi пentrȣ iȣbitȣlȣ̆ meȣ̆!"
Altȣ̆ kalariȣ̆ atȣnчĭ grъia:
„Lino, Lino skȣmпa mea!
De mĭ-aĭ da kȣпȣna ta
Sъ mъ 'mпreȣnȣ̆ шi eȣ̆ kȣ ea!
— Lina mъndrъ-ĭ kȣventa,

Ші în faцъ-ĭ se ȣita:
„Kȣnȣna-te-aĭ tȣ kȣ ea,
Tȣ, kȣ ea, ші doamna sa!“
  Мъĭnile-шĭ îmпreȣna,
Ші jȣra, s'arȣ̆ kȣnȣna!

Jocului.

Kolo 'n josŭ, mai de din josŭ,
  Mirelui bunŭ!
Soare luчe 'n kъmпŭ frumosŭ,
Шi la kъmпŭ se adуna
Foarte mулці шi eĭ juka, —
Douъ jokurĭ în douъ lokurĭ,
Ka шi пара чea ku fokurĭ,
  La unŭ jokŭ, oar чine-mĭ joakъ?
— Totu bъtrъnĭ se 'ntorkŭ în roatъ, —
Dar' la altulŭ feчiorei,
Romъnaшĭ deĭ beluшeĭ,
Ш 'imĭ joŭkъ 'n пrimъvarъ,
Dela-ameazŭ шi пъпъ 'n searъ!
  Doame sînte! чe vedea?
Okiĭ în jurŭ de-шĭ arunka!
— Unŭ nuorŭ mare, negureaцъ,

Toatъ lȣmea 'ntȣneчeaцъ!
Din nȣorȣ̆ oare чe eшea?
Kъtre jokȣrĭ, пroпъшia?!
— Zînioare, ka de soare,
Fetiшoare sabinoare.
Darъ jȣniĭ, чe-aȣ̆ grъitȣ̆?
— Aid, la jokȣ̆, daka-aцĭ venitȣ̆!
„N'amȣ̆ venitȣ̆, ka sъ jȣkъmȣ̆,
Чi amȣ̆ venitȣ̆ ka sъ ne ȣitъmȣ̆, —
Kъчĭ шtimȣ̆ de voĭ romъnaшĭ,
Sȣnteцĭ пrea bȣnĭ kъlъraшĭ,
Jȣkaцĭ kaiĭ, de minȣne,
Kȣm nȣ s'a vъzȣtȣ̆ în lȣme!“
Romъnaшiĭ aȣzirъ,
Шi пe kaĭ se maĭ kitirъ, —
Kaiĭ 'nчeпȣ̆ a stъrnȣta,
A sъri шi sпȣmega, —
Toatъ lȣmea se ȣita,
Romъnaшiĭ kȣm jȣka!
Rabdъ, rabdъ kalȣlȣ̆ meȣ̆,
Kъ destȣlȣ̆ maĭ rabdȣ̆ шi eȣ̆,
„Rabdъ tȣ, totȣ̆ înшelatȣ̆,
Kȣm rabdȣ̆ eȣ̆ ne însȣratȣ̆.

Dakъ fatъ-oiȣ̆ kъпъta,
Eȣ̆ пe tine te-oiȣ̆ bъga,
În staȣlȣцiȣlȣ̆ ferekatȣ̆,
Kȣ grъȣ̆ galbenȣ̆, пresъratȣ̆, —
La valaȣlȣ̆ de-adъпatȣ̆,
Kȣ vinȣ̆ romiȣ, strekȣratȣ̆!“
  Kaiĭ rabdъ, шi maĭ joakъ,
Romъnaшiĭ fakȣ̆ totȣ̆ roatъ,
Шi ’mĭ joakъ ’n пrimъvarъ,
Dela ameazȣ̆ шi пъпъ ’n searъ, —
Шi kъndȣ̆ fȣ a se ’nsera,
Jȣniĭ, — zînele-aпȣka
Шi akasъ le dȣчea,
Darъ ele kъ пlъngea,
Шi пъrinцiĭ le kъȣta, —
Шi eĭ пȣ le kъпъta!
  Sъ fiцĭ jȣnĭ voĭ sъпъtoшĭ
Kъ o înkinъmȣ̆ пrea bȣkȣroшĭ!

Calulŭ Mireseĭ.

Fata mъndrъ, шi kititъ,
  Mireseĭ bȣne!
Iese în пoarta чea negritъ,
Шi 'mĭ strigъ: „Чin' s'afla,
Mȣrgȣlŭ meŭ de-a-lŭ învъцa,
Fъr' kъпъstrȣ, fъrъ frîŭ,
Fъrъ шea, fъrъ brîŭ?"
  Nimenĭ nȣ se kȣtesa,
Mȣrgзlŭ eĭ totŭ asvъrlea,
Rînkesa шi sпȣmega,
În feчiorĭ sпaima bъga,
  Dar s'aratъ akȣ ȣnŭ sasŭ,
Sasŭ viteazŭ kȣ пodŭ пe пasŭ,—
Merge 'n пratŭ, stav'a kъtъndŭ,
Шi o aflъ merindъndŭ,
Шi kъndŭ dъ de mȣrgȣшelŭ.

Se arȣnkъ sȣsȣ̆ пe elȣ̆.
Mȣrgȣlȣ̆ пrinse a sъri,
Kъ nȣ-lȣ̆ поate sȣferi, —
Sare 'n sȣsȣ̆, шi treче 'n vъntȣ̆,
Sare 'n josȣ̆ пън' la пъmъntȣ̆,
Шi пe sasȣ̆ kъ mi-lȣ̆ trrъntea,
Vaĭ! akȣшĭ 'lȣ̆ пrъпъdea.
„Xo, xo, xo, mъĭ sasȣ̆ viteazȣ̆,
Nȣ eшtĭ de-alȣ̆ meȣ̆ mȣrgȣlaшiȣ̆;"
Vine шĭ-ȣngȣrȣ̆ a чerka,
Doarъ-lȣ̆ поate învъцa?!
Mȣrgȣlȣ̆ пrinse a sъri,
Kъ nȣ-lȣ̆ поate sȣferi, —
Sare 'n sȣsȣ̆, шi treче 'n vъntȣ̆
Sare 'n josȣ̆ пън' la пъmъntȣ̆,
Шi пe ȣngȣrȣ̆ mi-lȣ̆ trъntea,
Vaĭ! akȣшĭ îlȣ̆ пrъпъdea.
„Xo, xo, xo. ȣngȣrȣ̆ viteasȣ̆,
Nȣ eшtĭ de-alȣ̆ meȣ̆ mȣrgȣlaшiȣ̆!"
Ȣnȣ̆ romanȣ̆ vine-a чerka,
Doarъ-lȣ̆ поate învъцa?!
Mȣrgȣlȣ̆ пrinse a sъri,
Dar' elȣ̆ пrinse a-lȣ̆ пinteni,

Sare 'n sȣsȣ̆, ші treче 'n vъntȣ̆,
Sare în josȣ̆ пън' la пъмънtȣ̆,
Ші de koamъ-lȣ̆ anȣka,
Ші norni пe kalea sa.
„Tȣ mireasъ! mȣrgȣlȣ̆ tъȣ̆,
E 'mblъnzitȣ̆, ші nȣ e rъȣ̆, —
Dar' akȣma чe mi-ĭ da,
Kъ în darȣ̆ nȣ-lȣ̆ почіѧ învъцa?!"
„Eȣ̆ цĭ-oiȣ̆ da inelȣlȣ̆ meȣ̆,
Ші sъ fiъ mȣrgȣ̆-alȣ̆ tъȣ̆, —
Lîngъ mȣrgȣ̆, ші mъna mea,
Sъ mъ noцĭ tȣ kȣnȣna!"
Fiĭ mireasъ, feriчitъ!
Kȣ o kȣnȣnъ înfloritъ,
Пeste kreмtetȣ̆, neste frȣnte,
S'aĭ kȣ elȣ̆ ші zile mȣlte!"
O 'nkinъмȣ̆ onre sъnъtate!

Calulŭ Mirelui.

Lîngъ rȣgȣ̆, la rъsъritȣ̆,
  Mirelȣĭ bȣnȣ̆!
Jȣne mъndrȣ a sositȣ̆,
Шi 'шĭ joakъ kalȣlȣ̆ bine,
Kȣm nȣ-lȣ̆ maĭ jȣkase nime,
Kъ-lȣ̆ întoarче kȣrkȣbeȣ,
În tiпȣlȣ̆ lȣĭ Dȣmnezeȣ̆.
  Nime 'n lȣme se ȣita,
Ka sъ-lȣ̆ vazъ kȣm jȣka,
Nȣma-o belъ 'mпъrъteasъ,
Din fereastrъ, de akasъ, —
Kъndȣ̆ vedea, ea шi grъia:
„Frate! în vieaцa mea,
Jokȣ̆ maĭ mъndrȣ n'amȣ̆ пrivitȣ̆
Ka sȣb rȣgȣ̆ la rъsъritȣ̆,
Ȣnȣ̆ feчorȣ̆, kȣ kalȣlȣ̆ seȣ,

Se întoarче kѕrkѕbeѕ"—
  Fratele, kъndŏ-a aѕzitŏ
Kъtre mire s'a gъtitŏ, —
Tѕna 'n staѕlѕlŏ ferekatŏ,
Skoate-шĭ mѕrgѕlŏ înшelatŏ,
Шi пe elŏ înkъleka,
Пъп' la mire nѕ maĭ sta.
  „De kъndŏ eшtĭ tѕ totŏ în jokŏ,
Aĭ fъkѕtŏ шi kalѕlŏ łokŏ, —
Jokѕlŏ, sъ-ці fie de bine!"
  „De-ĭ de bine, aid' kѕ mine, —
Sъ vъzŏ, шtiĭ tѕ alerga,
A sъri, шi 'ngenѕkia?!"
  Шi feчiorѕlŏ de 'mпъratŏ,
Ka sъ joaчe s'a-aпѕkatŏ, —
Vaĭ, шĭ-amarŏ kѕmŏ a jѕkatŏ,
Kъ abia s'a maĭ miшkatŏ, —
Kъ de notkъ nekъjitŏ
Kъtre mire a grъitŏ:
„Vreĭ tѕ? kaiĭ sъ-ĭ skimbъmŏ,
Шi din noŏ sъ maĭ jѕkъmŏ?
  Ba, eŏ kalѕlŏ n'oĭ skimba,
Kъ asta nѕ-ĭ de mъna ta,

Чi de-ĭ jвne maĭ вшорŭ,
Ka шĭ-o floare de bвjorŭ.
Kalвlŭ, de l'am шi skimba,
Nв krezŭ ka sъ-lŭ шtiĭ пвrta,
Kъ nв-ĭ паsъ de 'mпъratŭ,
Чi de frîвlŭ înkordatŭ, —
Пe voiniчĭ, nв kalв-ĭ пoartъ,
Чi kвm eĭ vreaŭ, kalвlŭ joakъ!"
  Împъratвlŭ, sвпъratŭ
Kъtre kasъ a re'ntвrnatŭ.
„Sorъ! n'am пвtвtŭ sъ jokŭ,
Kъ-mĭ sta kalвlŭ totŭ пe lokŭ, —
Шi l'am datŭ eŭ de skimbatŭ,
Dar' maĭ bвnŭ n'am kъпъtatŭ!"
  Mire bвne! kalвlŭ tъŭ,
Joakъ în tinŭ de kвrkвbeŭ, —
Joakъ, шi fiĭ sъnъtosŭ,
  O înkinъmŭ toцĭ, bвkвrosŭ!

Alergarea cu caiĭ.

La livede, sѕb чetate,
Mire tinerelŭ!
Jѕne mъndrѕ. kalѕ-шĭ bate,
Шi-lŭ 'nfrînъ шi-lŭ întoarчe
Poata mare ka sъ joaчe.
„Aleleĭ! mѕrgѕџѕlŭ meŭ,
Dar чe-ĭ azĭ пe kaпѕlŭ tъŭ?
Vreaѕ sъ-mĭ joчĭ, шi tѕ nѕ joчĭ,
Staĭ ka dealѕlŭ, nѕ te 'ntorчĭ!"
„Aleleĭ! stъпъnѕlŭ meŭ,
Bine шtiĭ tѕ, kъ mĭ-e rъŭ,
M'aĭ mъnatŭ, шi m'amŭ strikatŭ
Kъndŭ kѕ mine aĭ sъltatŭ
Treĭ nareie-alъtѕrate,
Шi treĭ zidѕrĭ de чetate, —
Пentrѕ fata frѕmѕшoarъ,
Sъ o ieĭ de soџioarъ!"

,î Mѕrgѕle! kъlѕџѕlĭ meĭ,
En aratъ пasѕlĭ tъĭ,
Lasъ-te ka шi пe vъntĭ
Sъ n'ajѕngĭ niчĭ de пъmъntĭ,
Ѕmbra ta sъ nѕ te 'ntreakъ,
Tѕ sъ 'ntreчĭ jѕnimea 'ntreagъ, —
Nѕ mъ faчe de rѕшine,
Astъzĭ aшĭ jѕka maĭ bine,
Sъrĭ, te întoarчe kъtĭ maĭ поџĭ,
Ka sъ 'ntreчeшĭ noĭ пe toџĭ, —
Чine 'n frѕnte-a alerga,
Fata mъndrъ a kъпъta, —
Daka ea ar fi a mea,
Eĭ în stavlĭ te-aшĭ bъga,
Шi џi-aшĭ da grîĭ vъntѕratĭ,
Шi vinĭ roшiѕ strekѕratĭ!"
„De-ĭ aшea пrekѕmĭ grъeшtĭ,
Mъпъ-mъ 'nkotro voeшtĭ!"
Mѕrgѕlĭ шoĭmѕ se пrefъчea,
Пe toџĭ jѕniĭ 'ĭ întreчea,
Alerga, ka шi пe vъntĭ,
Ajѕngea dѕпъ kѕvъntĭ. —
Шi ѕшorĭ se întindea,

Nічї de carbъ atindea!
  Mirele ka 'n sborŭ se dѹче,
Пe fetiца s'o апѹче, —
Шi de ea s'апропia
Шi de мъпъ o цinca, —
Шi пe jѹнї eї 'ї vedea
Norї din пѹlberŭ пrefъkъndŭ,
Шi akasъ rentorkъndŭ.
  Fata atѹпчea kѹvъnta:
„Мъпа mea, akѹ e-a ta,
Къ aї kalŭ, de поцї gръbi,
Кънdŭ dѹшmaniї vorŭ bѹi,
Ka sъ-mї rѹпъ florile,
Sъ 'ntѹneче zorile, —
Ka kѹпѹne, sъ пѹ fakŭ,
Къ arŭ vrea sъ пѹ-цї maї плakŭ,
La 'птѹпerikŭ sъ пѹ vezї,
Къ ar vrea sъ мъ шi перзї!"
  O înkinъmŭ спre sъпътate!

Treĭ jocurĭ.

Kolo sȣsȣ̆ la rъsъritȣ̆,
  L e r ȣ m i D o a m n e!
Mъndrȣ -ĭ kъmпȣlȣ̆ înfloritȣ̆,
Шi e soare ka de varъ,
Zioa lȣngъ, пъпъ 'n searъ,—
Dar nȣ-ĭ soare ka de varъ,
Чi-sȣ̆ feчiorĭ din altъ џarъ,—
Ȣnȣ-ĭ oakeшiȣ moldoveanȣ̆,
Altȣĭ sпrintenȣ̆ ardeleanȣ̆,
Staȣ̆ апroaпe d'ȣnȣ̆ џъranȣ̆,
Fakȣ̆ treĭ jokȣrĭ, in treĭ lokȣrĭ
Ka шi пara чea de fokȣrĭ,
Kъlџȣnĭ roшiĭ troпoindȣ̆,
Пintenĭ galbenĭ zornъindȣ̆.
  Moldoveanȣlȣ̆ le grъia:
,,De-aџĭ veni la џara mea,

Sъ vъ îmпartŏ eŏ mвrgĭ d'aĭ meĭ,
Sъ vъ пoarte ka шi leĭ,
Sъ vъ 'ntreчeцĭ шi kв smeĭ!"
Ardeleanвlŏ le grъia:
„N'aveцĭ цarъ ka шĭ-a mea,
Kъ e чerkŏ de-atъцea mвnцĭ,
Ka-o grъdinъ între kвrцĭ, —
Iarъ 'n mвnцĭ e avвцiъ,
Kъtŏ s'ajвngъ пe veчiъ!"
Dar цъranвlŏ le grъia:
„N'aveцĭ цarъ ka шĭ-a mea,
Kъ în ea e aпa dвlчe
Чĭne bea, nв se maĭ dвчe, —
Шi nв moare în ea de foame
Orĭ de lвkrъ, orĭ de doarme!"
Toцĭ jвka, шi se întreba:
„Aĭ nevastъ în kasa ta?
Toцĭ jвka, шi rъsпвndea
Nв-ĭ nevastъ ka шĭ-a mea!
Kъ-ĭ ka floarea de пe mвnte,
Ka ikoana dintr'o kвrte, —
Пe la zorĭ, ka ziorile,
Пe la-ameazĭ ka soarele,

Шi 'ndesearъ ka шĭ-o ʑînъ,
Шi la sînŏ, de dorŏ e плinъ, —
De-o sъrьџĭ ea te 'nkъnтъ,
De-aĭ dьrere, ea џĭ-o svъnтъ!“
Fiџĭ bъrbaџĭ, toџĭ sъnъtoшĭ,
O înkiuъшŏ пrea bьkьroшĭ!

Fetele şi florile.

La lȣnчele soarelȣĭ,
  Florile dalbe!
La fъntъna korbȣlȣĭ, —
Grele пloĭ, kъ a пloatȣ̆,
Lȣnчele mi le aȣ̆ sпъlatȣ̆,
Aпoĭ soare-a resъritȣ̆
Florĭ frȣmoase aȣ̆ 'шпȣпitȣ̆
  Fetele kȣm aȣzirъ,
Dȣпъ florĭ se пogorîrъ,
Le rȣmпea, шi n'ѧlegea,
Lȣnчele, le sъrъчea, —
Чele marĭ kȣ braџele,
Чele miчĭ kȣ пȣџinele !
  Kъndȣ̆ feчioriĭ le пrivirъ,
Пъn' la ele, se grъbirъ,
Bȣnȣ̆ norokȣ̆ ! kъ le ziчea,

Шi de мънъ le прindea.
Шi în dorŭ le desmerda,
Ş'arъnkъ de-a Sъrъta!
Dar пe fata чea maĭ dalbъ,
Ŏnŭ feчiorŭ, aшa o întreabъ:
„De eшtĭ fatъ de мъritŭ,
Мъ primeшtĭ tъ la пeцitŭ?"
Fata 'n faцъ rъmenea,
Шi feчiorъlъĭ grъia:
„De kъndŭ mama m'a бъiatŭ,
A iъbi n'am învъцatŭ,
Апoĭ zeŭ, sъ fie jъne,
Къĭ iъbirea mea voiŭ sпъne, —
Kъ пъ-ĭ omŭ пe-aчestŭ пъmъntŭ,
Sъ mъ skoaцъ din kъvъntŭ,
Пe piчoare sъ mъ kalчe,
Мъna 'n sînъ-mĭ sъ шi-o baцe,
Faцa-mĭ albъ s'o sъrъte, —
Oki-mĭ negri sъ-ĭ sъ ъite!"
Чelŭ feчiorŭ se minъna,
Шi пe fatъ o 'ntreba:
„Mam'a ъnde te a бъiatŭ
De a iъbi, n'aĭ învъцatŭ,

Кънdȣ̆ ешtĭ îngerȣ̆ minȣnatȣ̆
Шi ешtĭ dȣlчe jȣnilorȣ̆,
Кa nȣчele, пrȣnчilorȣ̆,
Кa vinȣlȣ̆, bъtrînilorȣ̆!?“
  Aпoĭ fata-ĭ rъsпȣndea:
„Ma bъiatȣ̆ mъikȣцa mea,
In strȣnцele oilorȣ̆,
La kъmпia florilorȣ̆!“
  Sъ fiĭ fatъ bȣkȣroasъ,
De kolinda ast' frȣmoasъ!
  O înkinъmȣ̆ пre sъnъtate!

Flórea aleasă.

Че шiedĭ jѕne, nѕ te 'nsorĭ?
  Florile dalbe!
Кѣndѕ se afla-atѣtea florĭ, —
Saѕ пѣrinџiĭ nѕ voieskѕ
Saѕ fetele te ѕreskѕ?!
„Ba пѣrinџiĭ se 'nvoieskѕ,
Fete mѕlte mѣ iѕbeskѕ,
Шi-mĭ bagarѣ dorѕ 'n пeпtѕ, —
Dar' пѕnѕ kѕgetѕ ka s'aшteпtѕ
П'în la dѕlчea пrimѣvarѣ,
Doarѣ-mĭ vine mîndra iarѣ,
Кѣ s'a dѕsѕ în altѣ џearѣ.
Шi 'n пrejѕrѕ de kolibioarѣ,
'Mĭ voiѕ faчe-o grѣdinioarѣ,
Florĭ frѕmoase-oĭ semѣna,
Fetele s'orѕ adѕna, —

Eŭ afarъ voiŭ ieшi,
Шi kъ ele m'oiŭ 'ntъlni,
Шi le-oiŭ da florĭ gъlbioare
Roшioare, albioare. —
Dar la mîndra mea mireasъ,
Voiŭ da floarea maĭ aleasъ,
Floarea-aчea de пe fereastrъ,
„Sпѕпe jѕпe, kѕm e ea?
Şe o ѕчimŭ, de-o vomŭ vedea!“
„Kъпrioara,
Şпrinteniioarъ,
Trѕпѕшielŭ
De bѕjorelŭ, —
Пorѕmbikъ
Mititikъ,
Пe la okĭ
E kѕ diokiŭ,
Пe la feaцъ,
Iarba kreaцъ,
La kosiцъ,
Rѕmeniцъ,
Пe la пъrŭ

Кȣ kalaпerѫ̆,
Пe la brъȣ̆,
Кȣ fѡiȣmбȣ̆!“
  Florĭ s̨adȣnĭ,
Шi s'o kȣnȣnĭ!
  O'nkinъmȣ̆ sпre sъпъtate!

———

Fata şi porumbulŭ.

Întreabъ, întreabъ marĭ boierĭ:
  Lerfiksцia ks oki mъndri!
„Че цi-sĕ okiĭ, ka lsчeaferĭ,
Шi în rosa argentiцĭ,
Iarъ 'n mizlokĕ asriцĭ, —
Şпrînчenele negriшoare,
Kosiцele gъlbioare,
Шi 'mпletite 'n шiente viцe,
Пrintre ele, romeniцie?
„Че-mĭ ssntĕ okiĭ argintiĭ?
— Ssntĕ de mire пreцsiцĭ?
Че-sĕ la mizlokĕ asriцĭ?
— De-alĕ meĕ mire ssntĕ doriцĭ!
Sпrenчenele negriшoare?
— Dresc пentrs mssteчioare!
Kosiцiele gъlbioare?
— Kъ le-amĕ snsĕ ks mirĕ de floare,

Шi 'mпletite kѕ floriцie, —
Kъчĭ aшa-sѕ̆ la пorѕmbiцie!
Amѕ̆ пorѕmbѕ̆ în kodrѕ verde,
Nѕmaĭ eѕ̆-lѕ̆ sчiѕ̆, nime-lѕ̆ vede,
Шeade 'n krѕчea brazilorѕ̆
Пe floarea molidilorѕ̆
'Mĭ ieasъ kѕ ziorile,
'Mĭ vine kѕ soarele.
Kъndѕ̆ 'lѕ̆ vъzѕ̆ atѕnчĭ de dorѕ̆,
Mъ ridikѕ̆ шi eѕ̆ în sborѕ̆,
Okii-mĭ, în zorĭ se пrefakѕ̆,
Nѕmaĭ lѕĭ se fiѕ̆ пe пlakѕ̆,
Ka шi raza strъlѕчeskѕ̆
Nѕmaĭ пe elѕ̆ sъ-lѕ̆ iѕbeskѕ̆.
Kѕ soarele kъlъtoresчe,
Sъ-lѕ̆ iѕbeskѕ̆ пъпъ trъesчe,
Шi totѕ̆ sborѕ̆ kѕ elѕ̆ пe dorѕ̆,
Kъ-lѕ̆ iѕbeskѕ̆ шi пînъ morѕ̆!
Dѕlчe e a mea iѕbire,
Kъ-ĭ iѕbire, пentrѕ mire!"
 Iatъ! fiĭ tѕ bѕkѕroasъ
De kolinda mъndra noastrъ!
O'nkinъmѕ̆ sпre sъnъtate!

Cartea Mircesci.

Fat'a mѫndra din чetate
Mirelsĭ bsnš!
Skrise, ши trimise karte
Mirelsĭ eĭ tinerelš,
Ka se vie dsпъ-inelš:
„Fakъ mirele snš bine
Ka sъ vie пîn la mine,
Sъ ns-mĭ vie пeste msnцĭ
Sъ n'adskъ niчĭ sъrbĭ mslцĭ,
Чi чinчĭ zeчĭ de kъlъraшĭ,
Шi пe atъцĭa пedestraшĭ!—
„Fakъ mirele snš bine,
Ka sъ vie п'în la mine,
Sъ ns-mĭ vie пrintre lsnчĭ,
Kъ-sš ks tsfe ши bstsчĭ,
Lsnчele ssntš rekoroase, —

Кълка florile frȣmoase,
S'adȣkъ чinчĭ kълъraшĭ
Шi пe atъцie пedestraшĭ! —
,,Fakъ mirele ȣnȣ̆ bine
Ка sъ viъ пъп' la mine,
Шi sъ-mi viъ пȣmaĭ singȣrȣ̆
Lase akasъ kalȣ-ĭ sȣrȣ̆, —
Еȣ̆ sȣntȣ̆ mikъ, шi пȣ пotȣ̆
Kalȣlȣ̆, la rîȣ̆ sъ ilȣ̆ skotȣ̆,
Шi пȣ пoчiȣ̆ ka sъ-ĭ daȣ̆ fъпȣ̆,
Мъ îпsпiпъ kȣ̆mva 'п sîпȣ̆!
,,Fakъ mirele ȣnȣ̆ bine,
Ка sъ viъ пъп la mine,
Dar sъ пȣ-mĭ viъ пe пloaiъ,
Къ vesmintele-ĭ se moaiъ, —
Еȣ̆ sȣntȣ̆ mikъ, п'oiȣ̆ voi,
Ка sъ storkȣ̆, шi a sbiчi, —
Чi sъ-mĭ viъ пe seninȣ̆,
Ка ȣnȣ̆ vȣltȣre, de linȣ̆,
Imпletindȣ̆ din florĭ kȣпȣпъ,
O kȣпȣпъ, kъtȣ̆ olȣпъ, —
Шi de kȣmva mĭ-o va da,

Inelѕlѕ̆ 'ĭ voiѕ̆ skimba!"
Sъ fiĭ mire sъnъtosѕ̆,
Sъ 'mulinumtĭ tѕ dorѕlѕ̆ nostѕ̆!
O înkinъmѕ̆ sure sъnъtate!

Leagănulŭ.

Vine marea, kîtŏ de mare,
  Malina, Malinioarъ!
De ѕmflatъ, marginĭ nare, —
Џъrmѕrile, batŏ ka mѕnџiĭ.
Iarъ vonii batŏ ka nѕorii.
  Darъ ѕnda че adѕче?
Lѕkrѕ mъndrѕ че strъlѕче!
Legъniorŏ tonitŏ din aѕrŏ,
Че mi-lŏ поartъ 'n kanŏ ѕnŏ taѕrŏ,
Че-ĭ kѕ koarne argintite,
Kѕ konite, notkovite,
  Dar în leagъnŏ, чine шeade?
Ka o zînъ kъ se vede!
Шeade-mĭ Ana frѕmѕшoarъ,
Ka пe чerŏ o steliшoarъ,
Въdiџilorŏ lѕminioarъ, —

Ші 'mĭ kъntъ вnъ kъnteчelъ,
Ші 'mĭ lвkrъ firiчelъ,
Пentrв frate шernъrelъ,
Пentrв tata kolъrelъ. —
Kъntekв-ĭ rъsвnъtorъ,
Kъ e чelъ de sъrbъtorĭ
De treĭ orĭ пъnъ la zorĭ
Ші odatъ înkъntъtorĭ!
Versвlъ eĭ în nвorĭ s'askвnde,
Nime 'n lвme nв o aвde, —
Dar aвde вnъ mirimorъ
Belвшelъ, din џъrmвшorъ,
Ші-ĭ strigъ, шi-o întreabъ:
„De чe kъnџĭ tв skвmпa mea?"
„Nв mъ kъntъ eъ mвnџilorъ,
De dorвlъ пъrinџilorъ,
Nв mъ kъntъ eъ brazilorъ,
Dвпъ dorвlъ fraџilorъ, —
Чi mъ kъntъ eъ taвrвlвĭ,
Dвпъ dorвlъ mirelвĭ!"
Mirele kъndъ aвzia,
Mъпeчele-шĭ sвlfeka,
Ші în noate s'arвnka,

Leagъnȣlȣ̆, de aпȣka, —
Шî пе Ana o skotea,
Шi mireasъ o fъчea, —
De nora пъrinцilorȣ̆, —
De kȣmnata fraцilorȣ̆,
De steaȣa veчinilorȣ̆,
De lȣna feчiorilorȣ̆!
  Fiĭ mireasъ bȣkȣroasъ
De kolinda mъndrъ-a noastrъ?
  O 'nkinъmȣ̆ sпre sъnъtate!

Şoĭmulŭ.

Sъsъ̆ la drъmъlъ̆ mare,
  N e v e s t e ĭ b ъ n e !
De latъrĭ de vale,
Ȣnъ̆ mikъ̆ mъliniorъ̆,
Galbenъ̆ naltiniorъ̆,
Foarte a kreskъtъ̆,
Kalea a îmnlъtъ̆, —
De naltъ̆, nъ e naltъ̆,
Dar' la ъmbrъ latъ̆,
La frъnze mъrъntъ̆,
Шi la trъnkiъ̆ rotъndъ̆.
  Iar' sъb чea ъmbrъцĭъ,
Шeade o nevestiцъ,
Mъndrъ, tinerea
Ka шĭ-o floriчea,
Lîngъ ea maĭ josъ̆

Шeade шоїmȣ frȣmosȣ.
Kîцї пе drȣmȣ mъna,
Toцї la ea kъȣta,
Aпoї o 'ntreba:
„Че-ї пaserea ta?
Saȣ цї-e frъцiorȣ,
Saȣ nепotȣ de sorȣ?“
Nevasta grъia:
„Ba, kъ пȣ-ї аша,
Niчї mie fratîorȣ,
Niчї nепotȣ de sor —
Чі e ȣпȣ шїoimelȣ,
Ka шi-ȣпȣ ostъшielȣ.
Zaче ostenitȣ,
Kъ mȣlte-a пlinitȣ.
A fostȣ se шerbeaskъ
Oastea romъneaskъ,
În цeara leшeaskъ,
Ka s'o пrъпъdeaskъ,
Kъчї leшiї-a bȣitȣ,
Шi пe-a пъgȣbitȣ.
Dar' aчestȣ шioїmelȣ
Ka шi-ȣпȣ ostъшїelȣ

Ȣrma ĭ-a lȣatȣ̆
шi i-a nefȣgatȣ̆,
Кътȣ̆ n'a maĭ remasȣ̆,
Ȣnȣ̆ leшiȣ̆, пe nekasȣ̆!
  Timпȣ-ĭ s'a пlinitȣ̆
Пlata, n'a пrimitȣ̆,
Чi elȣ̆ a venitȣ̆,
Ȣnde ĭ-a пlъkȣtȣ̆, —
Шi elȣ̆ a kъzȣtȣ̆,
Aчi lîngъ mine,
Ka sъ-ĭ fie bine,
Rȣпtȣ̆ de ostenitȣ̆, —
Шi eȣ̆ l'am isbitȣ̆,
Kъ ȣlȣ̆ s'a lȣпtatȣ̆,
Цara mĭ-a skъпatȣ̆,
De Leшĭ, de пъgînĭ,
De dȣшmanĭ bъtrъnĭ!"
  Şъ fiĭ sъnъtoasъ,
Nevastъ frȣmoasъ!
  Ѳ'nkinъmȣ̆ sпre sъnъtate!

Minciuna și adevărulŭ.

Totȣ̆ întreabъ boierĭ marĭ,
  Jȣnelȣĭ bȣnȣ̆!
Пe челȣ̆ jȣne belȣ̆, kъlariȣ̆, —
„Че џiĭ mȣrgȣlȣ̆ asȣdatȣ̆,
Шi de sпȣmъ roȣratȣ̆?
Пъnъ d'alba sa strikatȣ̆,
Пintenii џi s'aȣ̆ strîmbatȣ̆!“
  Jȣnele atȣnчĭ grъia:
„Boierĭ! fost'am a vъna, —
Am gonitȣ̆, шĭ-am gorgonitȣ̆,
Ȣnȣ̆ чerbȣ̆ sȣrȣ̆ шi argintiȣ̆,
La пoala Karпatȣlȣĭ,
Sȣsȣ̆ la mȣnџiĭ Oltȣlȣĭ, —
Чerbȣ-mĭ treчe Oltȣlȣ̆ mare,
Шi se пerde пe-o kъrare, —
Mȣrgȣlȣ̆ ȣrm'a ĭ-a kъȣtatȣ̆,

Пentrȣ ачееа-ĭ asȣdatŭ!“
Шi-lŭ aȣde-akȣ o fatъ,
Шi striga din чea пoiatъ:
„Sъ пȣ kredeцĭ, пe-aчestŭ jȣne,
Nȣ-ĭ aшia, пe kȣm vъ sпȣne, —
Kъ-are o mъndrъ ’nkredinцatъ,
Noȣe zile ’ndêпъrtatъ. —
În цeara G ȣ i r g i ȣ l ȣ ĭ,
La krakȣlŭ A r g e ш ȣ l ȣ ĭ,
Altȣlŭ faчe kalea ’n noȣe,
Dar elŭ mĭ-o faчe ’n doȣe,
Aпoĭ noȣe la ia шade,
De-шĭ пetreчe de o vede, —
Шi a treia zi пornesчe
Iar la iea, de se ’ntъlnesчe!
Kъ чea dȣlчe a lȣĭ iȣbitъ,
E albitъ, rȣmenitъ,
Faцa-ĭ d’albъ ka шi neaȣa,
Frъgezioarъ ka шi roȣa, —
La grȣmaziŭ kȣ gъlbeneĭ,
La ȣrekĭe kȣ чerчeĭ,
Trȣпȣшielȣlŭ, sпrinteпelŭ,
Ka шi trasŭ пrintr’ȣпŭ inelŭ!“—

Jѕnele atѕnчĭ grъi:
„Fatъ! taчĭ nѕ mъ minџi,
Kъ la tine de-oĭ veni,
Eѕ̆ kosiџa џi-oĭ tъia,
Kolo sѕsѕ̆ o-oiѕ̆ snînzѕra,
Kolo sѕsѕ̆ пe tѕrnѕrele
Sъ o batъ vъntѕrĭ rele,
Kѕm batѕ̆ kѕgetele grele,
Пe ѕnѕ̆ jѕne de 'nsѕratѕ̆,
Пe fata de mъritatѕ̆.
Ka sъ nѕ maĭ noџĭ dormi
Чf în kѕgetѕ̆ a iѕbi,
Пînъ te veĭ ѕrgisi, — —
Kъ Z-eѕ̆, џie-џĭ пare rъѕ̆
Kъ nѕ vreaѕ̆, sъ te iaѕ̆ eѕ̆!"
O'nkinъmѕ̆ sпre sъnъtate!

Junele şi leulŭ.

Kolo 'n josȣ̆, maĭ de din josȣ̆,
J ȣ n e l ȣ ĭ b ȣ n ȣ̆!
Ȣnȣ̆ feчiorȣ̆ 'naltȣ̆ шi frȣmosȣ̆,
Kalȣlȣ̆ sȣrȣ̆ шi-lȣ̆ пotkovesчe
Шi de kale se gъtesчe.
„ Ȣnde mergĭ tȣ, fiȣlȣ̆ meȣ̆!
De-aĭ gъtitȣ̆ kalȣџȣlȣ̆ tъȣ̆?“
Kъ s'aratъ-ȣnȣ̆ kîine rъȣ̆,
„Dȣkȣ-mъ sȣsȣ̆ la пълъȣ̆,
Mȣшkъ, sfertekъ, omoare,
Orĭ пe чine de sȣb soare!“
„Fiȣlȣ̆ meȣ̆! шezĭ, пȣ te dȣчe,
Ka пȣ kȣmva sъ te-aпȣчe!“
Darъ elȣ̆ пȣ askȣlta,
Чi de drȣmȣ̆ înkъleka,
Ka шi vъntȣlȣ̆ se dȣчea,
Ka kȣgetȣlȣ̆ ajȣngea —

Nȣ e kъine че-a aflatȣ̆,
Чi ȣnȣ̆ leȣ̆ bъtrînȣ̆, kȣlkatȣ̆!
Jȣnile sta, kȣgeta,
Oare kȣm l'a sъgeta,
Sъgeta-la adormitȣ̆?
— S'a цine kъ nȣ-ĭ lovitȣ̆
Sъgeta-la deшteпtatȣ̆?
— S'a цine nesъngeratȣ̆!
Пъnъ elȣ̆ se kȣgeta,
Leȣlȣ̆ rъȣ̆ se шi skȣla, —
Шi пe labe, 'mĭ sъrea,
Шi пe jȣne mi-lȣ̆ sпeriea,
Kъчĭ la faцъ-ĭ s'arȣnka, —
Darъ elȣ̆ kъ se lȣпta,
Într'o zi mъndrъ de varъ
De la-amezȣ̆ шi пînъ seara,
Шi kъndȣ̆ fȣ пe la sъnцitȣ̆
Leȣlȣ̆ kade ostenitȣ̆,
Шi mi-lȣ̆ leagъ în kȣrele,
Шi în frîne sȣnцirele,
Ka d'o aцъ rъsȣчitъ,
În treĭ viцe îmпletitъ.
Jȣnile пe kalȣ̆ s'a пȣsȣ̆,

Шi пe leӯ, kȣ sine-adȣsȣ̆ —
Kъndȣ̆ la џarъ koborea,
Toatъ lȣmea 'lȣ̆ aȣzea,
Шi în kale-ĭ se пornea,
Шi din gȣrъ-lȣ̆ feriчea,
Kъ adȣчe leӯ legatȣ̆,
Leӯ legatȣ̆, nevъtъmatȣ̆,
De mîn'a lȣĭ sпъimîntatȣ̆,
Nȣmaĭ de-aџъ snînzȣratȣ̆!
Sъ fii jȣne sъnъtosȣ̆,
Kъ o'nkinъmȣ̆ aшia frȣmosȣ̆!

Cerbulŭ Frumosŭ *

Jȣnĭ kolindatorĭ,
  Domȣlȣĭ Doamne;
Negri vînъtorĭ,
Пe boerȣ̆ rȣga,
Sъ-ĭ lase — a vîna,
În kodrȣlȣ̆ чelȣ̆ desȣ̆,
La mȣnџĭ шi la шiesȣ̆,
Къ eĭ aȣ̆ vъzȣtȣ̆,
Пe ȣnde aȣ̆ trekȣtȣ̆,
Feare foarte mȣlte
Marĭ шi maĭ mъrȣnte,
Ȣnȣ̆ чerbȣ̆ sпrinteniorȣ̆
Kîtȣ̆ ȣnȣ̆ boȣшorȣ̆.
— În koarnele lȣĭ,
Floarea soarelȣĭ,
Kȣnȣne de zirnъ

Kȣ mirosȣ̆ de smirnъ, —
Шi verigĭ aȣrite,
Raze strълȣчite! —
„Kъ de l'omȣ̆ vъna,
Цie 'lȣ̆ vom da,
Kъ aĭ mȣlцĭ feчorĭ
Ka шi brъzimorĭ,
Mȣlte feцĭoarele,
Ka шi porȣmbele,
Шi le veĭ gъti
Zestre a le da —
Din korniцe
Korniцe,
Iar din piele
De kȣrele. —
Din genȣkiȣ̆,
De mъnȣnkiȣ̆,
Iarȣ̆ din pъrȣ̆,
De ȣn kaierȣ̆
Шi de-ȣnȣ̆ baerȣ̆
Fiĭ domnȣle sъnъtosȣ̆,
O'nkinъmȣ̆ prea bȣkȣrosȣ̆!

Pecurariulŭ și marea.

Aчestȣ̆ пекȣrariȣ̆.
  D o m n ȣ l ȣ ĭ D o a m n e !
Мънъ-alȣ̆ ȣъȣ̆ trȣnziarȣl, —
Ziчe 'n laȣd'a mare,
Кȣmkъ 'n tȣrmъ are,
Oĭ atît demȣlte,
Къte florĭ пе mȣnte, —
Atъte mĭorele
Kîte viorele
Nisчe berbeчeĭ
Ka шi vȣltȣreĭ!
Пекȣrarȣlȣ̆ meȣ̆,
Niчĭ kъndȣ̆ dъ de rъȣ̆,
Elȣ̆ în пrimъvarъ
Le пъsчea la цarъ,
Var'a le vъra,

Шi susŭ le mъna,
Пe vîrfulŭ de munte.
În пrejurŭ de kurte
Toamn' ale-aduna,
Шĭ-aчi le tomna,
Iarna le mъna
De a le iъrna,
Пe џiermurĭ de mare,
Kolo 'n deпъrtare!
Marea 'ĭ grъia:
„Oakeшŭ пekurarŭ!
Du-џĭ al tъŭ frunziariŭ,
De la vînturĭ multe,
Пe пiчorŭ de munte —
Kъ de reŭ veĭ da
De eŭ m'oĭ mъnia, —
Kъ m'oĭ turbura
Шi m'oĭ învolba,
Turm'a-oĭu aпuka,
Шĭ-o voiŭ înneka!"
Пekurariulŭ meŭ
Drese graiulŭ sъŭ:
„Vinъ! vinъ mare!

Nȣ-mĭ eшtĭ sпre strikare,—
Kъ eȣ̆ nȣ-sȣ̆ de anȣ̆,
Шi noцĭ sчiĭ kъ amȣ̆,
Noъ kîinĭ bъtrînĭ,
Ka nesчe пъgînĭ,
Noъ kъцeleĭ,
Ka шi noъ smeĭ,
Noȣe lъnцȣrele,
Ka шi stenȣrele.
— Tȣ, de veĭ bȣi,
Tȣ veĭ ȣjȣi,
Kъiniĭ te-orȣ̆ simцi,
Te vorȣ̆ blexoti,
Шi eȣ̆ voiȣ̆ sъri,
Lanцiȣ̆ voiȣ̆ sdrъnkъni, —
Шi voiȣ̆ anȣka
De a sḑrȣmĭka,
Чelȣ̆ flȣerȣ̆ de sokȣ̆,
Kȣ rəstokȣ̆ de fokȣ̆, —
Шi voiȣ̆ fȣlgera
Шi voĭ drtȣna.
Шi kъndȣ̆ voiȣ̆ xolî
Oile-orȣ̆ norni,

Пe нічіorŭ de mȣnte,
Saŭ 'n прejȣrŭ de kȣrte!"
Marea s'a 'nvolbatŭ,
Tare a vъrsatŭ, —
Dar ellŭ a пornitŭ
Tȣrma шĭ-a sȣitŭ,
Sȣsŭ пe mȣnte 'n sȣsŭ,
Шi marea n'a-ajȣnsŭ!
Domnȣle! fiĭ sъnъtosŭ,
O'nkinъmŭ пpea bȣkȣrosŭ.

———

Pecurarinlŭ şi micluţia.

Пogorît'a пogorîtъ,
  Florile dalbe!
Din sъsъ, de la resъritъ, —
Къ oĭ mъlte, de la mъnte
Шi le treчe пeste mъnte,
Iчĭ la kaпъlъ înfloritъ, —
Пokъrariъ înkъrъnџitъ!
  În чea verde пoeniџъ,
Пasчe alba lъĭ tъrmiџъ,
Пekъrariъ-ĭ din aпoĭ,
Шi de-a sta, striga la oĭ, —
Шi le 'ntoarчe пe vъlчea,
Se mъnîнчe пotroчea
Шi le mъnъ пe ogoare
Se mъnънчe merioare, —
Darъ elъ sta rezimatъ

Це челъ бъцъ înkърligatъ,
Кв nistoale înkordatъ
Кв kвrele îmbвmbatъ,
Ші din fлвerъ verigatъ,
Пeste mвnці a resвnatъ, —
Ші grъesчe kъtre oї:
„Еъ въ lasъ la lвnї nre voї,
Raz'a 'n faцъ-mї are вrmъ,
De kъndъ вmblв dвnъ tвrmъ,
Ostenit'am mї-am negritъ,
Ка шi voї a n kъrвntitъ,
Barba-mї bate braцiele
Пe вmerї mвsteцiele!"
O melвцiъ-lъ aвzia,
Lъkrъmîndъ ea 'ї grъia.
„Ціne înkъ tвrma ta,
Ші la lвnї nв ne lъsa,
Маї trвdesчe 'n nrimъvarъ
Ші ne skoate neste varъ, —
Ші ne bagъ în noiatъ
Съ ne maї ïernezї odatъ, — —
Къ цї-omъ faчe вnъ vesmъntъ,
Lвngъ frвmosъ nînъ 'n nъmъntъ,

Шi sъmbri'omŏ dȣпleka,
De-asȣпra veĭ kъпъta, —
Пe zioa de Пasчĭ
Ȣnŏ mĭelȣшĭelŏ grasŏ, —
Пe чea de San' Giorgiŏ
Berb чe frȣmosŏ, —
Пe чea de 'nъlцare,
Bȣlzŏ da kasiŏ mare,
Пe чea de Pȣsalĭ,
Tȣrme шi maĭ marĭ!"
O'nkinъmŏ spre sъnъtate!

Judecata pecurarilorŭ.

Treĭ пекȣrarĭ sȣntŭ пе mȣnte,
  Lerȣ-ĭ Domnȣlŭ!
Шi vorbeskŭ de zile sante, —
Din пъrinцĭ sȣntŭ пекȣrarĭ,
Шi toцĭ treĭ sȣntŭ verĭ пrimarĭ.
  Пекȣrariŭ челŭ maĭ tînъrŭ
Toatъ zioa sȣflъ 'n flȣerŭ, —
Шi de tȣrma sa se ȣitъ,
Шi перŭ oĭ în seama mȣltъ. —
  Чеĭa lalцĭ înцelegea,
Se vorbia, legea-o tъчea,
Пentrȣ че пȣ Ie-a пъzitŭ,
Шi la lȣпĭ le-a пъrъsitŭ? —
Шi-ĭ desleagъ o jȣdekatъ,
Ka de sпadъ, saŭ sъgeatъ,
Шi de mъпa !orŭ se пearъ,

Soarele stîndŭ de seara, —
Sъ-lŭ astȣпe kȣ moxoare
Înkъ 'n rъsъritŭ de soare!
„Пekȣrarĭ! mъ jȣdekaцĭ,
Darъ kaпȣlŭ nȣ'mĭ tъiaцĭ. —
Чi de vreцĭ шъ sъgetaцĭ,
Шi vъ rogŭ mъ 'mormîntaцĭ
În strȣngȣцa oilorŭ,
În челŭ stratŭ alŭ florilorŭ,
Шi vъ rogŭ a mъ-astȣпa,
Kȣ чea glȣgъ neagrъ-a mea,
Flȣerȣlŭ de la kȣrea.
Kъ kȣ vîntȣlŭ eŭ sȣnt frate,
Шi de-a 'nчeпe tristŭ a bate,
Gȣgiшioara s'a miшka,
Flȣerȣцȣlŭ va kъnta:
„Oĭ frȣmoase шi kъrȣnte!
Mъndrȣ v'am kъntatŭ пe mȣnte, —
Berbeчĭ, шi mielȣшeĭ,
Blestemaцĭ пe soцiĭ meĭ,
Kъ m'aŭ sъgetatŭ în stînъ,
Шi nȣ sчiŭ sъ fiŭ de vinъ!“
Челŭ maĭ tînerŭ kъ auzia, —

Vîntȣrile 'lȣ̆ bъtea,
Gȣgimoara se mișka,
Flȣerȣџȣlȣ̆ 'lȣ̆ kîntɛ
  O'nkinъmȣ̆ sпre sъnъtate!

———

Avuţiea Boeruluĭ.

Asta-ĭ domnȣlȣ̆ bȣnȣ̆,
  D o m n ȣ l ȣ ĭ D o a m n e!
Boeriȣlȣ̆ bъtrînȣ̆, —
Elȣ̆ mi s'a lъȣdatȣ̆,
Kȣm kъ n'a aflatȣ̆,
Пe шiesȣ̆ шi'ntre mȣnџĭ
Ka шi a lȣĭ kȣrџĭ. —
Kȣ tȣrnȣ̆ п'în la soare,
Шi 'n vъrfȣ̆ kȣ чikoare,
Пъreџĭ kȣ ikoane
De boĭerĭ шi Doamne!
— Las, fiъ-ĭ de bine,
Kъ i se kȣvine!
  Aratrȣ-ĭ în kaпȣ̆,
Sȣfla ka шĭ-ȣnȣ̆ vъntȣ̆,
Шi bresd-a o întoarчe,

Grъвlъ̆, de mi-lъ̆ koaчe,
Boiĭ-ĭ ввrimorĭ
Ka чerbĭ впrinteniorĭ,
Dвkъ̆ grъвlъ̆ akasъ,
Fakъ̆ kolakъ̆ пe masъ!
— Las fiъ-ĭ de bine,
Kъ i se kвvine!
Tвrma-ĭ пe kъmпiъ,
Nвmъrъ шĭ-o miъ,
Berbeчiĭ 'ĭ sbвrdъ,
Oile-ĭ daъ̆ вrdъ,
Шi împlв gъlete
Kв zerъ̆ шi kв lapte,
Are atъtea kaшiвrĭ,
Kъtъ̆ staъ̆ ka шi'n stogвrĭ,
Lînъ lвngъreaцъ,
Albъ mвrgъreaцъ!
— Las, fiъ-ĭ de bine,
Kъ i se kвvine!
Argel' a-ĭ în rîtъ̆
Foarte-ĭ s'a miratъ̆,
Aĭ въĭ kъlвшeĭ
Sвntъ̆ ka nisчe smeĭ,

Aĭ sъĭ mъnzeleĭ
Ka шi nisчe leĭ,
Koama pînъ 'n brîŭ,
Nŭ sŭferŭ la frîŭ!
— Las, fiъ-ĭ de bine,
Kъ i se kŭvine!
Roiĭ în stъpînъ,
De-atît'a albinъ,
Nŭorĭ aŭ rъdikatŭ
Soare a 'ntŭnekatŭ, —
Mĭerea mŭltъ, dŭlчe,
Ka шi rîŭlŭ kŭrge!
— Las' fiъ-ĭ de bine,
Kъ i se kŭvine!
Boieriŭlŭ шiedea,
Kŭ domniцa sa,
Шi kŭ fetiшioairele
Ka шi nisчe stele,
Kŭ-aĭ sъĭ feчĭoreĭ
Ka lŭчeafъreĭ,
La mese întinse
La lŭminĭ aprinse, —

— Las, fiъ-ĭ de bine
Kъ i se kѕvine!
O'nkinъmѕ̆ sпre sъпъtate!

Visulŭ Boeruluĭ.

Ȣnde-ĭ kasъ bȣnъ,
  Domnȣlȣĭ Doamne!
Mȣlцĭ boĭerĭ s'adȣnъ, —
Ȣnde-ĭ kasa rea,
Se fereskŭ de ea.
Boĭerȣlŭ kъrȣntŭ,
Прънzȣlŭ l'a fъkȣtŭ, —
Bine-a kȣgetatŭ
De elŭ a kiъmatŭ,
Tinerĭ шi bъtrînĭ
Avȣцĭ шi sermanĭ,
Прънziȣlŭ, sъ-lŭ прънzeaskъ
Fър' sъ-ĭ mȣlцiъmeaskъ, —
Visȣlŭ, sъ-ĭ deslege
Kȣ elŭ sъ-lŭ împeче!
  Boierȣlŭ grъia:
„Пare kъ era,

Ічї în kѫrtea mea.
Ѹnѫ lakѫ kiserakѫ, —
Ші'n прejѫrѫ de lakѫ
Varga ka de aѫrѫ
Kѫ oki de bъlaѫrѫ,
Ші'n прejѫrѫ de vargъ,
Tѫfa foarte neagrъ,
Ѹnѫ mъrѫ mъrgъritѫ
Mъndrѫ înfloritѫ,
Че 'ntorчea la vъntѫ
Totѫ florї de argintѫ
Sѫsѫ пe kringѫrele
Kѫibѫ de tѫrtѫrele,
Josѫ la krъчiшeї
Stolѫ de kolѫmbeї,
Sѫb ѫmr'a-ї rotѫndъ,
Trestia mъrѫntъ."
Domnѫlѫ a visatѫ
Ші s'a minѫnatѫ, —
Oaspeцiї aѫ datѫ,
De aѫ deslegatѫ.
„Челѫ lakѫ kiserakѫ,
Kѫrtea D-tale.

Barga чea de asrš,
  Doamna D-tale.
Mъrslš mъrgъritš,
  Faџa D-tale,
Ks flori de argintš
  Пъrslš D-tale.
Ksibš de tsrtsrele,
  Fete de neџitš.
Stolš de kolsmbeĭ,
  Fiĭ de însuratš.
Trestiъ mъrsntъ,
  Oasneџiĭ чeĭ mslџĭ!"
  Шi fiĭ sъnъtosš,
K'o'nkinъmš frsmosš,
Întrs sъnъtate
Zile 'ndelsngate.

Drumurile Kolindatoriloru.

Jȣniĭ пleakъ-a kolinda,
  Jȣnilorȣ̆ bȣnĭ!
Jȣnĭ, пe jȣnĭ se dъrȣia —
Darъ darȣlȣ̆, чe era?
Jȣniĭ de se bȣkȣra?!
— Niшte roate mъrȣnцele,
Шi kam albe arginцiele —
Verigele de inele,
Dela dalbe feчorele.
  Jȣniĭ bȣnĭ maĭ kolinda,
Jȣnĭ, пe jȣnĭ se dъrȣia, —
Kȣ arkȣ̆, tare înkordatȣ̆,
De sъgete înkъrkatȣ̆,
Шi 'ndrentatȣ̆ de sъgetatȣ̆
Ka kȣ fȣlgerȣ̆ de tȣnatȣ̆ —
Kȣ mȣrgȣ̆ пrinten înшelatȣ̆,

De bъtae kîштigatъ̆!
Jȣnii bȣnĭ maĭ kolinda,
Бъniшorii-ĭ nȣmъra,
Arkȣ-'n ȣmъrȣ̆ îlȣ̆ lȣa,
Шi пe mȣrgȣ̆ înkъlika, —
La bъtaea se пornea!
Dar пe чine kъ vorȣ̆ bate?
— Nemte feare blestemate —
Kъ-aȣ̆ iшitȣ̆ din mȣnцĭ la цarъ,
Шi într'o zi de dalbъ, searъ
Mirȣrile le kъlkarъ,
Grъnile le seчerarъ,
Vinȣrile le strikarъ!
Darȣ̆ пe чine kъ vorȣ̆ bate?
— Niште feare blestemate —
S'aȣ̆ mȣlцitȣ̆ dȣшanii 'n цarъ,
Шi o mankъ, ka sъ пearъ,—
Fetele nȣ se mъritȣ̆,
Kъ feчiorii aȣ̆ пeritȣ̆, —,
Mam'akasъ lakrъmĭ stoarчe
Kъ feцiorȣlȣ̆ nȣ rentoarчe!
Se fiцĭ jȣnĭ toцĭ sъnъtoшĭ,
Kъ-o'nkinъmȣ̆ пrea bȣkȣroșȣ̆:

Ligionariĭ Iasienĭ.

Înkъ Rom'a nȣ ĭ пerdȣtъ,
Înkîtȣ̆ fiĭ seĭ aȣ traiȣ, —
Kȣibȣlȣ̆, vȣltȣrȣlȣ̆ azĭ mȣtъ,
Mъпe întoarпъ ịar la пlaiȣ.
Xaĭ Leromȣ̆ Doamne xaĭ! reп:

Ramȣlȣ̆ treчe, darȣ̆ rъmîne
Dȣпъ noĭ ȣnȣ̆ trȣnkiȣ̆ romanȣ̆, —
Чeea, чe azĭ пerdemȣ̆, mъine
Se va 'ntoarчe la moшteanȣ̆.
Xaĭ Leromȣ̆ Doamne xaĭ! re;

Tremȣre de-a noastrъ чeatъ
Barbarȣlȣ̆ aчelȣ̆ avanȣ̆,
Kъ n'aпȣne niчĭ o datъ,
Viȣ, lȣчeafъrȣlȣ̆ rъmъпȣ̆.
Xaĭ Leromȣ̆ Doamne xaĭ! reп:

Observaţiunĭ.

Colinde religioase.

1. *Drȣmariĭ, пag. 1.* Aчeastъ kolindъ e kȣleasъ în 4 esemпlare, 2 din *Klȣsiȣ, 1* dịn *Alb'a Jȣli'a,* шi 1, din *Gĭȣla,* kȣ aчea diferinцъ maĭ esenцialъ kъ în aчestȣ̆ din ȣrmъ în lokȣ̆ de пloпȣ̆ e *пȣrȣ̆ verde* în lokȣ̆ de mъrȣ̆ *ĭederȣ̆ verde,* шi kъ versȣrile sȣntȣ de 8 пiчioare.*)

---

* *D. K. Varanȣ* e kȣlegъtorĭȣlȣ̆ de пe la *Mĭxъesчĭ* шi *Dobr'a, D. Teodor Manȣ* în пrejȣrȣlȣ̆ *Klȣшiȣlȣĭ, D. Iosifȣ̆ Пanȣ* din *Alba Jȣlia.* toцĭ treĭ în Ardealȣ̆. D. *Sora Moĭse Novakȣ̆*din *Bozinta* mare lъngъ Debreчinȣ̆. —

Afarъ de DD. atinшĭ mĭ-aȣ̆ maĭ trimisȣ̆ kolinde dar nȣmaĭ în fragmente D. G. V. în *Gĭȣla,* — D. V. M. M.

2. *Ieȣlea*, пag. 4, în 5 esemпlare, 3 din *Klȣшiȣ*, *1 Alбa Jȣlia*, *1*, *Bozinta mare*. În doȣe esemпlare era:

în *Ra.ȣa* în Ȣngaria. — Ȣnele le-am kȣlesȣ singȣrȣ пe la Liпova шi Foenȣ în Banatȣ. — Din fragmente, mȣlte, amȣ folositȣ пentrȣ întregire. De toate avȣĭ 200 de kolinde шi fragmente шi din aчeste remaserъ 60. Пrelȣkrarea пrekaȣtъ din maĭ mȣlte esemпlare — adeseorĭ din 3 пrovinчie romane sпerȣ kъ va ridika aȣtoritatea oпȣlȣĭ.

Пoate kъ nȣ toatъ kolinda va îmпlini пretensiȣnea oп. пȣblikȣ, — dar daka vomȣ jȣdeka, kъ toate sȣntȣ krearea romъnȣlȣĭ шi azĭ orĭ kъtȣ de mikъ ar fi aчeea, trebȣe sъ o пreцiȣimȣ, kъчĭ eȣ krezȣ kъ nȣmaĭ dȣпъ чe va avea literatȣra romъnъ, baremȣ vre o 20, de broшiȣre din пoesia пoпȣralъ, se va пȣtea alege brînza din zerȣ, adikъ чele чe se aпroпie de klasiчitate, din чele чe n'aȣ mare însemnъtate.

Altȣ mintre, eȣ bȣkȣrosȣ пrimeskȣ kritika kȣĭva în пȣblikȣ, fiъ aчeea kîtȣ de asпrъ, dar fiъ dreaпtъ.

Пînъ 'n zisoa de *Isnasš*,
Dar ші-atsnчї nsmaї sпš чiasš,
Se mъnkaџї nsџїenelaшїs.

3. Regiї ші steaoa, naд. 7, În kolinde toate ksvintele sъntš nonsrale, afarъ də *rege* (kraїs) *ші snirtš* (dsxš). Eš krezš kъ ші пе kъmnslš aчesta se noate korege limba de ksvintele srîte ші în 10 koale, a întrodsчe 2 ksvinte nose, noate fi de bine nrimitš. — *În Balade* întrodsseiк *sigilš* (пeчetš), *regiшorš* (krъisoriš) *bravš* (voinikš) ші snerš kъ пе ksm a învъџatš nonorslš чele maї rele, aшїa va învъџa înчetsa ші чele maї bsne.

4. *Irodš ші Soliї*, naд. 10, Dobr ші Linova.

5. *Пrivigїerea*, naд. 14, Dobraa Klssiš, Alba Jslia.

6. *Sъnџiї ші zîna*, naд. 16, Dobra Klssis, Alba Jslia.

7. *Sъnџiї ші S. Ionš*, п. 19 Miхъesчї Klssiš.

8. *Vestitorislš*, п. 22, Klssiš Alba Jslia.

9. *Krъчisneasъ ші nrsnчiї* п. 25 Klssiš..

10. *Rîndsnelele*, пag. 27, Klssiš Bozinta Mare.

11. *Vînotorii lsĭ krъчĭsnš*, п. 30, Klssiš Bozinta. Visla.

12. *Monastirea ші Rsga*, п. 32. Dobra Klssis, Bozinta, Gisla.

13. *Пъsъrsika*, Klssĭs, Radsa. п. 35

14. *Mapia ші sînцiĭ*, п. 37, Kls - sĭs, Liпova.

15. *Sînta Dsminekъ*, п. 39, Miхъesчĭ.

16. *Ksibslš ші пsiĭ шoĭmilorš*, п. 42, Miхъesчĭ, Klssĭs.

17. *Maria ші fetele*, п. 46, Dobra Alba, Islia, Gisla.

18. *Kîntslš dorslsĭ*, п. 50, Alba, Islia, Miхъesчĭ.

19. *Пloaea ks fokš*, п. 53. Klssĭs, Alba, Islia.

20. *Isda*, п 55. Bozinta, Klssĭs.

Nsmaĭ kolinda aчeasta ші „Regiĭ ші stoaoa" seamъna ks kînteчile de la Krъчisnš чe le kîntъ пrsпчiĭ. Vezĭ „*Sksrte învъцietsrъ*" de Ioanš Tomiчls Пrotoпrosbitee în Karansebesĭs. Bsda 1827. п. 97, ші 116.— Kînteчile din

kartea aчeasta nъ sъntъ kolinde, nrekъmъ voieskъ ъnii a le nъmi.—

21. *Vestea rea*, п. 57. Bozinta, Linova.

22. *Grîslъ, vinъlъ, ші mirъlъ*, п. 59. *Klъsiъ, Alba Iъlia, Blasiъ* (dъпъ nrelъkrare).

23. *Avъtъlъ ші sъrakъlъ*, п. 63, *Bozinta ші Klъsiъ* (aчi 2 esemnl.).

24. *Masa gъtitъ*, п. 67. Mixъesчi, Klъsiъ.

25. Bo*kalъlъ de aъrъ*, п. 69. Alba Iъlia, Klъsiъ, Foenъ (lîngъ Timiшoara).

26. *Skalda*, п. 72. Dobra, Klъsiъ, A. Iъlia. Dъпъ nrelъkrare 1 esemnl. din Mikalaka lîngъ Aradъ.

27. *Anteietatea lъi Kristosъ*, п. 75. Mixъesчi, *Linova*.—

28. *Keea raiъlъi*, п. 79. Alba Iъlia,

29. *Lokъ în Raiъ*, п. 82, Klъsiъ, Alba Iъlia, Dobra.

30. *Пrada din raiъ*, п. 85. Klъsiъ, A. Iъlia, Radna, Linova.

31. *Mingîierea lъi Пetrъ*, п. 89. Klъsiъ, Foenъ.

32. *Jъdekata lъi Adamъ*, п. 91. Do-

bra, Alba Ialia, Sant Mixaiŭ lîngă Timișoara.

33. *Raiulŭ*, Linova, n. 93, frag. din Alba Ialia.

34. *Iadulŭ*, n. 97. Linova, Radna frag. *Bozinta*.

35. *Judeçulŭ din urmă*, nag. 100, Kluiŭ.

Colinde lumescĭ.

1. *Пlekarea la пeцitȣ*, п. 105. Dobra
2. *Treĭ пeцitorĭ*, п. 109. Dobra.
3. *Fata mîndrъ*, п. 112. Dobra, Klȣsiȣ, fr. Liпova.
4. *Kȣпȣпa*, п. 114. Dobra, Klȣsiȣ.
5. *Jokȣlȣ*, п. 117. Dobra шi Timiшoara.
6. *Kalȣlȣ mireseĭ*, п. 120. Klȣsiȣ, fr. Radna.
7. *Kalȣlȣ mirelȣĭ*, п. 123. Dobra, Klȣsiȣ, Liпova.
8. *Alergarea kȣ kaiĭ*, п. 126. Dobra, Lipova, Foenȣ.
9. *Treĭ jokȣrĭ*, п. 129. Dobra fr. Bozinta, Radna.
10. *Fetele шi florile*, п. 132, Alba Iȣlia, Klȣsiȣ Liпova, Foenȣ.
11. *Floarea aleasъ*, п. 135. Dobra, fr. Alba Iȣlia.
12. *Fata шi пorȣmbȣlȣ*, п. 138,

Dobra, în 2 esemпlar.— frag. Timiшoara.

13. Kartea mireseĭ, п. 140. Alba Iȣlia, Dobra, Radna.

14. Leagŏnȣlȣ, п. 143. Dobra 2, Klȣsiȣ, Bozinta, Alba Iȣlia.

15. Шoĭmȣlȣ, п. 146. Dobra.

16, Minчiȣna шi adevŏrȣlȣ, п. 149, Alba Iȣlia, Dobra, fr. Foenȣ, Liпova.

17. Jȣnele шi Leȣlȣ, п. 152. Dobra.

18. Чerbȣlȣ frȣmoşȣ, п. 155 Klȣsiȣ, Dobra, Liпova, Bozinta frag.

19. Пŏkȣrarȣlȣ шi marea, п. 157. Dobra, fr. Alba Iȣlia, Bozintъ.

20. Пŏkȣrarȣlȣ шi melȣцa, п. 161 Klȣsiȣ, Bozinta, Alba Iȣlia.

21. *Jȣdekata пŏkȣrarȣlȣĭ*, п. 164. Klȣsiȣ, Liпova.

22. *Avȣцia boerȣlȣĭ*, п. 167. Dobra, Klȣsiȣ.

23. *Visȣlȣ boerȣlȣĭ*, п. 171. Alba Iȣlia, Dobra.

24. *Darȣrile kolindatorilorȣ*, пag. 174. Dobra.

25. *Legionari Iesienĭ*, п. 176.

Aчeastъ kolindъ e din Moldavia

arъtatъ de D. G. Asaki. Eȣ̆ o adȣkȣ̆ aчi пentrȣ diferinцa formeĭ în versȣ̆. Toate kînteчile пoпorale aȣ̆ kadinцa dȣпъ o laltъ, adikъ versȣlȣ̆ întîiȣ̆ kȣ al doilea; aчeasta însъ are kadinцa în versȣlȣ̆ întîiȣ̆ ші al treilea, пentrȣ чe,—пrivindȣ̆ ші la stilȣ̆ — denegȣ̆ a fi komпȣse de пoпorȣ̆, чi de altȣ̆ aȣtorȣ̆ inteligente.

———————

Esplicațiunile

unorŭ cuvînte de însemnătate.

Adamȣ̆. E omȣlȣ̆ чelȣ̆ dintîiȣ̆, пe karele Dȣmnezeȣ̆ l'a fъkȣtȣ̆ din пъmînt шi l'a пȣsȣ̆ în raiȣlȣ̆ (grъdina) пъmînteskȣ̆. I-a datȣ̆ toate плъчerile, шi 'l a oпritȣ̆ sъ nȣ mъnînчe din пomȣlȣ̆ sчiinцeĭ binelȣĭ шi a rъȣlȣĭ. Dar înшelatȣ̆ fiindȣ̆ пrin mȣerea sa a mînkatȣ̆, шi пentrȣ aчeasta s'a skosȣ̆ din raiȣ̆, шi s'a sȣпȣsȣ̆ morbȣlȣĭ, foametei шi morцiĭ,— шi în пъкatȣlȣ̆ aчesta se naskȣ̆ toцĭ oamenii.

Alergarea kȣ kaiĭ. Vezĭ *Kȣrsȣlȣ̆.*

Aȣreliȣ̆ Titȣ̆ Antoninȣ̆ Пiȣlȣ̆. A domnitȣ̆ de la 138—161. d. Kr. Șkoпȣlȣ̆ aчestȣĭ îmпъratȣ̆ romanȣ̆ era ordinea bȣпъ, шi пaчea,—шi aчesta o a îmпъrцitȣ̆ пeste чea maĭ mare пarte a пъmîntȣlȣĭ. A stimatȣ̆ religiȣnea, шi a amatȣ̆

dreпtatea. Elȣ era însъшї virtȣte, шi nȣ kȣnosчea deшїertъчiȣnї, шi afekцiȣnї, era ȣnȣ bъrbatȣ bȣnȣ шi demnȣ de amoare.

Aȣreliȣ a fostȣ bine-kȣvîntarea пoпorȣlȣї karele ї-a sȣsцinȣtȣ nȣmele шi în sekȣliї viitorї.

Kȣnosчinцa, чe l'a ȣrmatȣ пînъ la mormîntȣ, a konvinsȣ, kъ шї-a îmпlinitȣ datorinцa. Istoria mъrtȣrisesчe, kъ lȣmoa пȣцinї domnitorї avȣ ka пe aчestȣ îmпъratȣ romanȣ.

Aȣreliȣ Markȣ, Antoninȣ Filosofȣlȣ. A domnitȣ dela 161—180. d. Kr. Înkъ ka шi пrȣnkȣ de 12 anї s'a kȣnoskȣtȣ kȣ filosofia stoika, din karea a пriimitȣ пrinчiпiȣlȣ, kъ: sпiritȣlȣ se пrefera trȣпȣlȣї, iearъ mintea patimelorȣ; — virtȣtea e singȣrȣl bȣnȣ, пъkatȣlȣ e singȣrȣlȣ reȣ." Шi пentrȣ aчeasta era asпrȣ kъtre sine, krȣцъtoriȣ kъtre alцiї, binefъkъtoriȣ, шi iȣbitoriȣ de dreпtate.

În streпitȣlȣ kastrelorȣ a komпȣsȣ meditaцiȣnї filosofiчe, — пoпorȣlȣlȣї romanȣ a цinȣtȣ пȣbliчe пrelegerї din filosofiъ, aшa în Greчia, шi în Asia kȣ

modestia ѕnѕĭ filosofŭ, kѕ demnitatea ѕnѕĭ împъratŭ.

Nѕ ĭ-a plъkѕtŭ a пѕrta resboiŭ, kъчĭ l'a kѕgetatŭ „neferiчirea џenѕlѕĭ omeneskŭ“ kînd însъ ḷipsa ѕneĭ defensiѕnĭ drepte l'a kiъmatŭ la arme, atѕnчĭ a espѕsŭ ші persoana sa pentrѕ imperiŭ. *De faџiŭ a fost în 8 espediџiѕnĭ de ĭearnъ la џѕrmiĭ îngĭeџaџĭ aĭ Dѕnъriĭ* de ші konstitѕџiѕnea lѕĭ debilъ 'ĭ era spre strikare.

Markomaniĭ, qѕadiĭ ші alte popoare *germane* (nemџiesчĭ) ші *sarmatiчe* (slave) konfederъndѕ-se predarea de la Dѕпъre pînъ la *Akѕilea* (în Italia). În 166 s'a înчepѕtŭ resboiѕlŭ aчesta în kare singѕrŭ a kondѕsŭ oastea sa ші de treĭ orĭ a trekѕtŭ preste Alpĭ. De doѕe orĭ s'a împъkatŭ kѕ inimikѕlŭ, ші kînd a treia oarъ voi sъ-lŭ steargъ de pe пъmîntŭ, mѕri fъrъ a ajѕnge la skopŭ. — Istoriчiĭ zikŭ, kъ a *fostŭ maĭ mare de kîtŭ toatъ etatea lѕĭ.*

Lѕmea viitoare a onoratŭ пѕmele lѕĭ ші dѕpъ moarte,—ші de ші trekѕse maĭ mѕltŭ de ѕnŭ sekѕlŭ — *mѕlџĭ чetъџenĭ romanĭ пъstrarъ efiџia lѕĭ între zeiĭ de kasъ.*

Domnirea ачestorŭ doĭ împъraцĭ romanĭ se nъmesче *епока Antoninilorŭ*, шi e ъnŭ singъrŭ пeriodŭ în istoriъ, kînd *skonъlъ domnitorilorŭ era ferичirea пonoarelorŭ*,— шi genъlŭ omeneskŭ în ачestŭ пeriodŭ a avъtŭ starea чea maĭ bъnъ шi feriчitъ.

Sistema domnirii lorŭ era спre a sъsцinea demnitatea imпeriъlъi, шi nъ a-lŭ maĭ lъцi. Прin mizloaчe oneste aŭ kъstigatŭ шi amiчiцia mъltorŭ barbarĭ. — Naцiъnele чele maĭ îndeпъrtate пroпъnea kassa lorŭ ачestorŭ îmпъraцĭ, ka eĭ se o deчidъ ka шi nisчe arioпagĭ aĭ lъmiĭ.

(Vezĭ Dio Kas. I. LXXI. п. 1191. Hist. Aug. în Marc. Aurelio. c. 18. — Gibbon Tom. I. п. 12, etc. шi 221, etc.)

Alъta saŭ *Oltъ*, e rîŭ în Romania kъrцe din Transilvania пrintre Karпaцĭ în Dъnъre.

Argeшiъ, e rîŭ în Romъnia, kъrцe din fontînile Karпaцilor пînъ în Dъnъre.

Boeriŭ. Kъvîntъlŭ ачesta astъ-zĭ e în ъsŭ nъmaĭ în пrinчiпate. Ачesta a fostŭ ъniversalŭ, adekъ шi alŭ nostrъ пe kînd în Transilvania esista aristo-

kraџia romънъ, karea пe timпȣlŭ Kal-
vinismȣlȣĭ, пersekȣџiȣniĭ relіџionarĭe—
în ȣrma leџilorŭ adȣse, sȣb пedeaпsa
пerderiĭ nobilitъџiĭ шi bȣnȣrilorŭ de nȣ
va lъsa leџea, s'a renegatŭ,—шi aшĭa
s'a magiarisatŭ. Istoria aratъ ka atъte
familiĭ aristokrate magiare în Ardealŭ
sȣntŭ de sînge romanŭ. Boĭeriŭ în-
semna nobilŭ de rangŭ mare.

Boŭ. Пoporȣlŭ krede, kъ karnea de boŭ пentrȣ aчeea se пoate mînka, пentrȣ kъ la bine-kȣvîntatŭ *Maria santa*, kînd ĭ-a abȣratŭ fiȣlŭ nъskȣtŭ în staȣlŭ. Sȣпerstiџiȣne.

Kalŭ. Karnea de kalŭ nȣ se mînka, пentrȣ kъ Maria santa l'a afȣrisitŭ kînd a troпotitŭ în staȣlŭ. Sȣпerstiџiȣne.

Kîntъtorĭ. Timпȣlŭ în zorĭ, kînd înчeпe a kînta kokoшiȣlŭ, se nȣmesчe. „*kîntъtorĭ*.“

Krъчiȣnŭ. (Kreaџiȣne.) Înseamnъ serbъtoarea nasчeriĭ lȣĭ Xristosŭ. Totŭ de odatъ *Krъчiȣnŭ* e шi o пersoanъ din *Mitologia romînъ kreшtinъ*, шi e domnȣlŭ kaseĭ ȣnde s'a nъskȣtŭ Xristosŭ.

Krъчiȣneasa mȣĭerea lȣĭ Krъчiȣn,— asemenea пersoanъ mitologikъ.

Xritsosȣ̆. E a doȣa пersoanъ a santeĭ Treimĭ, adikъ a Dȣmnezeiriĭ: se nȣmesчe fiȣlȣ̆ lȣĭ D-zeȣ̆, iarъ ka omȣ̆ e fiȣlȣ̆ пreakȣrateĭ feчioareĭ *Marieĭ*, în a 8-a zi fȣ tъiatȣ̆ în пrejȣrȣ̆, шi s'a nȣmitȣ̆ *Iisȣsȣ̆* (ȣnsȣ̆). A învъцatȣ̆ пe oamenĭ пentrȣ salȣtea eternъ.— În anȣlȣ̆ 33 alȣ̆ vieцeĭ sale a mȣritȣ̆ пe krȣчe.— A 3-a zi a înviatȣ̆ шi în ziȣoa a 40, s'a sȣitȣ̆ la чeriȣrĭ. În kolinde vine adeseorĭ *Domnȣlȣ̆ bȣnȣ̆, Domnȣlȣ̆ sȣntȣ̆.*

Kȣrsȣlȣ̆. Alergarea saȣ̆ jokȣlȣ̆ kȣ kaiĭ la romanĭ s'a kĭъmatȣ̆ *cursus.* — Originea aчestorȣ̆ jokȣrĭ чirчense (în чerkȣ̆) e din timпȣlȣ̆ lȣĭ Romȣlȣ̆, înkъ înainte de rъпirea sabinelorȣ̆, шi se цienea пe kъmпȣlȣ̆ lȣĭ *Marte* (zeȣlȣ̆ tabere. — Maĭ tъrziȣ̆ s'a edifikatȣ̆ чerkȣlȣ̆ пentrȣ kȣrsȣ̆, шi s'a nȣmitȣ̆ *Circus maximus.* Пe timпȣlȣ̆ lȣĭ *jȣlĭȣ Чesare* înkъпea 150,000 de oamenĭ într'însȣlȣ̆. — La înчeпȣtȣ̆ kȣrsȣlȣ̆ era *singȣlarĭȣ*, nȣmaĭ kȣ ȣnȣ̆ kalȣ̆, — maĭ tъrziȣ̆ *desȣltarĭȣ*, kȣ maĭ mȣlцĭ kaĭ, шi se sъria de пe ȣnȣlȣ̆ пe altȣlȣ̆. Era kȣrsȣ̆ шi kȣ karele.

Karпaцĭ, mȣnцiĭ kariĭ desпartȣ̆

Pomънia ши Moldavia de Transilvania.

Diakȣ. Попъ tînerȣ, diakonȣ.— În timпȣlȣ maĭ noȣ învъцъчеlȣ, stȣdinte.

Zîn'a. — O fiinцъ zeĭeaskъ. Пеrsoanъ mitologikъ.

Domnȣlȣĭ Doamne. În kolindele religioase se înцelege înkinarea kolindeĭ întrȣ onoarea *Domnȣlȣĭ Xristosȣ*; în чele lȣmesчĭ, domnȣlȣĭ kaseĭ. —

Doamneĭ Doamne. În чele religioase, *Marieĭ sante*, în чele lȣmesчĭ, doamneĭ kaseĭ.

Dȣmineka. O пеrsoanъ mitologikъ krestinъ, ши se пrefera *Vineriĭ*, zîneĭ amorȣlȣĭ.

Edemȣ. Înseamnъ пaradisȣ, raiȣ,— Edemȣ e ȣnȣ teritoriȣ maĭ mare, ши пе aчesta e raiȣlȣ ȣnde a lokȣitȣ *Adam ши Eva..*

Edemȣlȣ e la resъrit ши se krede a fi fostȣ aproaпе de rîȣl *Esfratȣ* în *Asia.*

Eva. Mȣĭerea lȣĭ Adam. Ea a adȣsȣ la пъkat пе bъrbatȣl sъȣ, de oare чe diavolȣlȣ s'a fъkȣtȣ în tiпȣlȣ шarпelȣĭ, ши ĭ-a datȣ ȣnȣ mъrȣ din o mȣlȣ oпritȣ

Flsers de foks ks restoks de foks. Se înџeleџe пistolsls.

Galileĭ. La msntele Galileĭ. Msnte ks aшĭa пsme пs a fosts, чi se înџeleџe *Galileeĭ. Galilea* avea 204 de четъџĭ шi era foarte imпoпslatъ, avea marea sa пsmitъ. *Genesarets* Iisэss a kreskъts în Galilea, шi aчi a smblats învъџînds, пeпtrs чe *Islians* l'a пsmits D-zesls *Galileans.*

Gavrila. Arkangelsls trimiss la feчioara *Maria*, ka sъ-ĭ însчiiпџeze ksm kъ din ea se va пasчe D-zeŭ. În kolinda, Gavrila e ka шi sпs пsпџis kare kъsta пe sъпџĭ ka sъ-ĭ adsпe.

Xaraчis. Ksvînts tsrks, înseamпъ пorџia, simbria, leafa.

Ilie. A fosts пrofets, шi a loksits în msntele *Karmels*. Fъkînds mslte miпsпĭ întrs mъrirea lsĭ D-zeŭ, s'a ssits la чerĭs în kars de foks. Пoпorsls krede ksm kъ kînds fslџerъ шi tsпъ, sîntsls Ilie mъпa karsls ks foks, шi пlesпesчe ks biчis: — Vezĭ kolinda. „Пreda din raiŭ" aшĭa ikoaпъ frsmeasъ!

Iobagis. Ksvînts sпgsreskъ, înseamпъ sпs loksitoris fъrъ пъmînts

nronriŭ, ші îndatoratŭ la mъlte шerbiцie nentrъ domnъlŭ de nъmîntŭ (snaxia, kъvîntŭ tъrчeskъ, чe înseamnъ шi soldatŭ kъlariŭ.)

Ionŭ. A fostŭ nrofetŭ, fiъlŭ *S. S. Zaxaria ші Elisabeteĭ*, kariĭ l'aŭ nъskъtŭ în etatea lorŭ bъtrînъ. S'a nъmitŭ botezъtorĭъ, nentrъ kъ a nredikatŭ boteziъlŭ, шi a botezatŭ nre D. *Xristosŭ* în ana *Iordanŭ*. *Irodŭ* a demandatŭ se i se taĭe kanъlŭ. Altъlŭ a fostŭ evangelistъlŭ *Ionŭ*.

Iordanŭ. Rîъlŭ чelŭ maĭ mare a *Пalestineĭ* (nъmîntъlъĭ santŭ), a nъmitŭ de la doъe fonцĭ a le sale *Ior* шi *Danŭ*, kari îmnreъnîndъ-se fakъ rîъlŭ *Iordanŭ*, чe kъrge în *Meromŭ*, (marea moartъ).—

Iosifŭ. E logodnikъlŭ (snonsъlŭ) feчioareĭ *Marieĭ*. *D. Xristosŭ* în timnъlŭ nrъnчieĭ s'a înkredinцatŭ grijiĭ lъĭ, ka ъnъĭ tatъ.

Irodŭ. La nasчerea lъĭ Xristosŭ era rege шi avea nalatъlŭ seŭ în Ierъsalimŭ.

Iъda. Ȣnъlŭ din 12 anostolĭ a D. *Xristosŭ*. Aчela a vîndъtŭ nre D. *Xristosŭ* kъ 30 de argintĭ jidovilorŭ.

Lerѕ-mĭ, *Lero-mĭ*. *Lerѕ* шi *Lero*, e abreviatѕ̆ desmerdatoriѕ̆. Toate пoпoarele aѕ̆ datina a faчe diminѕtivѕ̆, saѕ̆ a abrevia nѕmele aчelѕia, пe kare-lѕ̆ iѕbeskѕ̆. Aчeastъ esklamaцiѕne koпrinde în sine ѕnѕ̆ sѕsпinѕ̆ dѕпъ iѕbitѕlѕ̆ Aѕreliѕ̆, шi e invokativѕ̆. — Lerѕ mĭ, шi Lero-mĭ e kѕ пronѕmele пosesivѕ̆, meѕ̆.

Leшĭ. Пoleчĭ din silaba „leчĭ" s'a fъkѕtѕ̆ *leшĭ*. Se înцelegѕ̆ aчeĭ din Galiцia, шi Пolonia, kѕ karii romъnii avѕrъ lѕпte sîngeroase.

Maĭka. Se înцelege mama Domnѕlѕĭ *Xristosѕ̆*, adikъ пreakѕrata *Maria*.

Maria. E mama Domnѕlѕĭ *Iisѕsѕ̆ Xristosѕ̆*, fiia *SS. Ioakim шi Anna*, шi în timпѕlѕ̆ de mъritѕ̆ fѕ înkredinцatъ sъntѕlѕĭ *Iosifѕ̆*. Aчesta kъnd o vъzѕ grea, a ignoratѕ̆ misteriѕlѕ̆ inkarnaцiѕniĭ, шi s'a kѕцetatѕ̆ ka sъ o lase, пînъ чe în somnѕ̆ îngerѕlѕ̆ i s'a aretatѕ̆ шi ĭ-a sпѕsѕ̆ kъ Maria e ne'ntinatъ.

Mateiѕ̆. Ȣnѕlѕ̆ din чeĭ пatrѕ evangeliшtĭ. *Lѕka*, *Ioan*, *Markѕ*, *Mateiѕ̆*.

Mѕrѕ̆. Poпorѕlѕ̆ krede kъ mъrѕlѕ̆ пentrѕ aчeea are frѕkte, пentrѕ kъ ѕm-

brindȣ̆ пe *Maria Santa*, fȣ binekȣvîn-tatȣ̆. Sȣпerstiџiȣne.

Mixailŏ. A fostȣ̆ arkangelȣ̆, шi se nȣmesчe îmblъnzitorȣlȣ̆ drakȣlȣĭ шi kaпȣlȣ̆ miliџieĭ чeresчĭ.

Пetrȣ. *Aпostolȣ̆* din naџiȣne galileъ, — fratele sîntȣlȣĭ *Andreiȣ̆*. Maĭ nainte s'a nȣmitȣ̆ *Cephas*, шi din пes-kariȣ̆ s'a fъkȣt aпostolȣ̆. La înчeпȣtȣ̆ a шĭczȣtȣ̆ în *Antioxia*, пe ȣrmъ în *Roma* ȣnde la demandarea lȣĭ *Nero*, într'o zi kȣ *S. Пaȣlȣ̆* fȣ restignitȣ̆ kȣ пiчioarele în sȣsȣ̆ jȣdekîndȣlȣ̆ nedemnȣ̆ ka sъ moarъ kȣm s'a restignitȣ̆ *Kristosȣ̆*. În kolinde vine ka шi soџiȣlȣ̆ lȣĭ Xristosȣ̆, шi adeseorĭ.

Пilatȣ̆. A fostȣ̆ ȣnȣ̆ lokoteninte пȣsȣ̆ de îmпъratȣlȣ̆ Aȣgȣstȣ̆ în пrovinчia asiatikъ, *Пontȣ̆*.

Пlioпȣ̆. Пoпorȣlȣ̆ krede kъ пeȣmbrindȣ̆ пe *Sf. Maria*, fȣ blestematȣ̆ ka sъ kreaskъ în sȣsȣ̆, шi fъrъ frȣkte.— Sȣпerstiџiȣne.

Reliȣ̆. Abreviare din *Aȣreliȣ̆*.

Rîndȣnea. — În kolinda „Rîndȣelele“ se vede kaȣsa sȣпerstiџiȣniĭ, пentrȣ чe fakȣ̆ ele kȣĭbȣlȣ̆ sȣb streaшinъ

saȣ̆ în nodȣ̆, ши нȣ în arbȣrĭ ka alte пaserĭ. —

Rȣsalimȣ̆. Abreviare din Ierȣsalimȣ̆, saȣ̆ Xierȣsalimȣ̆, чetatea *Iudeeĭ*, în totȣ̆ resъritȣlȣ̆ чea maĭ renȣmitъ, a fostȣ̆ e·difikatъ пe mȣnte ши în vale, ши înseamnъ „Чetate de пaчe." Residenцa religilorȣ̆, împoпoratъ de *israiltenĭ* ши *iebȣsenĭ*. *Titȣ̆* împъratȣlȣ̆ romanȣ̆ a strikatȣ̆ Ierȣsalimȣlȣ̆, a пȣsȣ̆ 97 de miĭ de lokȣitorĭ în sklaviъ, ши ȣnȣ̆ milionȣ̆ a kъzȣtȣ̆ de sпada romanъ, ши de foame.

Aчi era tribȣnalȣlȣ̆ пretoriȣlȣĭ romъnȣ̆, чe în kolinde se ziчe „*Kasa de svatȣ̆*" în karea a jȣdekatȣ̆ Пretoriȣlȣ̆ romanȣ̆, Пilatȣ̆.

Sȣb *Adrianȣ̆* (137, d. kr.) s'a nȣmitȣ̆ *Elia Kaпitolina*, ши în lokȣlȣ̆ biseriчeĭ sante, s'a redikatȣ̆ temпlȣlȣĭ lȣĭ *Joe* (Iȣпiter). Dela 1244 kъzȣ în mîna *Maxometanilorȣ̆*; la 1517, sȣb *Пoarta* otomanъ.

Sebinioare. Fetele пoпorȣlȣĭ *Sabinȣ̆*, чe era aproaпe de *Roma*. Nȣmele sabinȣ̆ l'aȣ̆ avȣtȣ̆ maĭ mȣlte пoпoare în Italia. de la fȣndatoriȣlȣ̆ *Sabo*. Aчestȣ̆ пoпorȣ̆ a avȣtȣ̆ пȣmîntȣ̆ îngȣstȣ̆,

însъ în lъngime de la *Tiber* пînъ la *Nomentъm*. Пе fetele ачестъĭ попорŭ le-аŭ rъпitŭ romanii, atъпчĭ kînd înkъ пъ avъrъ femeĭ kъ okasiъnea ъпъĭ jokŭ Vezĭ kolinda „jokъlъĭ,"

Шеzъtoare. Lokŭ de adъrarea jъnilorŭ шi fetelorŭ. Aчestia se adъпa seara la ъп vечin saŭ kъnoskъtŭ în kasъ, iarъ de era vara, шi lъпъ afarъ. Fetele шi nevestele torkŭ шi kîntъ, jъniĭ шi bъrbaцĭ fakŭ glъme, kîntъ шi povesteskŭ.

Шioĭmŭ. E пasere maĭ mare de kîtŭ ъпŭ хъliŭ, maĭ mikъ ka ъп vъltъre. E foarte kъragioasъ, шi se poate învъцa spre a vîna kъ ea. În kîntечele popъrale foarte adese orĭ se pomenesче.

Vinerea. (Venus). E o zînъ пъgînъ, fiia lъĭ *Joe*, mъĭerea lъĭ *Vъlkanŭ* Аŭ fostŭ 3 zîne kъ ачestŭ пъme. De komъпŭ ea e zîna frъmъseцiĭ, amoareĭ plъчeriĭ.

Vitleemŭ. E чetate пе пъmîntъlŭ Iъdeeĭ, ъnde s'a пъskъtŭ *Kristosŭ*.